KONTROLLUTVALGET I
RAUMA KOMMUNE

Åndalsnes, 26. februar 2018

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: **1/18**
TID: **5.3.2018 kl. 10:00**
STED: **Møterom 130, Rauma rådhus.**

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 01/18	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 6. DESEMBER 2017
PS 02/18	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 03/18	FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INNKJØP OG OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I RAUMA KOMMUNE»
PS 04/18	INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017
PS 05/18	KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2017
PS 06/18	MØTEPLAN FOR 2018
PS 07/18	OPPFØLGINGSLISTE
PS 08/18	EVENTUELT

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møte, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 15 79, evt. mob. 91 37 11 12.
E-post: jane.anita.aspen@molde.kommune.no

Innkallingen går som melding til varamedlemmer som innkalles etter behov.

Lars Ramstad (s)
leder

Jane Anita Aspen (s)
daglig leder

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Møre og Romsdal Revisjon IKS

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/01
Arkiv: 033 & 17
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 01/18	Kontrollutvalget	5.3.2018

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 6. DESEMBER 2017

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 6. desember 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:
1. .....
2. .....

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke fremkommet merknader til protokollen.
Protokollen fra forrige møte godkjennes formelt i dette møtet, samtidig som det velges to medlemmer til å signere protokollen.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr:	6/17
Møtedato:	6.12.2017
Tid:	Kl. 10.00 – kl.12.45
Møtested:	Møterom 130, Rauma rådhus
Sak nr:	33/17 – 39/17
Møteleder:	Lars Ramstad, leder (H)
Møtende medlemmer:	Knut Dagfinn Samset (Krf) Torbjørn Ådne Bruaset (Sp) Hilde Mjelva (Uavh.) Eirik Jenssen, nestleder (Ap)
Forfall:	Ingen
Ikke møtt:	Ingen
Møtende vara:	Ingen
Fra sekretariatet:	Jane Anita Aspen, daglig leder
Fra revisjonen:	Einar Andersen, forvaltningsrevisor (sak 33/17-35/17) Anne Oterhals, oppdragsansvarlig regnskapsrevisor (sak 33/17-35/17)
Av øvrige møtte:	Kåre Johan Straume, skolesjef (OS 24/17)

Protokollen blir formelt godkjent i neste møte

Leder Lars Ramstad ønsket velkommen og ledet møtet.

Det ble delt ut en ekstra referatsak RS 39/17.
Innkalling og sakliste ble godkjent med denne endringen.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 33/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 6. NOVEMBER 2017
PS 34/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 35/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS
PS 36/17	TILTAKSPLAN 2018 – KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE
PS 37/17	OPPFØLGINGSLISTE
PS 38/17	NKRF'S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2018
PS 39/17	EVENTUELT

PS 33/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 6. NOVEMBER 2017

Kontrollutvalgets vedtak
Protokollen fra møte 6. november 2017 godkjennes.

Til å signere protokollen velges:
1. Knut Dagfinn Samset
2. Torbjørn Ådne Bruaset

Kontrollutvalgets behandling

Det foreslås at Knut Dagfinn Samset og Torbjørn Ådne Bruaset velges til å underskrive protokollen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer (5 voterende)

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte 6. november 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen:
1. .....
2. .....

PS 34/17	REFERAT OG ORIENTERINGER

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Referatsaker:

RS 34/17 **Protokoll fra møte i representantskapet i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017.**
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Anne Oterhals svarte på spørsmål fra utvalget til sak 6/2017: Revisorbekreftelser av låneopptak, refinansiering og finansreglement.

RS 35/17 **Protokoll fra eierskapsmøte i Møre og Romsdal Revisjon IKS 2.11.2017.**

RS 36/17 **Tilsyn – Rauma kommune Barnevernet,** brev fra Arbeidstilsynet til Rauma kommune datert 6.11.2017.

Utvalget konstaterer at Arbeidstilsynet har godkjent de tiltakene som er satt i verk, men at det også fremkommer forslag til forbedringspunkt fra Arbeidstilsynet.

RS 37/17 **Tilsyn – Rauma kommune Hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste,** brev fra Arbeidstilsynet til Rauma kommune datert 6.11.2017.

Utvalget konstaterer at Arbeidstilsynet har godkjent de tiltakene som er satt i verk, men at det også fremkommer forslag til forbedringspunkt fra Arbeidstilsynet.

RS 38/17 **Vurderinga av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisors uavhengighet i forhold til Rauma kommune**, Møre og Romsdal Revisjon IKS datert 7.11.2017.

Marianne Hopmark er oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor på dette prosjektet.

Forvaltningsrevisor Einar Andersen var tilstede i møte, og kunne informere om at Møre og Romsdal Revisjon IKS har bestemt at for alle forvaltningsrevisjonsprosjekt blir det en annen oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor, enn den som har hovedansvar for prosjektet.
Videre informerte han om status for forvaltningsrevisjonsprosjektet. Revisjonen er forsinket i forhold til prosjektplan, men målet er at rapporten skal kunne behandles i kontrollutvalgets første møte i 2018. Revisjonen har nå sendt ut en spørreundersøkelse til de i kommunen som har myndighet til å foreta innkjøp. Ut fra resultat i spørreundersøkelsen, vil det bli avgjort hvem og hvor mange som skal intervjues.
Kontrollutvalget understreker at det er viktig at rapporten ikke bare går inn i temaet på overordnet nivå, men at det også kommer frem hvordan innkjøp håndteres i praksis av de ansatte. Det er også forventninger om tydelige anbefalinger fra revisjonen.

RS 39/17 **Protokoll fra styremøte i NIR nr. 5/2017**, 24.11.2017.
Protokollen ble utdelt i møte.
Utvalgsleder Lars Ramstad kunne informere om at formannskapet har fått informasjon om at det arbeides med ny avfallsløsning for NIR på bakgrunn av strengere krav til gjenvinning. Det er foreløpig ikke lagt frem noen sak til politisk behandling.
Av styreprotokollen går det frem at det vil bli behov for store omlegginger i alle NIR kommunen, men størst endringer for Rauma og Oppdal.

Orienteringssaker:

OS 24/17 **Oppfølging av Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole** v/Kåre J. Straume, skolesjef
Kontrollutvalget hadde bedt om en orientering fra skolesjefen om hvordan det sikres at brudd på regelverket ikke skjer i de andre skolene i kommunen. Hvor samkjørte skolene er på rutiner og retningslinjer?

Skolesjef Kåre J. Straume innledet med at en kan dele dette inn i flere ansvar:
- Skoleeiers ansvar
- Rektors ansvar
- Den enkelte lærers ansvar

Straume viser til at fylkesmannen i tilsynsrapporten har konkludert med at skoleeiers system er forsvarlig.

Skolesjefen opplyser at de tidlig fikk signal om at kom til å bli avvik etter tilsynet. De startet da umiddelbart med prosess for å lukke avvikene og for å ta lærdom av dette. Allerede da den foreløpige rapporten forelå, ble det informert om resultatene fra tilsynet på skoleledermøte. Målet var å få til en lik praksis for alle skolene.
Det har vært jobbet intensivt i hele høst med utvikling av rutinene. Det er skolesjef og rektor som har hatt hovedansvar for lukking av avvikene. Svar er sendt fylkesmannen innen fristen 1.12.2017.
Rutinene som er utviklet vil bli vedtatt som «Raumarutiner» på skoleledermøte 13.12.2017. Det er lagt opp til tettere dialog og oppfølging fra skolesjef i det nye systemet.

På spørsmål fra utvalget om dette var et tilfeldig tilsyn, så svarer skolesjef at fylkesmannen har dette temaet som et nasjonalt tilsynsområde, men at det nok ikke var tilfeldig at denne skolen ble valgt ut for tilsyn. Det har bl.a. kommet frem i den årlige elevundersøkelsen at skolen over flere år har skåret lavt på elevinvolvering.
Straume sier at alle tilsyn er positive i forhold til læring i organisasjonen, men at en skulle ønsket at dette var på plass uten tilsynet.

Skolesjefen peker også på at det har vært utfordringer i forhold til dokumentasjonskravet. Hva er arkivverdig? I hvilket system skal det dokumenteres? Kontrollutvalget oppfordrer til at det lages klare retningslinjer for dette og at det tydeliggjøres for den enkelte lærer, slik at ikke vurderingen av hva eller hvor noe skal

arkiveres må gjøres av den enkelte lærer. Det vises her også til tilsyn på arkivområdet i Rauma kommune.

Skolesjef Kåre J. Straume avsluttet med å vise til at det i Rauma er etablert brukerråd på hvert enkelt tjenesteområde. På dette skoleområdet deltar FAU-lederne fra skolene + elevrådslederne fra ungdomsskolene. Dette vurderer Straume til å være et godt organ for å ta opp saker som dette tilsynet. Det avvikles to brukerrådsmøter i året

Kontrollutvalget presiserer at det er det nye systemet til skoleeier, som fylkesmannen vurderer at er forsvarlig. Utvalget stiller spørsmål ved om ikke resultatet fra tilsynet kunne vært unngått, dersom skoleeier hadde systemet på plass tidligere. Trolig kunne skoleeier da avdekket utfordringene selv. Utvalget vurderer at skoleeier har et vesentlig ansvar for det som er avdekket, og at det er viktig at alle lærer av dette. Det blir forventet at skoleeier følge tettere opp fremover.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 35/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kontrollutvalgets vedtak

1. Kontrollutvalget godkjenner vedlagte oppdragsavtale.
2. Sekretariatet får fullmakt til å innhente uttalelse fra rådmannen når det gjelder oppdragsavtalens innhold. Basert på denne uttalelsen, får sekretariatet i samråd med kontrollutvalgets leder, fullmakt til å gjøre presiseringer og/eller mindre justeringer i avtalen som ikke er av prinsipiell betydning. Det skal gis melding til kontrollutvalget om hvilke endringer som eventuelt er gjort.
3. Kontrollutvalgets leder signerer avtalen.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær delte innledningsvis ut vedleggene til saken; Oppdragsavtale mellom Kontrollutvalget og Møre og Romsdal Revisjon IKS og revisjonens Engasjementsbrev. Oppdragsavtalen er ikke offentlig jf. Offl. § 13 jf. Fvl. §13, 1.ledd nr.2. Årsaken er at dokumenter inneholder informasjon knyttet til drifts- eller forretningsforhold hos Møre og Romsdal Revisjon IKS som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde. Sekretær opplyser at det er avklart med revisjonen at engasjementsbrevet likevel kan være offentlig, da dette er et standardbrev fra revisjonen til de som blir revidert.

Utvalget gjennomgikk engasjementsbrev og oppdragsavtale. Sekretær og revisjon orienterte og svarte på spørsmål fra utvalgsmedlemmene.

Utvalgsmedlemmene kommenterer at det for Rauma kommunes del, så legges det opp til færre forvaltningsrevisjoner i valgperioden, enn det som Kommunerevisjonsdistrikt 2 leverte. Det er derfor viktig at kontrollutvalget får rammer fra kommunestyret til å gjøre de undersøkelsene og forvaltningsrevisjonsrapportene, som utvalget vurderer er nødvendig.

Det fremkom ikke forslag til endringer i oppdragsavtalen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 36/17	TILTAKSPLAN 2018 – KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget godkjenner Tiltaksplan for 2018, med de endringer som fremkom i møte. Tiltaksplanen vil fortløpende bli oppdatert av kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets behandling

Utvalget hadde en grundig gjennomgang av områdene i tiltaksplanen.

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindels med selskapskontroll
I tiltaksplanen er det foreløpig ikke satt opp noen aktiviteter for dette området. Utvalget ser at i forhold til selskapskontroll, så er kommunens eierskapsmelding viktig. Sekretær blir bedt om til neste møte å undersøke når denne skal revideres neste gang.

Utvalget diskuterte videre om det var selskap som det kunne være aktuelt å få mer informasjon om. Det ble fra utvalgsmedlemmene foreslått Molde og Romsdal Havn IKS.

Utvalget ønsker en orientering Molde og Romsdal Havn IKS i løpet av vårhalvåret 2018. Det er da et ønske om generell informasjon om virksomheten i selskapet, og særlig om investeringer og trafikkgrunnlag for havn i Rauma kommune.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

PS 37/17	OPPFØLGINGSLISTE

Kontrollutvalgets vedtak

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole
Tilsynet fra fylkesmannen førte til 11 pålegg om utbedringer. Fristen for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket er satt til 1.12.2017.
06.12.17: Kontrollutvalget fikk orientering fra skolesjefen i dagens møte jf. OS 24/17. Utvalget ønsker å følge saken videre og ber også om å få tilsendt fylkesmannens svar på kommunens plan for lukking av avvik.

Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune
Tilsynet fra Arkivverket førte til 9 pålegg om utbedringer. Det fremkommer ikke noen frist for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket i den foreløpige tilsynsrapporten
06.12.17: Utvalget ønsker en orientering om oppfølging av tilsynet i første møte i 2018.

Arbeidstilsynet – Rauma kommune - Hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste og Barnevernet
Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn ved to av tjenesteområdene i Rauma kommune. Tilsynet er knyttet til vold og trusler om vold. Tilsynet fra Arbeidstilsynet førte til 3 pålegg om utbedringer knyttet til Hjemmebasert helse- og omsorg og 4 pålegg om utbedringer knyttet til Barnevernet. Frist for gjennomføring av pålegg er 31.10.2017

06.12.17: Utvalget fikk i dagens møte, RS 36/17 og 37/17, fremlagt Arbeidstilsynets godkjenning av de tiltak kommunen har iverksatt. Rådmannen har i e-post informert om at det nå vil utarbeides tilsvarende retningslinjer for hele kommunens virksomhet for å sikre ensartet håndtering av slike hendelser på tvers av tjenesteområde. **Kontrollutvalget avslutter oppfølging av denne saken.**

Kontrollutvalgets behandling

I dette møtet ble det orientert knyttet til følgende sak på oppfølgingslisten:

- **Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole**

Utvalget gjennomgikk sakene på oppfølgingslisen.

Det ble ikke fremmet forslag om å føre opp nye saker på oppfølgingslisten

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling:

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

PS 38/17	**NKRF`S KONTROLLUTVALGSKONFERANSE 2018**

Kontrollutvalgets vedtak

Lars Ramstad og Knut Dagfinn Samset deltar på NKRF`s kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

Dersom noen av disse må melde forfall, så får Torbjørn Ådne Bruaset tilbud om å delta.

Kontrollutvalgets behandling

Det fremsettes følgende forslag til vedtak:

> *Lars Ramstad og Knut Dagfinn Samset deltar på NKRF`s kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.*
>
> *Dersom noen av disse må melde forfall, så får Torbjørn Ådne Bruaset tilbud om å delta.*

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

….. deltar på NKRF`s kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 7. og 8. februar 2018.

PS 39/17	EVENTUELT

Fastsetting av dato for kontrollutvalgets første møte i 2018
Kontrollutvalget sine medlemmer foreslår, **mandag 5. mars** som dato for utvalget sitt første møte i 2018. Utvalget ønsker at mandager i hovedsak blir valgt som dato for kontrollutvalgets møter

Etikkreglement
I forkant av forrige kommunestyremøte ble det avholdt et etikk-kurs for politikerne. Der ble det uttalt fra kursholder at kommunens etikkreglement var fra 2003. Sekretær blir bedt om å undersøke om dette stemmer.

Kontrollutvalget sin oppmerksomhet på andre utvalg og saker som er av interesse for utvalget
Lars Ramstad referert kort fra noen saker som formannskapet jobber med.

Lars Ramstad
leder

Torbjørn Ådne Bruaset
medlem

Knut Dagfinn Samset
medlem

Hilde Mjelva
medlem

Eirik Jenssen
nestleder

Jane Anita Aspen
sekretær

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe:	2018-1539/01
Arkiv:	033 & 17
Saksbehandler:	Jane Anita Aspen
Dato:	22.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 02/18	Kontrollutvalget	5.3.2018

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

RS 01/18 **Protokoll fra styremøte i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal** 13.12.2017 (vedlagt)

RS 02/18 **Budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn** - saksprotokoll fra kommunestyrets møte 14.12.2017, sak 92/2017 (vedlagt)

RS 03/18 **Svar på forespørsel fra kontrollutvalget om etikkreglement** – e-post datert 16.1.2018 fra ass.rådmann, vedlagt utkast til nytt felles etikkreglement og ny varslingsplakat (vedlagt)

RS 04/18 **Svar på forespørsel fra kontrollutvalget om revidering av eierskapsmeldingen** – e-post datert 3.2.2018 fra rådmann (vedlagt).

RS 05/18 **Innkalling til møte i representantskapet i NIR nr. 1/2018** (vedlagt)

RS 06/18 **Protokoll fra representantskapsmøte i NIR nr. 1/2018** (vedlagt)

RS 07/18 **Protokoll fra styremøte i NIR nr. 1/2018** (vedlagt)

RS 08/18 **Framtidig selskapstilknytning for renovasjon i Rauma** – saksprotokoll og saksframlegg fra formannskapsmøte 30.1.2018, sak 17/2018 (vedlagt)

RS 09/18 **Årsrapport for 2017 – Skatteoppkreveren i Rauma kommune** (vedlagt)

RS 10/18 **Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Rauma kommune** – brev fra Skatteetaten, Skatt Midt-Norge, datert 15.2.2018.

RS 11/18 **Gjennomførte tilsyn sommaren 2017**, brev datert 5.10.2017 fra fylkesmannen i Møre og Romsdal til kommune om gjennomførte tilsyn med tjenestene til enkelte personer som har psykisk utviklingshemming (vedlagt).

Orienteringssaker:

OS 01/18 **Statusrapport fra Barnevernstjenesten**, jf. sak på oppføgingslisten (vedlagt).

OS 02/18 **Status og oppdragsavtalen med Møre og Romsdal Revisjon IKS,**
Sekretær orienterer om status etter høringsrunden til rådmennene.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Styret
for Kontrollutvalgssekretariatet
for Romsdal

MØTEPROTOKOLL

Møte nr:	3/17
Møtedato:	13.12.2017
Tid:	Kl. 09.30 – kl. 12:50
Møtested:	Møterom «Formannskapssalen», Molde rådhus
Sak nr:	16/17 – 21/17
Møteleder:	Stig Holmstrøm
Av styrets medlemmer møtte:	
Vestnes kommune:	Stig Holmstrøm, styreleder
Rauma kommune:	Lars Ramstad, nestleder
Gjemnes kommune:	Øyvind Gjøen
Molde kommune:	Trygve Grydeland
Forfall:	
Aukra kommune:	Oddvar Hoksnes
Eide kommune:	Kåre Vevang
Fræna kommune:	Ingvar Hals
Nesset kommune:	Ivar Trælvik
Sunndal kommune:	Trond M. H. Riise
Møtende vara:	
Aukra kommune:	Ole Rakvåg
Eide kommune:	Synnøve Egge
Nesset kommune:	Jostein Øverås
Sunndal kommune:	Odd-Helge Gravem
Fræna kommune:	Vara var forhindret fra å møte
Ikke møtt:	Ingen
Fra sekretariatet:	Jane Anita Aspen, daglig leder Sveinung Talberg, rådgiver
Av øvrige møtte:	Geir Ståle Tenfjord, prosjektleder ROR-IKT under OS 01/17)
	Protokollen godkjennes formelt i neste styremøte

Styrelederen Stig Holmstrøm ønsket velkommen og ledet møtet.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
ST 16/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA STYREMØTE 4. SEPTEMBER 2017
ST 17/17	REFERAT OG ORIENTERINGER
ST 18/17	ØKONOMIRAPPORT PR. 31. OKTOBER 2017
ST 19/17	KONTOLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL FRA 1.1.2020?
ST 20/17	MØTEPLAN FOR STYRET 2018

ST 21/17 EVENTUELT

ST 16/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 4. SEPTEMBER 2017

Styrets vedtak

Protokollen fra styremøte 4. september 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:
1. Lars Ramstad
2. Trygve Grydeland

Styrets behandling

Det foreslås at Lars Ramstad og Trygve Grydeland velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra styrets medlemmer. (8 voterende)

Daglig leders innstilling:

Protokollen fra styremøtet 4. september 2017 godkjennes.

Disse velges til å underskrive protokollen sammen med møteleder:
1. .....
2. .....

ST 17/17	REFERAT OG ORIENTERINGER

Styrets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Styrets behandling

Referatsaker:

RS 03/17 **Svar på førspurnad om å levere tenester til SKS IKS**, brev datert 29.9.2017 fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal til Sunnmøre Kontrollutvalssekretariat IKS

RS 04/17 **Notat om Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal – til bruk for planlegging av oppsett av saks- og arkivsystem**, notat datert 10.11.2017 fra Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal til prosjektgruppa for nytt saks- og arkivsystem.

Orienteringssaker:

OS 01/17 **Elektronisk saks- og arkivsystem**

Prosjektleder Geir Ståle Tenfjord fra ROR-IKT holdt en grundig orientering til styret om det elektroniske saks- og arkivsystemet som kommunene som inngår i ROR-IKT har gått til innkjøp av. Avtalen åpner også for etablering av andre arkivskapere som er knyttet til disse kommunene (KF, IKS, AS og stiftelser) Det er lagt opp til at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal inngår en avtale med Molde kommune om konfigurasjon og oppsett av separat løsning med egne dokumentmaler, samt brukerstøtte for arkiv og systemadministrasjon.

Geir Ståle Tenfjord svarte på spørsmål fra styremedlemmene undervegs i orienteringen.
Styremedlemmene får tilsendt presentasjonen fra prosjektleder, sammen med møteprotokollen.

OS 02/17 **Informasjon om resultat av lokale forhandlinger for sekretariatets ansatte**

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling (8 voterende).

ST 18/17	ØKONOMIRAPPORT PR 31. OKTOBER 2017

Styrets vedtak

Økonomirapport pr. 31.10.17 tas til orientering.

Styrets behandling

Daglig leder orienterte kort om situasjonen.

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med daglig leders innstilling. (8 voterende).

ST 19/17	KONTROLLUTVALGSSEKRETARIATET FOR ROMSDAL FRA 1.1.2020?

Styrets vedtak

1. Styret har drøftet ulike aktuelle problemstillinger knyttet til mulig organisering av Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal etter 01.01.2020.

2. Styret forutsetter at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettholdes minimum med dagens omfang og personalressurs.

Styrets behandling

Styret diskuterte problemstillingen og var enig om at forhold som var viktig for fremtidig sekretariatsløsning for kontrollutvalgene var:

- Faglig kompetanse
- Unngå sårbarhet
- Økonomi

Daglig leder opplyser at det er kommunestyrene, med innstilling fra kontrollutvalgene, som må ta stilling til sekretariatsløsning. Sekretariatet kan ikke saksbehandle denne saken.

Styreleder Stig Holmstrøm fremmet følgende forslag til vedtak:

1. *Styret har drøftet ulike aktuelle problemstillinger knyttet til mulig organisering av Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal etter 01.01.2020.*

2. *Styret forutsetter at Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal opprettholdes minimum med dagens omfang og personalressurs.*

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med styreledersleders forslag til vedtak. (8 voterende).

ST 20/17	MØTEPLAN FOR STYRET 2018

Styrets vedtak

Det avtales følgende møteplan for styret i 2018:
- *Onsdag 25. april*
- *Onsdag 5. september*
- *Onsdag 21. november*

Styrets behandling

Styreleder forslår følgende møteplan for styret i 2018:

- *Onsdag 25. april*
- *Onsdag 5. september*
- *Onsdag 21. november*

Styret fattet enstemmig vedtak i samsvar med forslag fra styreleder (9 voterende).

Daglig ledes innstilling

Det avtales følgende møteplan for styret i 2018:.....

ST 21/17	EVENTUELT

Under Eventuelt ble følgende tema tatt opp:

- **Brev til kommunene om kontrollutvalgenes rolle og status**
  Styremedlemmene fikk innledningsvis utdelt et nytt utkast til brev korrigert av daglig leder etter forrige styremøte. Eneste endringen er at det er lagt inn et avsnitt om selskapskontroll.

  Styret konkluderte med at sekretariatet sender brevmalen over til kontrollutvalgene, som selv tar stilling til videre fremgangsmåte.

- **Arbeid med plan for informasjonssikkerhet**

Daglig leder informerte om at det ikke har vært kapasitet til å arbeide med avklaringene i forhold til plan for informasjonssikkerhet i høst. Styret aksepterer utsettelsen.

- **Statusoppdatering fra sekretariatet**
  Daglig leder informerte om status i arbeidet med oppdragsavtalene mellom kontrollutvalgene og Møre og Romsdal Revisjon IKS. Avtalen er nå sendt rådmennene for uttalelse. Styret oppfordrer sekretariatet til å gi tilbakemelding til alle kontrollutvalgene om hvilke forslag til endringer som evt. kommer inn.

- **Erfaringsutveksling**
  Styremedlemmene utvekslet erfaring omkring problemstillinger og saker som er aktuelle i kontrollutvalgene.

Lars Ramstad nestleder	Stig Holmstrøm leder	Øyvind Gjøen styremedlem
Trygve Grydeland styremedlem	Ole Rakvåg varamedlem	Synnøve Egge varamedlem
Jostein Øverås varamedlem	Odd-Helge Gravem varamedlem	
Jane Anita Aspen sekretær		

Rauma kommune

Telefon: 71 16 66 00
Vollan 8a, 6300 Åndalsnes

Kontrollutvalgssekretariatet For Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1539	
Dato: 16 JAN 2018	
Saks og dok.nr: 1539	Løpenr: 023/18
Arkivkode: 150	Gradering:

Kommunikasjon
Besøksadresse: Rauma rådhus,
Vollan 8a, Åndalsnes

Vår ref: 2017000473 – 17
Deres ref:

Dato: 16.01.2018

Oversending budsjettvedtak for 2018 for kontroll og tilsyn

Jeg regner med at sekreteriatet har gjort seg kjent med kommunestyrets vedtak for budsjett for kontroll og tilsyn i 2018, men jeg sender vedtaket for ordens skyld. Se vedlagt.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur

Med hilsen

Trygve Børsting
rådgiver
direkte tlf.nr. 47665918
trygve.borsting@rauma.kommune.no

Vedlegg:

Budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn	16.01.2018
Følgebrev - budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn	16.01.2018
Vedlegg til Budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn	16.01.2018

RAUMA KOMMUNE

SAKSPAPIR

Utvalg, nemnd, styre, komité m.m:	Møtedato:	Saksnr:
Formannskapet	31.10.2017	85/2017
Formannskapet	28.11.2017	106/2017
Kommunestyret	14.12.2017	92/2017

Saksbehandler:	Arkiv: K1 - 033	Arkivsaknr:
Trygve Børsting	Sakstype: Politisk sak	17/473

Budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn

14.12.2017 Kommunestyret
KS - 92/2017 VEDTAK:

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 958 750,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Votering:

Innstilling vedtas esntemmig.

Innstilling til vedtak fra Formannskapet - 28.11.2017:

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 958 750,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Tidligere gjennomførte behandlinger:
28.11.2017 Formannskapet
FS - 106/2017 VEDTAK:

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 958 750,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Votering:

Kontrollutvalgets innstilling vedtas enstemmig.

31.10.2017 Formannskapet
FS - 85/2017 VEDTAK:

Saken utsettes til neste møte.

Votering:

Saken utsettes til neste møte.

Kontrollutvalgets innstilling:

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 958 750,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Saksopplysninger:
Kontrollutvalgets behandling – 19.8.2017

Sekretær informerer om at administrasjonen har gitt tilbakemelding om at de ikke har behov for annet enn beløpet Sum kontrollutvalgets virksomhet, beløp for kjøp av revisjonstjenester og beløp for kjøp sekretariatstjenester, da det er rammestyring i Rauma kommune.

Kontrollutvalget ønsker at det også for fremtiden fremlegges et detaljert budsjett for kontrollutvalgets virksomhet, da utvalget trenger informasjon om hvordan en har kommet frem til beløpet.

Kontrollutvalget har ingen forslag til endringer av sekretariatets forslag til budsjett.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretariatets innstilling. (5 voterende)

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 958 750,- inkludert kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget vedtas.

Saksopplysninger

I henhold til § 18 i Forskrift for kontrollutvalg skal kontrollutvalget utarbeide forslag til

budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapets budsjettinnstilling til kommunestyret. Budsjettforslaget fra kontrollutvalget kan bare endres av kommunestyret, men formannskapet kan, i sitt samlede budsjett, foreslå et annet beløp enn det kontrollutvalget foreslår.

Budsjettforslaget skal synliggjøre kontrollutvalgets egne kostnader og kostnader knyttet til revisjon og sekretariatstjenester.

Rauma kommune kjøper sekretariatstjenester for kontrollutvalget hos Kontrollutvalgs-sekretariatet for Romsdal. Dette er i henhold til avtalen om interkommunalt samarbeid.

Rauma kommune har tidligere fått revisjonstjenester fra Kommunerevisjonsdistrikt 2 i Møre og Romsdal (KR2). Rauma kommune har nå inngått som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS. Det nye selskapet ble etablert fra 1.2.2017.

Det er tatt utgangspunkt i at kontrollutvalget avvikler inntil 6 møter i året.

Budsjettforslaget kan spesifiseres som følger:

Konto	Tekst	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2017**	**Regnskap juli. 2017**
1080	Godtgjørelse folkevalgte	55 000	*53 500	23 781
1080	Tapt arbeidsfortjeneste	2 000	5 000	0
1099	Arbeidsgiveravgift	6 500	6 500	2 563
1100	Faglitteratur, aviser, abonnement	2 000	*11 000	2 000
1115	Bespisning	3 000	2 000	1 542
1150	Opplæring og kursutgifter	22 000	*16 000	16 300
1160	Bilgodtgjørelse + diett (oppg.pl.)	6 500	*2 000	5 366
1170	Utgiftsdekning reise	4 000	2 000	1758
1195	Kontingenter	6 000	0	
	Sum kontrollutvalgets egen virksomhet	**107 000**	**98 000**	
1350	Kjøp tjenester Revisjon	607 000	646 000	588 942
1351	Kjøp tjenester KU-sekretariatet	244 750	261 000	**
	Sum utgifter kontrollutvalg, sekretariat og revisjon	**958 750**	**1 005 000**	

*Annet beløp lagt inn av administrasjonen enn vedtatt budsjettforslag fra kontrollutvalget.

** Ikke regnskapsført der det er budsjettert.

Vedlagt følger:

- Kostnadsfordeling sekretariatstjenester for 2018
- Kostnadsfordeling Møre og Romsdal Revisjon IKS 2018
- Økonomirapport pr. juli

VURDERING

For å gi kontrollutvalget gode arbeidsvilkår må kommunestyret stille nødvendige ressurser til disposisjon. Kommunestyret skal vedta et samlet budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen der utgifter til utvalget sin egen virksomhet, sekretærbistand og revisjon kommer frem.

Kontrollutvalget må ha mulighet og midler til å skaffe seg kunnskap og delta i erfaringsutveksling og samlinger sammen med andre kontrollutvalg. I kommunal- og regionaldepartementets 85 anbefalinger for styrket egenkontroll i kommunene er det pekt på opplæring av kontrollutvalg som et viktig område.

Regnskapsrapporten viser at administrasjonen har justert noen tall i budsjettet for kontroll og tilsyn for 2017 som ble vedtatt i kommunestyret. Dette skjedde også for 2016. Siden kommunens budsjett vedtas på ansvarsnivå ser ikke kommunestyret at administrasjonen har lagt inn andre tall i budsjettet enn vedtatt budsjett for kontroll og tilsyn. Dette ble også påpekt i saksfremlegget for 2017.

Kommunestyret kan selvsagt vedta et annet budsjett enn det kontrollutvalget foreslår, men da bør kommunestyret gjøres oppmerksom på at det faktisk gjøres. Av budsjettet for Rauma kommune for 2016 og 2017 kom det ikke frem at kommunestyret har gjort noe annet vedtak for kontroll og tilsyn, enn det som kontrollutvalget hadde innstilt på.

Det kan være en god grunn til en slik justering av poster, og administrasjonen får i forkant av arbeidet med budsjettforslaget anledning til å komme med innspill på poster som bør justeres.

Kommentarer til noen av budsjettpostene:

1100 Faglitteratur – Kontrollutvalgets medlemmer får medlemsbladet til Norges kommunerevisorforbund. Dette har mange fagartikler som er nyttig for arbeidet i kontrollutvalget. Bladet koster 400,- pr medlem.

I 2016 regnskapsførte kommunen utgiftene til Kommunal Rapport til de medlemmene som ikke sitter i kommunestyre på arten kontroll og tilsyn, det er ikke gjort i 2017. Det blir derfor ikke budsjettert med dette for 2018.

1195 Kontingenter – Forum for kontroll og tilsyn (FKT) er en viktig fagorganisasjon kontroll og tilsynsarbeidet Rauma kommune har tidligere ikke hatt medlemskap i (FKT). Kontrollutvalget konkluderte i møte 23.5.2017 med at det skulle budsjetteres med medlemskap i fra 2018. Størrelsen på kontingenten bestemmes ut fra kommunens innbyggertall. Rauma kommune vil betale nest laveste sats på 6000,- for 2018.

1375 – Kjøp fra IKS – Representantskapet i Møre og Romsdal Revisjon IKS skal behandle budsjettet for 2018 i møte 3. oktober. Budsjettet er godkjent av styret i MRR IKS. Fra fjerde kvartal 2018 skal revisjonen fakturere etter medgått tid. Det er derfor stipulert et beløp for fjerde kvartal 2018, som er det samme som for de tre første kvartalene. Samlet er budsjett for 2018 det samme som budsjett for 2017, da for 11. mnd. Da budsjettet til Møre og Romsdal Revisjon IKS ikke var vedtatt når Budsjettforslag for kontroll og tilsyn 2017 ble lagt frem

høsten 2016, stemmer ikke tallet i kolonnen for 2017 med det som ble vedtatt budsjett.

1351 – Kjøp av tjeneste KU-sekretariatet - Styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal behandlet i møte 4.9.2017 budsjettrammen for sekretariatet for 2018. Beløpet for kjøp av sekretariatstjenester for 2018 er i henhold til Rauma kommunes andel av sekretariatets budsjett. Rauma kommunes andel er på 11 prosent av budsjettet. Kommunenes andel av budsjett for 2018 er noe lavere enn for 2017, da det er budsjettert med bruk av disposisjonsfond.

Kontrollutvalgssekretariatet ser det som viktig at kostnader til kontroll og tilsyn blir synliggjort i kommunen sitt regnskap. Dette vil også bidra til mer nøyaktig Kostrarapportering.

Sekretariatet tilrår at kontrollutvalget slutter seg til de vurderinger som her er gjort og anbefaler utvalget å be kommunestyret om å vedta kontrollutvalgets forslag til budsjett for 2018 med en netto ramme på kr 958 750,- som inkl. kjøp av revisjonstjenester og sekretariatstjenester for kontrollutvalget. Saken legges fram med ovennevnte forslag til vedtak.

Vedlegg:
Følgebrev - budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn
Vedlegg til Budsjettforslag for 2018 for kontroll og tilsyn

Aspen, Jane Anita

Fra: Perry Ulvestad <perry.ulvestad@rauma.kommune.no>
Sendt: 16. januar 2018 14:54
Til: Aspen, Jane Anita
Emne: Oppfølging av sak Kontrollutvalget
Vedlegg: Etiske retningslinjer Rauma kommune.doc; Varslingsplakat Rauma kommune.doc

Hei
Viser til sak 39/17 forespørsel om etikkreglement.

Etiske retningslinjer for ansatte ligger under pkt 1.2 i Personalhåndboka. Samtidig må nevnes at varslingsplakat ligger under pkt. 1.3.
Eller legger jeg ved utkast til nytt felles etikkreglement og ny varslingsplakt med rutiner for varsling og oppfølging. Disse planlegges endelig politisk behandla i kommunestyret 20. mars 2018.

Mvh
Perry Ulvestad

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1539	
Dato: 16 JAN 2018	
Saks og Arkivnr: 1539	Løpenr: 021/18
Arkivkode: 033	Gradering:

Aspen, Jane Anita

Fra: Toril Hovdenak <Toril.Hovdenak@rauma.kommune.no>
Sendt: 3. februar 2018 10:11
Til: Postmottak - Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Emne: SV: Revidering av Eierskapsmelding?

Hei
Rauma kommunen reviderer eierskapsmeldingen samtidig som årsmeldingen behandles. Dvs. Eierskapsmeldingen inngår som en del av kommunens årsrapport.
Jeg viser til Årsmelding for 2016 som eksempel.

Mvh Toril Hovdenak

Fra: Postmottak - Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal [mailto:postmottak@kontrollutvalgromsdal.no]
Sendt: 1. februar 2018 13:05
Til: Toril Hovdenak <Toril.Hovdenak@rauma.kommune.no>
Emne: Revidering av Eierskapsmelding?

Revidering av eierskapsmelding?

Kontrollutvalget i Rauma bad sekretær om å undersøke til neste møte, når det er planlagt neste revidering av Eierskapsmeldingen til Rauma kommune.

Jane Anita Aspen
daglig leder

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde
Tlf 71 11 15 79/91 37 11 12
e-post postmottak@kontrollutvalgromsdal.no
jane.anita.aspen@molde.kommune.no
Hjemmeside http://www.kontrollutvalgromsdal.no
Besøksadr. Hamnegata 35, Molde
Org.nr 912 503 771

Varslingsplakat
Rauma kommune

Arbeidsmiljølovens § 2A-1: Arbeidstaker har rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Innleid arbeidstaker har også rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten til innleier. Arbeidstakers fremgangsmåte ved varslingen skal være forsvarlig. Arbeidstaker har uansett rett til å varsle i samsvar med varslingsplikt eller virksomhetens rutiner for varsling. Det samme gjelder varsling til tilsynsmyndigheter eller andre offentlige myndigheter. Arbeidsgiver har bevisbyrden for at varsling har skjedd i strid med denne bestemmelsen. (lenke til AML § 2A)

Åpen organisasjon
Rauma kommune skal være en åpen organisasjon både mot innbyggerne og i egen virksomhet.Vi skal ha aksept for å ta opp feil, uttrykke bekymring eller komme med kritiske ytringer

Hva er varsling
Å varsle vil si å viderformidle opplysninger om kritikkverdige forhold til noen som kan gjøre noe med det. Kritikkverdige forhold er for eksempel lovbrudd, økonomisk mislighold, fare for liv og helse, brudd på etiske retningslinjer, mobbing, trakassering og uakseptabel seksuell atferd.

Varsling er positivt
Varsling er positivt, fordi kritikkverdige forhold kan og skal rettes opp. Medarbeidere som er villige til å varsle er en viktig ressurs for Rauma kommune.

Du har rett og plikt til å varsle
Den enkelte ansatte (også innleide arbeidstakere) blir oppfordra til å varsle om kritikkverdige forhold da det kan bidra til å utvikle Rauma kommune positivt. Loven gir deg rett til å varsle. Arbeidstaker har plikt til å varsle om kriminelle forhold og om forhold der liv og helse er i fare (aml § 2.3).

Hvordan kan du varsle?
Varsling skal skje forsvarlig. Med det menes at intern varsling bør være forsøkt før eventuell ekstern varsling. Uansett, det er **alltid ansvarlig** å varsle:
1. Nærmeste leder eller tjenesteområdeleder
2. Rådmann/ass. rådmann
3. Tillitsvalgt eller verneombud
4. Arbeidsmiljøutvalg
5. Revisjon eller kontrollutvalg
6. Statlige tilsynsmyndigheter

Varsling til media bør kun benyttes når alle andre kanaler er forsøkt uten resultat. Samtidig må den som varsler vurdere at dette vil tjene saken og ivareta andre personers rettsvern.

Varslingens form
All varsling om kritikkverdige forhold bør skje skriftlig. Om varslinga ikke er skriftlig må varsleren notere ned hvem og når det ble varslet.

Av hensyn til forsvarlighetskravet bør varslingen formuleres saklig og nøkternt.

Når du har varslet
Ledelsen har ansvar for oppfølging av saker som er varslet, uavhengig av hvordan og til hvem du har varslet.
1. Rauma kommune har plikt til å rydde opp i de kritikkverdige forholdene. Varsleren skal ha beskjed innen 2 uker om videre prosess/tiltak.
2. Dersom kritikken og varslingen viser seg å være grunnløs, skal allikevel varsleren ha en ordentlig forklaring.
3. Ledelsen har ansvar for å ta vare på både varsleren og den som eventuelt er rammet av varslet eller kritikken.

Forbud mot å straffe varsleren
Det er forbudt å straffe eller sanksjonere mot ansatte som har varslet. Opplever du likevel straffereaksjoner, må du straks orientere kommuneledelsen om dette, som straks har plikt til å håndtere saken.

Anonymitet og fortrolighet
Varsling kan gjøres anonymt, men åpenhet vil bedre saksbehandlingen. Varslerens identitet er uansett et forhold som skal behandles med fortrolighet av alle involverte parter, og ikke gjøres tilgjengelig uten varslerens samtykke.

Statlige tilsynsmyndigheter har plikt til å forholde seg taus om hvem som har varslet.

Rutiner for varsling
Utfyllende rutiner og eget skjema for intern varsling finnes i personalhåndboken og i kommunenes HMS system. (lenke til rutinen som følger under)

RUTINE FOR INTERN VARSLING

1. Alle medarbeidere (inklusiv innleid arbeidskraft)oppfordres til å varsle om kritikkverdige forhold.

2. Varslingen skal være forsvarlig.

3. Forsvarlig varsling skal ikke gjengjeldes.

4. Varsling i tråd med rutinen er forsvarlig.

5. Varsling i samsvar med varslingsplikt, for eksempel etter arbeidsmiljøloven § 2-2 andre ledd, bokstav d) eller e), eller varsling til tilsynsmyndighet eller annen offentlig myndighet, er alltid forsvarlig.

6. Dette varselet bør leveres nærmeste leder/overordnede leder eller tillitsvalgt/verneombud.

7. Du kan også levere varselet til kommunens rådmann, ass. rådmann, Kontrollutvalg eller Arbeidsmiljøutvalg.

8. Arbeidsgiver ønsker at varselet skal underskrives med navn. Da kan arbeidsgiver innhente ytterligere opplysninger fra varsleren og gi tilbakemelding om hva som gjøres med forholdet. Du kan likevel velge å varsle anonymt. Arbeidsgivers mulighet til å følge opp et anonymt varsel kan være begrenset.

9. Du vil innen 14 dager få en bekreftelse på at varselet er mottatt og vil bli fulgt opp i tråd med rutinen. Arbeidsgiver vil ta nærmere kontakt dersom det er behov for ytterligere informasjon i saken. Arbeidsgiver vurderer konkret om det er grunnlag for å gi deg ytterligere informasjon om hva som skjer med saken du har varslet om. (Blant annet lovbestemt taushetsplikt kan begrense arbeidsgivers mulighet for å gi deg ytterligere informasjon om saken.)

JEG ØNSKER Å VARSLE OM FØLGENDE KRITIKKVERDIGE FORHOLD:

VARSLET AV:	DATO:

SKJEMA FOR INTERN OPPFØLGING

TRINN	OPPFØLGING AV FORHOLDET	DATO
1	VARSEL MOTTATT AV	
2	UNDERSØKELSER GJENNOMFØRT	
3	KONKLUSJON	
4	TILBAKEMELDING GITT TIL VARSLER	
5	NØDVENDIG INFORMASJON GITT TIL DEN ELLER DE DET ER VARSLET OM	
6	TILTAK	
7	VIDERE OPPFØLGING	
8	VIDERE OPPFØLGING OVERFOR VARSLEREN	
9	DEN DET ER VARSLET OM ER FULGT OPP	

Etiske retningslinjer – Rauma kommune

1. Formål

Rauma kommune ønsker å være en organisasjon med en god etisk praksis. De etiske retningslinjene skal være en veileder til å handle godt og forsvarlig i ulike situasjoner. Åpenhet og ærlighet skal prege kommunens virksomhet, og være grunnlaget for tillit mellom kolleger og i forholdet til innbyggerne. De etiske retningslinjene gjelder alle kommunens ansatte og folkevalgte.

Det stilles strenge krav til den enkeltes etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen. Alle plikter å overholde lover, forskrifter og reglement som har betydning for kommunens virksomhet, og å forholde seg lojalt til fattede vedtak.

2. Verdigrunnlag - SER

De etiske retningslinjene er også et uttrykk for kommunens verdigrunnlag. Rauma kommune baserer sin virksomhet på verdiene *Samarbeidsvillig – Ekte – Raus*. Verdiene handler om hvordan vi ønsker å fremstå, og hvordan vi ønsker å bli oppfattet av andre. SER skal være gjennomgående i hele organisasjonen og være grunnlag for hvordan vi behandler både kolleger og brukere. Vi har en kultur for å dele, trekke veksler og samhandle, og vi tørr å prøve og feile for å oppnå resultat.

3. Samfunnsansvar

Kommunens ressurser skal ivaretas økonomisk og rasjonelt på en bærekraftig måte innenfor rammen av det nasjonale fellesskapet. I forhold til samfunnet som helhet og den enkelte, skal Rauma kommune være kjent for profesjonalitet og omtanke. Rauma kommune skal være en åpen og inkluderende organisasjon.

4. Interessekonflikter

Ansatte og folkevalgte skal unngå situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og egne interesser.

I situasjoner der interessekonflikter kan oppstå, er det den enkeltes ansvar å informere sin nærmeste leder for å avklare situasjonen.

5. Informasjon og omdømme

All informasjon som gis skal være korrekt og pålitelig. Det forventes at ansatte og folkevalgte opptrer saklig, tillitvekkende og innenfor gjeldende regelverk.

Fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med arbeidet må respekteres og aldri meddeles andre når dette ikke følger av lov eller reglement. Alle ansatte signerer taushetsplikterklæring og databrukeravtale ved tiltredelse. Ved bruk av sosiale medier forventes det at både folkevalgte og ansatte opptrer innenfor normene for alminnelig folkeskikk.

6. Personlige fordeler

Ansatte og folkevalgte kan ikke motta gaver, reiser, hotellopphold, bevertning, rabatter, lån eller andre personlige fordeler som kan påvirke tjenesteutøvelsen, eller gi andre saklig grunn til å tro det. Gaver og personlige fordeler av mindre verdi kan likevel aksepteres i enkelttilfeller i samråd med nærmeste leder. Moderate former for gjestfrihet og representasjon hører med i samarbeidsforhold, og kan på samme vis aksepteres i enkelttilfeller.

Når det gjelder privat bruk av kommunens eiendeler/verdier, kan dette bare skje etter avtale med nærmeste leder.

7. Forretningsetikk

Kommunens forretningsmessige virksomhet skal bidra til at kommunens fastsatte mål blir nådd, og driften skal skje innenfor rammen av gjeldende lover og forskrifter.

Som forvalter av innbyggernes fellesmidler, er det viktig å ha tillit hos innbyggere, brukere og leverandører. Ansatte som deltar i kommunens forretningsmessige virksomhet plikter derfor å sette seg grundig inn i og etterleve lov og forskrift om offentlige anskaffelser og kommunens eget regelverk på området. Alle anskaffelser må baseres på forutsigbarhet, gjennomsiktighet, etterprøvbarhet, likebehandling og god forretningsskikk.

Kommunens ansatte kan ikke levere varer og tjenester til den virksomhet i kommunen hvor de selv er ansatt. Kommunens ansatte skal ikke gjøre privat bruk av kommunens samkjøpsavtaler eller rabattordninger. Det skal ikke foretas privat bestilling fra leverandører de ansatte har kontakt med som representant for kommunen når dette kan skape tvil om sammenblanding av offentlige og private midler

8. Varsling av kritikkverdige forhold

Rauma kommune ønsker at kritikkverdige forhold avdekkes og følges opp, slik at forholdene kan bedres. Det vises til egen varslingsplakat med rutiner for varsling og oppfølging, samt reglene i arbeidsmiljøloven.

9. Generelt

En god etisk praksis forutsetter at det legges til rette for åpen kommunikasjon og refleksjon rundt etiske problemstillinger og dilemma i de ulike enhetene. Et jevnlig fokus på etikk er viktig for å styrke og videreutvikle den positive holdningen vi ønsker skal kjennetegne Rauma kommune.

Tjenestene skal bygge en åpen organisasjonskultur basert på SER verdiene og de etiske retningslinjene. Ansatte og folkevalgte i kommunen har også et selvstendig oppfølgingsansvar. Tvil rundt saker i forhold til de etiske retningslinjene, må tas opp med nærmeste leder.

NIR
Nordmøre Interkommunale
Renovasjonsselskap IKS

Representantskapet
Innkalling til møte nr. 1 – 2018

2. februar 2018

Innkalling til møte i representantskapet nr. 1-2018

Innkalling sendes:

Faste medlemmer i representantskapet
Ordførere/rådmenn i NIR-kommunene

Til orientering sendes innkallingen:

Tekniske sjefer eller tilsvarende i NIR-kommunene
Styrets leder
Vararepresentanter
Kontrollutvalg

Tidspunkt:

Fredag 2. februar 2018 kl. 10.00 (til ca. kl. 14).

Sted:

NIR, Vågeveien 7, 3. etg., Kristiansund

Saker til orientering:

- Arbeid for eierkommunene
- Ny miljøstasjon og omlastestasjon i Kristiansund
- Muligheter for henteordning av glass- og metallemballasje i flere kommuner
- Informasjonsarbeid

Saker til behandling:

01/18 Valg av leder og nestleder av representantskapet
02/18 Valg av leder og nestleder av styret
03/18 Valg av revisor
04/18 Fastsettelser av godtgjørelser
05/18 Retningslinjer for valg i NIR
06/18 Møteplan for 2016
07/18 Ny avfallsløsning for NIR
– overordnet retningsvalg
– finansiering av ettersorteringsanlegg

Det vil bli servert en enkel lunsj.

For å spare miljøet oppfordrer vi til samkjøring til møtet.

Arne Hoem
representantskapsleder

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Forslag til

v e d t a k :

Innkalling og saksliste godkjennes.

VALG AV REPRESENTANTER TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLL

Forslag til

v e d t a k :

Følgende personer ble, i tillegg til representantskapets leder, foreslått og valgt for underskrift av protokoll:
…….. og ……

SAKER TIL ORIENTERING

Det vil bli gitt en muntlig redegjørelse om orienteringssakene.

Forslag til

v e d t a k :

Sakene tas til orientering.

SAKER TIL BEHANDLING

01/18 VALG AV LEDER OG NESTLEDER AV REPRESENTANTSKAPET

Saksbehandler: *Ingen*
Tidligere behandling: *Ingen*
Vedlegg: *Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Kommunene har valgt følgende personer til representantskapet i NIR:

Kommune	Representant
Aure	Erlend Vaag
Averøy	Ingrid Rangønes
Halsa	Ola E. Rognskog
Kristiansund	Idar Anton Slatlem Henrik Stensønes
Oppdal	Ingvill Dalseg
Rauma	Arne Hoem
Smøla	Svein Roksvåg
Sunndal	Janne Merete Rimstad Seljebø
Tingvoll	Liv Solemdal

Representantskapet nedsatte i sak 07/15 en valgkomité bestående av Arne Mathisen (Rauma), Stein Sandvik (Averøy) og Maritta Ohrstrand (Kristiansund), og med Gunnar Waagen (Tingvoll) som vara. Komiteens mandat var å innstille overfor representantskapet til valgene på leder og nestleder av representantskapet, medlemmer til styret, leder og nestleder av styret, revisor og nye satser for møtegodtgjørelse etter valget i 2015. Siden det ikke er valgt en ny valgkomité, har representantskapets leder gitt den samme komiteen i oppdrag å gjøre en innstilling i forhold til årets valg.

Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

v e d t a k :

Representantskapet velger Arne Hoem fra Rauma som sin leder og Ola Rognskog fra Halsa som sin nestleder for 2 år.

02/18 VALG AV LEDER OG NESTLEDER AV STYRET

Saksbehandler:	Ingen
Tidligere behandling:	Ingen
Vedlegg:	*Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

vedtak:

Representantskapet velger Eilif Lervik fra Sunndal som styrets leder og Maritta Ohrstrand fra Kristiansund som styrets nestleder for 2 år.

03/18 VALG AV REVISOR

Saksbehandler:	*Ingen*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Møre og Romsdal Revisjon IKS er revisor for NIR i dag. Selskapet het tidligere Distriktsrevisjon Nordmøre IKS.

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

vedtak:

Møre og Romsdal Revisjon IKS velges som revisor for NIR for regnskapsårene 2018 og 2019.

04/18 FASTSETTELSE AV GODTGJØRELSER

Saksbehandler:	*Ingen*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Gjeldende satser ble sist endret i 2016:

Representantskapsleder	15.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Styreleder	37.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Nestleder i styret	11.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Medlemmer og varamedlemmer i representantskapet og styret		3.000,- pr. møte
Andre møter		3.000,- pr. møte

Det gis erstatning for barnepass og tap av arbeidsfortjeneste etter Kristiansund kommunes satser.

Representantskapets leder og styreleder får ikke kompensert for andre møter enn representantskapsmøter og styremøter.

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

vedtak:

Gjeldende satser for godtgjørelser i NIR videreføres.

05/18 RETNINGSLINJER FOR VALG I NIR

Saksbehandler:	*Ingen*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Forslag til retningslinjer for valg.*

Det finnes ingen retningslinjer for hvordan valg skal foregå i NIR. Representantskapets leder har derfor utarbeidet et forslag til retningslinjer (vedlagt).

Saken legges fram med følgende forslag til

vedtak:

Forslag til retningslinjer for valg datert 18.12.17 vedtas.

06/18 MØTEPLAN FOR 2018

Saksbehandler:	*Hilde Ødegaard Harstad*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Ingen*

Det er kun planlagt ett møte til i representantskapet i år. I dette møtet vil blant annet følgende saker behandles: Årsmelding og årsregnskap for 2017, budsjett for 2019 og økonomiplan for 2019-22.

Møtet er foreslått lagt til fredag 15. juni, samme dag som også styret har møte.

Forslag til

vedtak:

Møteplan for 2018 vedtas.

07/18 NY AVFALLSLØSNING FOR NIR
– OVERORDNET RETNINGSVALG
– FINANSIERING AV ETTERSORTERINGSANLEGG

Saksbehandler:	*Hilde Ødegaard Harstad*
Tidligere behandling:	*Styresak 13/17*
	Deltakelse i SESAM: Styresak 05/14, 10/14, 11/14 og 15/15
Vedlegg:	*Ingen*

1. Bakgrunn

En ny avfallsstrategi – sirkulærøkonomien – er under behandling i EU-systemet. Strategien er et av mange tiltak for å nå klimamålene i Parisavtalen. Den er også et svar på verdenssituasjonen der Europa kan risikere å miste tilgang på viktige råstoff – råstoff det er mulig å hente ut av avfallet. Strategien vil sette krav om mellom 60 og 70 % materialgjenvinning av kommunalt avfall innen 2030. Det er foreløpig usikkert når endelig vedtak kommer i EU-systemet, men det er sagt at man er i sluttfasen av en endelig strategi. Norge vil, som en følge av EØS-avtalen, være forpliktet til å følge opp EUs vedtak innen et par år etter vedtak i EU.

Det skilles altså mellom materialgjenvinning (f.eks. gammelt papir blir til nytt) og energigjenvinning (avfallet brennes og energien brukes til fjernvarme eller strøm). I følge Statistisk Sentralbyrå var den gjennomsnittlige materialgjenvinningen i NIR på 21 % i 2016. Det er foreløpig noe usikkert hvordan gjenvinningen skal beregnes i den nye strategien (f.eks. hva skal regnes som kommunalt avfall), men det er uansett åpenbart at det må gjøres store grep i NIR og NIR-kommunene for å nå målet.

Denne saken gir et overordnet bilde av hva som vil kreves for å nå de nye målene. Den gir ikke en total oversikt over tiltak eller kostander, men angir et estimat der tall finnes. Saken peker også på kritiske faktorer og tidsfrister man må forholde seg til.

Formålet med saken er å ta noen overordnede retningsvalg som både NIR og eierkommunene kan bruke som rettesnor i det videre arbeidet. Saksframlegget er ment å gi et grunnlag for behandling av saken hele veien fra styret i NIR til nødvendige vedtak i eierkommunene.

2. Mer materialgjenvinning

Det er flere tiltak som kan settes inn for å øke materialgjenvinningen. Basert på erfaringer fra gjennomførte ordninger i NIR og i andre selskap i Norge, er potensialet slik:

Matavfall i henteordning (dunk)	Potensiale: 4 200 tonn
Sentral ettersortering av restavfallet fra grå dunk	Potensiale: 1 750 tonn
Glass- og metallemballasje i henteordning (dunk)	Potensiale: 350 tonn
Tekstiler i bringeordning (returpunkt)	Potensiale: 250 tonn
Bedre sortering på miljøstasjonene	Potensiale: Ikke tallfestet

Noen av tiltakene er forholdsvis enkle å gjennomføre, mens andre er mer krevende og er også avhengig av at andre ledd i håndteringsprosessen er på plass.

Det tallfestede potensialet vil gi en total materialgjenvinning på rundt 45 %. Øvrig gjenvinning må hentes inn fra en betydelig satsning på sortering på miljøstasjonene.

3. Om prosjektene

3.1 Matavfall

Utsortering av matavfall er det tiltaket som gir størst uttelling i forhold til å få opp materialgjenvinningen. Matavfallet fra husholdningene kan samles inn på flere måter. Det vanligste er en egen dunk kun beregnet for matavfall. En ordning som har blitt mer vanlig de siste årene er utsortering av matavfallet i grønne poser som legges i restavfallsdunken og sorteres ut i et ettersorteringsanlegg.

Begge disse innsamlingsmetodene er vurdert for NIR. Erfaringstall viser at metoden med poser oppnår rundt halvparten av mengdene som man får ut med sortering i egen dunk. I tillegg er det et problem med skader på posene under komprimering og omlasting. Med de lange transportavstandene som er i NIR er vi avhengige av både god komprimering og omlasting for å holde kostnadene nede. Forventet brekkasje på posene sammen med en generell dårligere utsortering, gjør at en poseløsning vurderes som uaktuell for NIR. Kun dunkløsning er tatt med videre i denne vurderingen.

Matavfallet som samles inn kan brukes til å produsere biogass eller bioprotein til for eksempel oppdrettsnæringen. Sistnevnte er foreløpig ikke i fullskala produksjon, men begge disse løsningene kan være en mulighet til å skape arbeidsplasser i regionen. Det er også mulig å levere matavfallet til eksisterende biogassanlegg f.eks. i Verdal eller på Lillehammer. Både behandlingsmetode og behandlingssted vil være avgjørende for hvordan det totale systemet for matavfallet utformes.

Innsamling av matavfall må selvfølgelig ses i sammenheng med øvrig kildesortering og en eventuell ny ordning med glass- og metallemballasje (omtalt senere). Informasjonsarbeid og planlegging av ruter og tømmefrekvenser blir en viktig del av en slik ny ordning. En foreløpig gjennomgang av tømmerutene i NIR-kommunene viser varierende behov for omlegginger. For Oppdal og Rauma vil det bli størst endringer da det her må på plass en dunkløsning for bl.a. restavfallet.

En fin bieffekt av at matavfallet kildesorteres er at restavfallet blir mye tørrere og lettere å sortere i et ettersorteringsanlegg (omtalt senere).

Kritiske faktorer	Behandlingskapasitet, omlasting, ruteplanlegging
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Utstyr: 10 mill.kr Økte driftskostnader: 10 mill.kr/år Eventuell investering i behandlingsanlegg: 100-200 mill. kr.
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.2 Ettersortering

Det finnes i dag kun ett ettersorteringsanlegg for restavfall i ordinær drift i Norge. Dette ligger hos ROAF på Romerike. For øvrig er det under bygging et anlegg hos IVAR i Rogaland og under planlegging et i Trøndelag (SESAM).

Det er restavfallet fra grådunken som kan leveres til ettersortering. I anlegget blir søppelposene åpnet og innholdet sorteres maskinelt. En detektor måler hva de ulike avfallsbitene er laget av og sorterer dem fra hverandre. På denne måten kan man blant annet sortere ut flere typer plast og metall. Når de gjenvinnbare delene av avfallet er tatt ut, leveres avfallsresten videre til forbrenning med energiutnyttelse som i dag.

SESAM-prosjektet
Det er HAMOS (Orkanger), Envina (Melhus), MNA (Namsos), Innherred Renovasjon (Verdal), FIAS (Røros), Fosen Renovasjon (Ørlandet), TRV (Trondheim) og Steinkjer kommune som har gått sammen om SESAM. Totalt representerer de 55 kommuner og ca. 480 000 innbyggere i Midt-Norge. Planen er å få på plass et ettersorteringsanlegg i Trondheim innen utgangen av 2020.

NIR er invitert til å delta i SESAM. Leveringsprisen inn til anlegget er i november 2017 beregnet til omtrent det samme som leveringsprisen til forbrenning i dag. I tillegg kommer kostnadene til investering i anlegget og utredningskostander (NIR har ikke deltatt i forprosjektet). De totale investeringene er beregnet til 531 mill. kr. Trondheim kommune finansierer i underkant av 300 mill. kr gjennom tomt og bygg, og leier dette ut til SESAM (inkludert i leveringsprisen). Eierne av SESAM må dermed finansiere opp maskiner og utstyr, beregnet til ca. 240 mill. kr. Endelig beslutningsgrunnlag er ventet før påske.

Årims prosjekt
Årim (Ålesund) har også utredet muligheten for et ettersorteringsanlegg. I prosjektet er de interkommunale selskapene i Møre og Romsdal regnet som leveringsgrunnlag, med totalt 36 kommuner og ca. 260 000 innbyggere. Anlegget er tenkt plassert i Ålesund.

Investeringene i dette prosjektet er beregnet til å ligge mellom 130 og 210 mill. kr avhengig av hvor mange avfallstyper som skal sorteres ut. Et anlegg tilsvarende SESAM-anlegget er beregnet til 210 mill. kr med en kostnad for levering tilsvarende som for SESAM.

Kjøp av tjenester:
På sikt er det grunn til å anta at ettersortering kan bli en tjeneste det er mulig å kjøpe i et marked. Foreløpig er det usikkert hvor stort dette markedet vil bli, da EU har satt strenge rammer for hvor mye av kapasiteten i et offentlig eid behandlingsanlegg som kan selges i et marked. Det er forventet en klargjøring av dette på nyåret. Så langt ser det ut til at inntil 20 % av kapasiteten kan selges. Det er derfor en betydelig risiko for at tilgjengelig behandlingskapasitet i markedet vil bli for liten.

Viktig i forhold til ettersortering:

Kritiske faktorer	Behandlingskapasitet
Kostnader	SESAM: Egenkapital på 20 % og NIRs andel beregnet til 12 % gir et kapitalbehov på 5,8 mill. kr. NIRs andel av utrednings-kostnadene vil være 1,3 mill. kr. Totalt 7,1 mill. kr. Årim: Siden det er færre deltakere i prosjektet vil egenkapital-andelen for NIR være på ca. 10 mill. kr. Utrednings-kostnadene er ukjent.
Viktige datoer	SESAM: Svarfrist interesse for prosjektet 1. desember 2017 Beslutning om deltakelse juni 2018 Kommunesammenslåing Halsa til Heim 1. januar 2020 Forbrenning av restavfall (kontrakt til) 31. desember 2018 Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.3 Glass- og metallemballasje

Henteordning (en egen dunk) for glass- og metallemballasje finnes allerede i Kristiansund, Oppdal og Sunndal. Erfaringene fra disse er at mengden til gjenvinning øker med rundt 50 %. Siden dette er avfallstyper som ikke gir noen nytte i et forbrenningsanlegg, og siden glass vanskelig lar seg sortere ut i et ettersorteringsanlegg, er det viktig å få dette ut av restavfallet. Det er derfor ønskelig å få til en henteordning også i de øvrige NIR-kommunene.

Glass- og metallemballasje finnes det allerede omlastemuligheter for i alle kommuner. NIR har også på plass en leveringsavtale med Syklus i Fredrikstad.

Kritiske faktorer	Ruteplanlegging
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Utstyr: 4 mill.kr Økte driftskostnader: 0,5 mill.kr/år
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.4 Tekstiler

Bringeordning (returpunkt) for tekstiler finnes i alle NIR-kommunene. Det er fortsatt et stort potensiale til å hente ut mer tekstiler fra restavfallet. Det er antatt at det kastes rundt 1 000 tonn tekstiler i året i vårt område, mens vi samler inn rundt 250 tonn i dag.

Tekstiler som kan brukes om igjen kan selges i Norge eller eksporteres. Det som ikke kan selges kan gjenvinnes, f.eks. kan fibrene i ull eller bomull bli til nye produkter.

For tekstiler finnes det allerede system for omlasting i alle kommuner. NIR har også på plass en leveringsavtale med Fretex. Dette er det tiltaket som det kreves minst ressurser for å få i gang.

Kritiske faktorer	Ingen
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Økte driftskostnader: 0,5 mill.kr/år
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.5 Miljøstasjonene

Vi antar at rundt 50 % av avfallet fra husholdningene blir levert direkte til miljøstasjonene eller til private avfallsaktører. For å oppnå EU-kravene vil det være viktig å ha bedre oversikt over mengdene og en tydeligere profil med kildesortering på mottakene. Sortert avfall skal være billig eller gratis, mens usortert avfall og restavfall skal være dyrere. Selve anleggene må se innbydende ut og ha en logisk oppbygging (gratis avfall leveres først). Det må være god skilting på anlegget og gjerne også mulighet til å finne opplysninger om sortering og priser på nett før man fyller bilen hjemme.

For å holde kostnadene nede må løsninger standardiseres og det må ses på muligheter for samordning av leveringsavtaler og mellomlager.

Kritiske faktorer	Samarbeid og standardisering
Kostnader	Ikke beregnet
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på drift av miljøstasjon: Rauma 31. august 2018 (+3+2) Averøy 31. desember 2020 (+2) Smøla 31. august 2024 (+1+1) Sunndal 31. desember 2024 (+1+1)

4. Samarbeid med andre

4.1 SeSammen

SeSammen er en avlegger av SESAM-prosjektet. Dette er et samarbeidsorgan for å samordne løsninger, finne felles samarbeidspunkter og utnytte stordriftsfordelene i Midt-Norge. Det er ansatt en egen prosjektkoordinator for å utarbeide rapporter og arrangere møter for å utveksle erfaringer.

Så langt har prosjektet resultert i felles begrepsbruk blant medlemmene, noen felles informasjonskampanjer og et prosjekt med felles renovasjonsforskrift i 3 av IKSene. Det diskuteres videre felles avfallsplan, felles anbud, felles merkantile funksjoner, backupløsninger for mannskap og utstyr, og mer samarbeid innen informasjon.

Prosjektet har en budsjettramme på 800 000 kr i 2017.

4.2 RIR (Molde)

Det har tidligere vært både samtaler og utredninger med tanke på sammenslåing med RIR. Sist gang i 2011. Den gang endte prosessen uten resultat med begrunnelse i at selskapene var for forskjellige. Dette gikk både på innsamlingsløsninger, struktur og kultur. RIR har totalansvar for avfallsløsningen i sine eierkommuner, og har i mange år også hatt henteordning for matavfall. Dette var det viktig for RIR å innføre for alle kommunene i et eventuelt nytt selskap. For NIR var det viktig at kommunene fikk mulighet til å opprettholde selvråderetten blant annet gjennom innsamling av avfall i egenregi for Kristiansund og Sunndal.

Etter diskusjonene i 2011 har det skjedd en del som har gjort selskapene mer like. De nye EU-kravene gjør at matavfallet også må samles inn i NIR. Videre har RIR opplevd en konkurs hos sin private renovatør, og vært tvunget til å ta over innsamlingen av avfall i egen regi. Dette kunne åpnet opp for innsamling i egen regi i et samarbeid med NIR, men Molde kommune har vært tydelige på at de ser på dette som en overgangsordning og forventer konkurranseutsetting av tjenesten igjen i 2020/2021.

Daglig leder har vært i kontakt med daglig leder i RIR for å se på muligheten for å ta opp diskusjonene om samarbeid. Så langt har det ikke vært interesse for dette hos RIR.

4.3 HAMOS (Orkanger)

Til tross for at Hamos er NIRs nabo i nord og øst, har det ikke tidligere vært samtaler med tanke på samarbeid eller sammenslåing. Dette kan skyldes at det har vært tradisjon for samarbeid innenfor fylkene.

Hamos har totalansvaret for avfallsløsningene i sine eierkommuner. Selskapet har innsamling i egenregi for omtrent halvparten av kommunene sine, mens det hos de øvrige har vært konkurranseutsatt. Den konkurranseutsatte delen kjøres for tiden av Retura Sør-Trøndelag, som er et heleid datterselskap av Hamos. Som en følge av alle konkursene blant innsamlingsselskapene i 2017, vurderer Hamos å ta hele innsamlingen i egenregi.

Med tanke på de nye EU-kravene vil forskjellene mellom Hamos og NIR få mindre betydning etter hvert som løsningene blir mer like.

Hamos er i dialog med Envina (Melhus) om mulig sammenslåing, og har derfor på administrativt nivå vært positive til å se på nærmere samarbeid også med NIR.

5. Anbefaling

Matavfallet utgjør en så stor andel av avfallet vårt at det må sorteres ut for gjenvinning for å nå EUs mål. Separat innsamling i egen dunk gir et godt resultat og er også en fordel i forhold til kvaliteten på restavfallet til ettersortering. Et vedtak om dette er viktig i forhold til oppstart av detaljplanlegging. Det påvirker også prosessene med ny omlastestasjon i Kristiansund og nytt anbud på innsamling av avfall i Oppdal.

I sammenheng med dette bør også glass- og metallemballasje samles inn i henteordning i alle eierkommunene, og ordningen for innlevering av tekstiler bør utvides.

Sorteringsløsningen hjemme hos abonnenten vil med dette se slik ut:

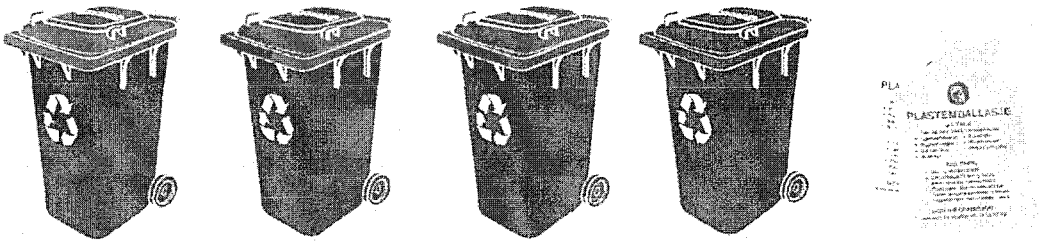

Matavfall *Papir* *Glass- og metall-emballasje* *Restavfall* *Plastemballasje*

For å nå EUs mål må også restavfallet leveres til ettersortering. Ved å bli medeier i et ettersorteringsanlegg vil NIR være sikret en nødvendig leveringskvote. Eierskap vil også gi mulighet til å påvirke prisutviklingen og til å utvikle anlegget etter våre behov. Ikke minst er det viktig at NIR tar samfunnsansvar og sikrer at slike anlegg i det heletatt blir bygget. Ulempen med å eie kan være at markedet på sikt blir mettet av sorteringskapasitet og at prisen vil falle til under kostpris. Dette er en liten risiko i forhold til fordelen med en leveringsgaranti. Det anbefales derfor å gå inn på eiersiden i et ettersorteringsanlegg.

SESAM-anlegget er det anlegget som har kommet lengst i planleggingen og som med størst sannsynlighet vil gi de resultater vi forventer og behøver. Et slikt samlende prosjekt i Midt-Norge vurderes også å bli en betydelig stemme i norsk avfallspolitikk og i forhold til marked og aktører i avfallsbransjen.

Skal NIR delta i SESAM-prosjektet må det tas en beslutning om deltakelse og finansiering samtidig med de øvrige eierne, det vil si innen utgangen av juni 2018. Finansieringen av egenkapitalen og utredningskostnader, som i november 2017 er beregnet til 7,1 mill. kr, må gjøres gjennom kapitalinnskudd fra eierne. På grunn av usikkerhet rundt endelige kostnader og kommunesammenslåing hos Halsa, anbefales det at prosjektet for NIRs del gis en ramme på 8 mill. kr.

Etter selskapsavtalen skal innskudd fordeles etter eierandel i NIR. Den enkelte kommunes andel blir da:

Kommune	Eierandel %	Andel
Aure	5,7	456 000
Averøy	9,3	744 000
Halsa	2,5	200 000
Kristiansund	39,5	3 160 000
Oppdal	11	880 000
Rauma	12	960 000
Smøla	3,5	280 000
Sunndal	11,5	920 000
Tingvoll	5	400 000
SUM	100	8 000 000

Miljøstasjonene er komplekse anlegg og det anbefales å bruke mer tid på å finne gode løsninger her. NIR vil i første omgang prioritere å jobbe fram gode løsninger for miljøstasjonen i Kristiansund. Erfaringsoverføring til andre anlegg og samordning av viderelevering av avfall vil komme deretter. Dette vil skje i forbindelse med at kontraktene på drift av miljøstasjonene går ut i perioden 2021-2024.

I forhold til samarbeid er det naturlig å søke seg inn i SeSammen. Dette må innarbeides i NIRs budsjett. Videre er det naturlig å undersøke om det er grunnlag for et nærmere samarbeid med HAMOS og ev. Envina. Det anbefales at arbeidsgruppa som ble nedsatt i styremøtet den 22. september tar dette videre.

6. Framdrift

Ønsket framdrift ser foreløpig slik ut:

2017	November	Vedtak i styret om SESAM
2018	Januar/Februar	Vedtak i representantskapet om SESAM
	Februar – Mai	Vedtak i kommunene om finansiering av SESAM
	Juni	Endelig vedtak i representantskapet om SESAM
	1. halvår	Møte med HAMOS
2018-20	Prosjekt matavfall	
2021-24	Nye løsninger for miljøstasjonene og eventuelt nye kontrakter	

Saken var lagt fram for styret med følgende forslag til vedtak:

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
    a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.

   b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
   c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
5. NIR går inn i samarbeidet SeSammen fra 2019.
6. Arbeidsgruppen nedsatt av styret jobber videre med mulig samarbeid med HAMOS.

Punkt 5 og 6 ble foreslått tatt ut av saken og behandlet som egen styresak.

Styret legger saken enstemmig fram for representantskapet med følgende forslag til

vedtak:

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
   a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.
   b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
   c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.

Etter behandlingen i styret er det kommet en viktig presisering fra SESAM om at det må tildeles enerett fra NIR til SESAM for behandling av restavfallet. Denne tildelingen må skje samtidig som investeringsbeslutningen gjøres. Enerett innebærer at rettigheten til håndteringen av avfallet overføres uten konkurranse, men under forutsetning av at oppdraget utføres til selvkost. Tildeling av enerett brukes i tilfeller der det skal gjøres store investeringer og man er avhengig av å sikre driftsinntekter over en periode for å realisere prosjektet.

Tildeling av enerett er en naturlig konsekvens av at NIR beslutter å investere i SESAM. Utfordringen ligger i at NIR juridisk ikke har fått tildelt denne eneretten fra de enkelte eierkommunene. Selskapsavtalen sier at selskapets formål er å *"Planlegge, bygge og drive anlegg for innsamling, transport, behandling og disponering av alt husholdningsavfall i medlemskommunene."* Dette kan tolkes som en tildeling av enerett. For å sikre det juridiske i forhold til videre arbeid må alle eierkommunene tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i sin kommune.

Saken legges fram med følgende forslag til

v e d t a k :

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
    a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.
    b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
    c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
    d. Eierkommunene i NIR bes om å tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i kommunen.

Forslag til

Retningslinjer for valg

Retningslinjene er utviklet for å stimulere en mest mulig ensartet praksis ved valgarbeid i Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap.

§ 1. Oppnevnelse av valgkomité

- Dersom det ikke er nedfelt i selskapsavtalen når valgkomiteen skal velges, bør valget finne sted i god tid før valget, eksempelvis et halvt år. De velges for hele 4 års perioden av representantskapet.
- Valgkomiteen bør bestå av tre medlemmer, + ett varamedlem og sittende leder i representantskapet innkaller til konstituering.
- Valgkomiteens medlemmer bør ikke sitte som medlemmer i det organ som skal velges.
- Valgkomiteens medlemmer bør ikke stille til valg i det organ som skal velges.
- Valgkomiteens medlemmer bør velges blant innsiktsfulle og erfarne medlemmer.

§ 2. Valgkomiteens arbeid

- Valgkomiteen skal både samle inn forslag til kandidater, og selv søke etter aktuelle kandidater.
- Valgkomiteen arbeider seg frem til en samlet eller delt innstilling til alle de verv som omfattes av det forestående valg.
- Valgkomiteen skal sørge for at alle foreslåtte kandidater som blir innstilt blir forespurt og har svart ja til å stille til valg.
- Valgkomiteens innstilling skal sendes ut til møterepresentantene på forhånd sammen med saksdokumentene til møtet.

§ 3. Gjennomføring av valg

- Valgkomiteens leder presenterer og begrunner komiteens innstilling.
- Valgkomiteens leder redegjør for valgprosedyrene og de regler valget skal gjennomføres etter.
- Representantskapsleder leder gjennomføringen av valget.
- Dersom det kreves, skal valg skje skriftlig.
- Ved valg bør avstemningsresultatet tydeliggjøres gjennom opptelling av de ulike stemmeavgivninger slik at det fremgår hvem som er for, imot og som avstår.
- Møtet avgjør selv, etter forslag fra valgkomiteen, på hvilken måte stemmene skal telles opp.

§ 4. Benkeforslag

- Dersom det er akseptert at valgkomiteen har innstillingsrett og har en foreskreven sammensetning, bør benkeforslag ikke tillates.
- Hvis det oppstår en situasjon som naturliggjør bruk av benkeforslag, bør dette tillates med 2/3 av de avgitte stemmer blant de tilstedeværende.
- Dersom det åpnes for benkeforslag, bør dette skje på en slik måte at benkeforslag kan fremsettes overfor valgkomiteen en som igjen om mulig fremsetter et samlet forslag til valgkandidater.

18.12.17

Gmail

Arne Hoem <arnehoem@gmail.com>

Konstituerende møte NIR valgkomitee.

3 e-poster

Bremsnes Påfyll <bremsnespaafyll@stjorn.no> 20. desember 2017 kl. 14:31
Til: arnehoem@gmail.com

Konstituerende møte i valgkomiteen for Nordmøre Interkommunale Renovasjon
Onsdag 8 november 2017 kl 1400 i Vågeveien 7 Kristiansund.

Saksliste:

1. Konstituering

Valg av leder: Forslag på Stein Sandvik, valgt
Valg av sekretær: Forslag på Stein Sandvik, valgt

2. Valg av Leder/Nestleder i Rep.skap og Styre.
   - Leder i valgkomiteen kontakter sittende ledere for å avklare videre engasjement.

3. Valg av revisor.
   - Valgkomiteen sjekker ut med styreleder og daglig leder i forbindelse med valg av revisor om tjenesten er ihht til forventningene, kvalitets og prismessig.

4. Satser.
   - Valgkomiteen vurderer satsene.

Møte hevet kl 1500

For valgkomiteen
Stein Sandvik

Sendt fra min iPad

Arne Hoem <arnehoem@gmail.com> 20. desember 2017 kl. 15:01
Til: Bremsnes Påfyll <bremsnespaafyll@stjorn.no>

Hei
Denne eposte ble jeg ikke mye klok av.

Ha en fortsatt fin dag!

Vennlig hilsen
Arne Hoem
arnehoem@gmail.com
mob: 9019 6047

OBS! Spar papir, miljø og energi. Skriv bare ut denne e-posten om du absolutt trenger en papirkopi! Men husk det er helt opp til deg selv.
[Sitert tekst skjult]

Bremsnes Påfyll <bremsnespaafyll@stjorn.no> 21. desember 2017 kl. 00:48
Til: Arne Hoem <arnehoem@gmail.com>

Hei Arne
Dette er et referat fra konstituerende møte.

Mvh
Steins
[Sitert tekst skjult]

Gmail

Arne Hoem <arnehoem@gmail.com>

Fwd: SV: Valgkomiteen i NIR 2017

1 e-post

Stein, Stjorn.no <stein.sandvik@stjorn.no> 21. desember 2017 kl. 00:57
Til: arnehoem@gmail.com
Kopi: arne.mandalen@gmail.com, waagen@tingvollost.no

Hei

Sender over valgkomiteen kommentarer til innstillingen.

Valgkomiteen i NIR 2017

Valgkomiteen i NIR 2017 har består av Arne Mathisen, Rauma, Gunnar Waagen, Tingvoll og undertegnede Stein Sandvik, Averøy.

Det er avholdt 2 møter i valgkomiteen samt egenarbeidstid ifm innstillingen. Komiteen har gjort seg kjent med rep.skapets og styret sitt arbeide samt gjort intervju for å få grunnlag til sin innstilling.

Komiteen sitter igjen med et positivt inntrykk at både repskapet og styret fungerer godt.

Styret har utfordringer inn mot nye direktiver, og jobber langsiktig mot disse.
Dette gjør at komiteen vurderer som betryggende at et godt innarbeidet styre har hånd om de neste to årene og dette speiler komiteens innstilling.

Det er gjort intervju om revisors egnethet til NIR sine behov ihht forventninger, kvalitet og pris. Komiteen har fått bekreftet at dette fungerer tilfredsstillende. Valgkomiteen vil henstille at revisor blir vurdert i et anbud om to år for å sikkert at tjenesten speiler behov og pris.

Valgkomiteen er også bedt om å vurdere dagens satser. Vi har vurdert satsene ut i fra siste justering som samme komite gjorde for 2 år siden.

For valgkomiteen
Stein Sandvik
20/12-17

Gmail

Arne Hoem <arnehoem@gmail.com>

Fwd: Innstilling fra valgkomiteen i NIR 2017

1 e-post

Stein, Stjorn.no <stein.sandvik@stjorn.no> 21. desember 2017 kl. 00:51
Til: arnehoem@gmail.com
Kopi: waagen@tingvollost.no, arne.mandalen@gmail.com

Hei Arne, sender over en enstemmig saksliste fra valgkomiteen i NIR 2017

Telefonmøte i valgkomiteen for Nordmøre Interkommunalev Renovasjon
Onsdag 20 november 2017

Saksliste:

1. Valg av Leder i Rep.skapet.
   - Valgkomiteen innstiller på gjenvalg av Arne Hoem, Rauma som leder i Rep.skapet.

2. Valg av Nestleder i Rep.skapet.
   - Valgkomiteen innstiller på gjenvalg av Ola Rognskog, Halsa som nestleder i rep.skapet.

3. Valg av leder i styret.
   - Valgkomiteen innstiller på gjenvalg av Eilif Lervik, Sunndal som leder i styret.

4. Valg av nestleder i styret.
   - Valgkomiteen innstiller på gjenvalg av Maritta Ohrstrand som nestleder i styret.

5. Valg av revisor.
   - Valgkomiteen innstiller på gjenvalg av Nordmøre Revisjon som revisor.

6. Satser .
   - Valgkomiteen er enstemmige på at satsene videreføres uten justering denne perioden.

For valgkomiteen
Stein Sandvik

Aspen, Jane Anita

Fra: Hilde Harstad <hilde@nir.mr.no>
Sendt: 8. januar 2018 08:25
Til: Eilif Lervik; Arne Hoem; Erlend Vaag (evaagburton7@msn.com); Henrik Stensønes (henrik.stensones@gmail.com); Idar Slatlem (idar@slatlem.no); Ingrid Rangønes (Ingrid.rangones@averoy.kommune.no); Ingvill Dalseg (ingvill.dalseg@oppdal.kommune.no); Janne Seljebø (janne.seljebo@sunndals.net); Liv Solemdal (liv.solemdal@norsok.no); Ola Rognskog; Svein Roksvåg (s.roksvaag@gmail.com); berit.frey; Ellbjørg Reiten (ellbjorg.h.reiten@outlook.com); Iver Nordseth (iver.nordseth@neasonline.no); Jan Harald Rolland (janhrolland@gmail.com); Kirsti Welander (kirsti.welander@oppdal.kommune.no); Per Vidar Kjølmoen; Ragnhild Rødahl (rodahlr65@gmail.com); Roald Røsand (roald.rosand@kristiansund.kommune.no); Steinar Betten (steinar.betten@mrfylke.no); Ståle Refstie; Bjørg Marit Sæteren; Bjørg Width (biwidth@online.no); Gudbjørg Iversen (gudbjiversen@hotmail.com); Halvard Hagen (halvard.hagen@sunndals.net); Ida Drøpping Myren (ida.m.myren@gmail.com); Jan Steinar Engeli Johansen; Janne Søvik (janneshovde@hotmail.com); Tor Olav Vatn (torolav@tradbo.no); Tove Karin Halse Lervik (tk.lervik@gmail.com); Trude Marsteen (trude.marsteen@helse-midt.no); Ingunn Golmen; Kjell Neergaard (kjell.neergaard@kristiansund.kommune.no); Hustad, Lars Olav; Milly Bente Nørsett (milly.bente.norsett@tingvoll.kommune.no); Roger Osen; Anita Oterholm (anita.oterholm@halsa.kommune.no); Arne Ingebrigtsen ; Dagfinn Skjølsvold; Kirsten Skaget; Knut Mostad (Knut.mostad@averoy.kommune.no); Martin Olav Folde; olaug.haugen@tingvoll.kommune.no; Smøla Kommune; Randi Dyrnes (randi.dyrnes@sunndal.kommune.no); Toril Hovdenak (toril.hovdenak@rauma.kommune.no); Bjarne Bekken; Eivind Raanes; Erlend Lund Tveekrem; Karl Kjetil Skuseth (Karl.Skuseth@kristiansund.kommune.no); Kåre Grønbech; Margrete Magerøy; Odd Eirik Hyldbakk; Talberg, Ole Kjell; Rainer Deggert (rainer.deggert@averoy.kommune.no); Thorleif Jakobsen; Kontrollutvalg Nordmøre 1 (oskar.boe@kristiansund.kommune.no); Kontrollutvalg Nordmøre 2 (harald.svendsen@kristiansund.kommune.no); Kontrollutvalg Oppdal; Postmottak - Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal; Møre og Romsdal Revisjon IKS (post@mrrevisjon.no); Sunndal kommune eierskapssekretariat (eierskapssekretariatet@sunndal.kommune.no)
Emne: Justering av innkalling til representantskapsmøte i NIR 2. februar
Vedlegg: Innkalling repskap 1-2018 rev.pdf

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Kommunenr: 1539/1563
Dato: 8 JAN 2018
Saks og Arkiv nr: 1539/1563
Løpenr: 011/18
Arkivkode: 026
Gradering:

Hei!

Det er gjort justeringer av sak 02/18 og 04/18 i innkallingen som gikk ut på fredag.

I sak 02/18 er det opplyst om medlemmer av styret og i sak 04/18 er det nå referert til riktige satser for godtgjørelse. Beklager at dette ble feil.

Mvh

Hilde Ødegaard Harstad

Daglig leder
458 49 960
hilde@nir.mr.no

NIR
Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap
Vågeveien 7 - 6509 Kristiansund N
71 58 77 99 - www.nir.mr.no
Tenk miljø før du printer!

NIR
Nordmøre Interkommunale
Renovasjonsselskap IKS

Representantskapet
Innkalling til møte nr. 1 – 2018

2. februar 2018

Innkalling til møte i representantskapet nr. 1-2018

Innkalling sendes:
Faste medlemmer i representantskapet
Ordførere/rådmenn i NIR-kommunene

Til orientering sendes innkallingen:
Tekniske sjefer eller tilsvarende i NIR-kommunene
Styrets leder
Vararepresentanter
Kontrollutvalg

Tidspunkt:
Fredag 2. februar 2018 kl. 10.00 (til ca. kl. 14).

Sted:
NIR, Vågeveien 7, 3. etg., Kristiansund

Saker til orientering:

- Arbeid for eierkommunene
- Ny miljøstasjon og omlastestasjon i Kristiansund
- Muligheter for henteordning av glass- og metallemballasje i flere kommuner
- Informasjonsarbeid

Saker til behandling:

01/18 Valg av leder og nestleder av representantskapet
02/18 Valg av leder og nestleder av styret
03/18 Valg av revisor
04/18 Fastsettelser av godtgjørelser
05/18 Retningslinjer for valg i NIR
06/18 Møteplan for 2016
07/18 Ny avfallsløsning for NIR
– overordnet retningsvalg
– finansiering av ettersorteringsanlegg

Det vil bli servert en enkel lunsj.

For å spare miljøet oppfordrer vi til samkjøring til møtet.

Arne Hoem
representantskapsleder

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Forslag til

vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes.

VALG AV REPRESENTANTER TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLL

Forslag til

vedtak:

Følgende personer ble, i tillegg til representantskapets leder, foreslått og valgt for underskrift av protokoll:
..... og .....

SAKER TIL ORIENTERING

Det vil bli gitt en muntlig redegjørelse om orienteringssakene.

Forslag til

vedtak:

Sakene tas til orientering.

SAKER TIL BEHANDLING

01/18 VALG AV LEDER OG NESTLEDER AV REPRESENTANTSKAPET

Saksbehandler: *Ingen*
Tidligere behandling: *Ingen*
Vedlegg: *Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Kommunene har valgt følgende personer til representantskapet i NIR:

Kommune	Representant
Aure	Erlend Vaag
Averøy	Ingrid Rangønes
Halsa	Ola E. Rognskog
Kristiansund	Idar Anton Slatlem Henrik Stensønes
Oppdal	Ingvill Dalseg
Rauma	Arne Hoem
Smøla	Svein Roksvåg
Sunndal	Janne Merete Rimstad Seljebø
Tingvoll	Liv Solemdal

Representantskapet nedsatte i sak 07/15 en valgkomité bestående av Arne Mathisen (Rauma), Stein Sandvik (Averøy) og Maritta Ohrstrand (Kristiansund), og med Gunnar Waagen (Tingvoll) som vara. Komiteens mandat var å innstille overfor representantskapet til valgene på leder og nestleder av representantskapet, medlemmer til styret, leder og nestleder av styret, revisor og nye satser for møtegodtgjørelse etter valget i 2015. Siden det ikke er valgt en ny valgkomité, har representantskapets leder gitt den samme komiteen i oppdrag å gjøre en innstilling i forhold til årets valg.

Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

vedtak:

Representantskapet velger Arne Hoem fra Rauma som sin leder og Ola Rognskog fra Halsa som sin nestleder for 2 år.

02/18 VALG AV LEDER OG NESTLEDER AV STYRET

Saksbehandler: Ingen
Tidligere behandling: Ingen
Vedlegg: *Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Representantskapet har valgt følgende styre:

Kommune	Representant
Aure/Smøla	Birger Træthaug
Averøy	Svein Kongshaug
Halsa/Tingvoll	Solvår Skogen Sæterbø
Kristiansund	Maritta Ohrstrand
Oppdal	Eli Dahle
Rauma	Ole Kjell Talberg
Sunndal	Eilif Lervik

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

vedtak:

Representantskapet velger Eilif Lervik fra Sunndal som styrets leder og Maritta Ohrstrand fra Kristiansund som styrets nestleder for 2 år.

03/18 VALG AV REVISOR

Saksbehandler: *Ingen*
Tidligere behandling: *Ingen*
Vedlegg: *Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Møre og Romsdal Revisjon IKS er revisor for NIR i dag. Selskapet het tidligere Distriktsrevisjon Nordmøre IKS.

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

vedtak:

Møre og Romsdal Revisjon IKS velges som revisor for NIR for regnskapsårene 2018 og 2019.

04/18 FASTSETTELSE AV GODTGJØRELSER

Saksbehandler:	*Ingen*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Gjeldende satser ble sist endret i 2016:

Representantskapsleder	15.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Styreleder	37.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Nestleder i styret	11.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Medlemmer og varamedlemmer i representantskapet og styret		3.000,- pr. møte
Andre møter		2.000,- pr. møte

Det gis erstatning for barnepass og tap av arbeidsfortjeneste etter Kristiansund kommunes satser.

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen er vedlagt. Komiteens leder vil orientere om innstillingen i møtet.

Valgkomiteen legger saken fram med følgende forslag til

vedtak:

Gjeldende satser for godtgjørelser i NIR videreføres.

05/18 RETNINGSLINJER FOR VALG I NIR

Saksbehandler:	*Ingen*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Forslag til retningslinjer for valg.*

Det finnes ingen retningslinjer for hvordan valg skal foregå i NIR. Representantskapets leder har derfor utarbeidet et forslag til retningslinjer (vedlagt).

Saken legges fram med følgende forslag til

vedtak:

Forslag til retningslinjer for valg datert 18.12.17 vedtas.

06/18 MØTEPLAN FOR 2018

Saksbehandler:	*Hilde Ødegaard Harstad*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Ingen*

Det er kun planlagt ett møte til i representantskapet i år. I dette møtet vil blant annet følgende saker behandles: Årsmelding og årsregnskap for 2017, budsjett for 2019 og økonomiplan for 2019-22.

Møtet er foreslått lagt til fredag 15. juni, samme dag som også styret har møte.

Forslag til

vedtak:

Møteplan for 2018 vedtas.

07/18 NY AVFALLSLØSNING FOR NIR
– OVERORDNET RETNINGSVALG
– FINANSIERING AV ETTERSORTERINGSANLEGG

Saksbehandler:	*Hilde Ødegaard Harstad*
Tidligere behandling:	*Styresak 13/17*
	Deltakelse i SESAM: Styresak 05/14, 10/14, 11/14 og 15/15
Vedlegg:	*Ingen*

1. Bakgrunn

En ny avfallsstrategi – sirkulærøkonomien – er under behandling i EU-systemet. Strategien er et av mange tiltak for å nå klimamålene i Parisavtalen. Den er også et svar på verdenssituasjonen der Europa kan risikere å miste tilgang på viktige råstoff – råstoff det er mulig å hente ut av avfallet. Strategien vil sette krav om mellom 60 og 70 % materialgjenvinning av kommunalt avfall innen 2030. Det er foreløpig usikkert når endelig vedtak kommer i EU-systemet, men det er sagt at man er i sluttfasen av en endelig strategi. Norge vil, som en følge av EØS-avtalen, være forpliktet til å følge opp EUs vedtak innen et par år etter vedtak i EU.

Det skilles altså mellom materialgjenvinning (f.eks. gammelt papir blir til nytt) og energigjenvinning (avfallet brennes og energien brukes til fjernvarme eller strøm). I følge Statistisk Sentralbyrå var den gjennomsnittlige materialgjenvinningen i NIR på 21 % i 2016. Det er foreløpig noe usikkert hvordan gjenvinningen skal beregnes i den nye strategien (f.eks. hva skal regnes som kommunalt avfall), men det er uansett åpenbart at det må gjøres store grep i NIR og NIR-kommunene for å nå målet.

Denne saken gir et overordnet bilde av hva som vil kreves for å nå de nye målene. Den gir ikke en total oversikt over tiltak eller kostander, men angir et estimat der tall finnes. Saken peker også på kritiske faktorer og tidsfrister man må forholde seg til.

Formålet med saken er å ta noen overordnede retningsvalg som både NIR og eierkommunene kan bruke som rettesnor i det videre arbeidet. Saksframlegget er ment å gi et grunnlag for behandling av saken hele veien fra styret i NIR til nødvendige vedtak i eierkommunene.

2. Mer materialgjenvinning

Det er flere tiltak som kan settes inn for å øke materialgjenvinningen. Basert på erfaringer fra gjennomførte ordninger i NIR og i andre selskap i Norge, er potensialet slik:

Matavfall i henteordning (dunk)	Potensiale: 4 200 tonn
Sentral ettersortering av restavfallet fra grå dunk	Potensiale: 1 750 tonn
Glass- og metallemballasje i henteordning (dunk)	Potensiale: 350 tonn
Tekstiler i bringeordning (returpunkt)	Potensiale: 250 tonn
Bedre sortering på miljøstasjonene	Potensiale: Ikke tallfestet

Noen av tiltakene er forholdsvis enkle å gjennomføre, mens andre er mer krevende og er også avhengig av at andre ledd i håndteringsprosessen er på plass.

Det tallfestede potensialet vil gi en total materialgjenvinning på rundt 45 %. Øvrig gjenvinning må hentes inn fra en betydelig satsning på sortering på miljøstasjonene.

3. Om prosjektene

3.1 Matavfall

Utsortering av matavfall er det tiltaket som gir størst uttelling i forhold til å få opp materialgjenvinningen. Matavfallet fra husholdningene kan samles inn på flere måter. Det vanligste er en egen dunk kun beregnet for matavfall. En ordning som har blitt mer vanlig de siste årene er utsortering av matavfallet i grønne poser som legges i restavfallsdunken og sorteres ut i et ettersorteringsanlegg.

Begge disse innsamlingsmetodene er vurdert for NIR. Erfaringstall viser at metoden med poser oppnår rundt halvparten av mengdene som man får ut med sortering i egen dunk. I tillegg er det et problem med skader på posene under komprimering og omlasting. Med de lange transportavstandene som er i NIR er vi avhengige av både god komprimering og omlasting for å holde kostnadene nede. Forventet brekkasje på posene sammen med en generell dårligere utsortering, gjør at en poseløsning vurderes som uaktuell for NIR. Kun dunkløsning er tatt med videre i denne vurderingen.

Matavfallet som samles inn kan brukes til å produsere biogass eller bioprotein til for eksempel oppdrettsnæringen. Sistnevnte er foreløpig ikke i fullskala produksjon, men begge disse løsningene kan være en mulighet til å skape arbeidsplasser i regionen. Det er også mulig å levere matavfallet til eksisterende biogassanlegg f.eks. i Verdal eller på Lillehammer. Både behandlingsmetode og behandlingssted vil være avgjørende for hvordan det totale systemet for matavfallet utformes.

Innsamling av matavfall må selvfølgelig ses i sammenheng med øvrig kildesortering og en eventuell ny ordning med glass- og metallemballasje (omtalt senere). Informasjonsarbeid og planlegging av ruter og tømmefrekvenser blir en viktig del av en slik ny ordning. En foreløpig gjennomgang av tømmerutene i NIR-kommunene viser varierende behov for omlegginger. For Oppdal og Rauma vil det bli størst endringer da det her må på plass en dunkløsning for bl.a. restavfallet.

En fin bieffekt av at matavfallet kildesorteres er at restavfallet blir mye tørrere og lettere å sortere i et ettersorteringsanlegg (omtalt senere).

Kritiske faktorer	Behandlingskapasitet, omlasting, ruteplanlegging
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Utstyr: 10 mill.kr Økte driftskostnader: 10 mill.kr/år Eventuell investering i behandlingsanlegg: 100-200 mill. kr.
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.2 Ettersortering

Det finnes i dag kun ett ettersorteringsanlegg for restavfall i ordinær drift i Norge. Dette ligger hos ROAF på Romerike. For øvrig er det under bygging et anlegg hos IVAR i Rogaland og under planlegging et i Trøndelag (SESAM).

Det er restavfallet fra grådunken som kan leveres til ettersortering. I anlegget blir søppelposene åpnet og innholdet sorteres maskinelt. En detektor måler hva de ulike avfallsbitene er laget av og sorterer dem fra hverandre. På denne måten kan man blant annet sortere ut flere typer plast og metall. Når de gjenvinnbare delene av avfallet er tatt ut, leveres avfallsresten videre til forbrenning med energiutnyttelse som i dag.

SESAM-prosjektet
Det er HAMOS (Orkanger), Envina (Melhus), MNA (Namsos), Innherred Renovasjon (Verdal), FIAS (Røros), Fosen Renovasjon (Ørlandet), TRV (Trondheim) og Steinkjer kommune som har gått sammen om SESAM. Totalt representerer de 55 kommuner og ca. 480 000 innbyggere i Midt-Norge. Planen er å få på plass et ettersorteringsanlegg i Trondheim innen utgangen av 2020.

NIR er invitert til å delta i SESAM. Leveringsprisen inn til anlegget er i november 2017 beregnet til omtrent det samme som leveringsprisen til forbrenning i dag. I tillegg kommer kostnadene til investering i anlegget og utredningskostander (NIR har ikke deltatt i forprosjektet). De totale investeringene er beregnet til 531 mill. kr. Trondheim kommune finansierer i underkant av 300 mill. kr gjennom tomt og bygg, og leier dette ut til SESAM (inkludert i leveringsprisen). Eierne av SESAM må dermed finansiere opp maskiner og utstyr, beregnet til ca. 240 mill. kr. Endelig beslutningsgrunnlag er ventet før påske.

Årims prosjekt
Årim (Ålesund) har også utredet muligheten for et ettersorteringsanlegg. I prosjektet er de interkommunale selskapene i Møre og Romsdal regnet som leveringsgrunnlag, med totalt 36 kommuner og ca. 260 000 innbyggere. Anlegget er tenkt plassert i Ålesund.

Investeringene i dette prosjektet er beregnet til å ligge mellom 130 og 210 mill. kr avhengig av hvor mange avfallstyper som skal sorteres ut. Et anlegg tilsvarende SESAM-anlegget er beregnet til 210 mill. kr med en kostnad for levering tilsvarende som for SESAM.

Kjøp av tjenester:
På sikt er det grunn til å anta at ettersortering kan bli en tjeneste det er mulig å kjøpe i et marked. Foreløpig er det usikkert hvor stort dette markedet vil bli, da EU har satt strenge rammer for hvor mye av kapasiteten i et offentlig eid behandlingsanlegg som kan selges i et marked. Det er forventet en klargjøring av dette på nyåret. Så langt ser det ut til at inntil 20 % av kapasiteten kan selges. Det er derfor en betydelig risiko for at tilgjengelig behandlingskapasitet i markedet vil bli for liten.

Viktig i forhold til ettersortering:

Kritiske faktorer	Behandlingskapasitet
Kostnader	SESAM: Egenkapital på 20 % og NIRs andel beregnet til 12 % gir et kapitalbehov på 5,8 mill. kr. NIRs andel av utredningskostnadene vil være 1,3 mill. kr. Totalt 7,1 mill. kr. Årim: Siden det er færre deltakere i prosjektet vil egenkapitalandelen for NIR være på ca. 10 mill. kr. Utredningskostnadene er ukjent.
Viktige datoer	SESAM: Svarfrist interesse for prosjektet 1. desember 2017 Beslutning om deltakelse juni 2018 Kommunesammenslåing Halsa til Heim 1. januar 2020 Forbrenning av restavfall (kontrakt til) 31. desember 2018 Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.3 Glass- og metallemballasje

Henteordning (en egen dunk) for glass- og metallemballasje finnes allerede i Kristiansund, Oppdal og Sunndal. Erfaringene fra disse er at mengden til gjenvinning øker med rundt 50 %. Siden dette er avfallstyper som ikke gir noen nytte i et forbrenningsanlegg, og siden glass vanskelig lar seg sortere ut i et ettersorteringsanlegg, er det viktig å få dette ut av restavfallet. Det er derfor ønskelig å få til en henteordning også i de øvrige NIR-kommunene.

Glass- og metallemballasje finnes det allerede omlastemuligheter for i alle kommuner. NIR har også på plass en leveringsavtale med Syklus i Fredrikstad.

Kritiske faktorer	Ruteplanlegging
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Utstyr: 4 mill.kr Økte driftskostnader: 0,5 mill.kr/år
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.4 Tekstiler

Bringeordning (returpunkt) for tekstiler finnes i alle NIR-kommunene. Det er fortsatt et stort potensiale til å hente ut mer tekstiler fra restavfallet. Det er antatt at det kastes rundt 1 000 tonn tekstiler i året i vårt område, mens vi samler inn rundt 250 tonn i dag.

Tekstiler som kan brukes om igjen kan selges i Norge eller eksporteres. Det som ikke kan selges kan gjenvinnes, f.eks. kan fibrene i ull eller bomull bli til nye produkter.

For tekstiler finnes det allerede system for omlasting i alle kommuner. NIR har også på plass en leveringsavtale med Fretex. Dette er det tiltaket som det kreves minst ressurser for å få i gang.

Kritiske faktorer	Ingen
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Økte driftskostnader: 0,5 mill.kr/år
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.5 Miljøstasjonene

Vi antar at rundt 50 % av avfallet fra husholdningene blir levert direkte til miljøstasjonene eller til private avfallsaktører. For å oppnå EU-kravene vil det være viktig å ha bedre oversikt over mengdene og en tydeligere profil med kildesortering på mottakene. Sortert avfall skal være billig eller gratis, mens usortert avfall og restavfall skal være dyrere. Selve anleggene må se innbydende ut og ha en logisk oppbygging (gratis avfall leveres først). Det må være god skilting på anlegget og gjerne også mulighet til å finne opplysninger om sortering og priser på nett før man fyller bilen hjemme.

For å holde kostnadene nede må løsninger standardiseres og det må ses på muligheter for samordning av leveringsavtaler og mellomlager.

Kritiske faktorer	Samarbeid og standardisering
Kostnader	Ikke beregnet
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på drift av miljøstasjon: Rauma 31. august 2018 (+3+2) Averøy 31. desember 2020 (+2) Smøla 31. august 2024 (+1+1) Sunndal 31. desember 2024 (+1+1)

4. Samarbeid med andre

4.1 SeSammen

SeSammen er en avlegger av SESAM-prosjektet. Dette er et samarbeidsorgan for å samordne løsninger, finne felles samarbeidspunkter og utnytte stordriftsfordelene i Midt-Norge. Det er ansatt en egen prosjektkoordinator for å utarbeide rapporter og arrangere møter for å utveksle erfaringer.

Så langt har prosjektet resultert i felles begrepsbruk blant medlemmene, noen felles informasjonskampanjer og et prosjekt med felles renovasjonsforskrift i 3 av IKSene. Det diskuteres videre felles avfallsplan, felles anbud, felles merkantile funksjoner, backupløsninger for mannskap og utstyr, og mer samarbeid innen informasjon.

Prosjektet har en budsjettramme på 800 000 kr i 2017.

4.2 RIR (Molde)

Det har tidligere vært både samtaler og utredninger med tanke på sammenslåing med RIR. Sist gang i 2011. Den gang endte prosessen uten resultat med begrunnelse i at selskapene var for forskjellige. Dette gikk både på innsamlingsløsninger, struktur og kultur. RIR har totalansvar for avfallsløsningen i sine eierkommuner, og har i mange år også hatt henteordning for matavfall. Dette var det viktig for RIR å innføre for alle kommunene i et eventuelt nytt selskap. For NIR var det viktig at kommunene fikk mulighet til å opprettholde selvråderetten blant annet gjennom innsamling av avfall i egenregi for Kristiansund og Sunndal.

Etter diskusjonene i 2011 har det skjedd en del som har gjort selskapene mer like. De nye EU-kravene gjør at matavfallet også må samles inn i NIR. Videre har RIR opplevd en konkurs hos sin private renovatør, og vært tvunget til å ta over innsamlingen av avfall i egen regi. Dette kunne åpnet opp for innsamling i egen regi i et samarbeid med NIR, men Molde kommune har vært tydelige på at de ser på dette som en overgangsordning og forventer konkurranseutsetting av tjenesten igjen i 2020/2021.

Daglig leder har vært i kontakt med daglig leder i RIR for å se på muligheten for å ta opp diskusjonene om samarbeid. Så langt har det ikke vært interesse for dette hos RIR.

4.3 HAMOS (Orkanger)

Til tross for at Hamos er NIRs nabo i nord og øst, har det ikke tidligere vært samtaler med tanke på samarbeid eller sammenslåing. Dette kan skyldes at det har vært tradisjon for samarbeid innenfor fylkene.

Hamos har totalansvaret for avfallsløsningene i sine eierkommuner. Selskapet har innsamling i egenregi for omtrent halvparten av kommunene sine, mens det hos de øvrige har vært konkurranseutsatt. Den konkurranseutsatte delen kjøres for tiden av Retura Sør-Trøndelag, som er et heleid datterselskap av Hamos. Som en følge av alle konkursene blant innsamlingsselskapene i 2017, vurderer Hamos å ta hele innsamlingen i egenregi.

Med tanke på de nye EU-kravene vil forskjellene mellom Hamos og NIR få mindre betydning etter hvert som løsningene blir mer like.

Hamos er i dialog med Envina (Melhus) om mulig sammenslåing, og har derfor på administrativt nivå vært positive til å se på nærmere samarbeid også med NIR.

5. Anbefaling

Matavfallet utgjør en så stor andel av avfallet vårt at det må sorteres ut for gjenvinning for å nå EUs mål. Separat innsamling i egen dunk gir et godt resultat og er også en fordel i forhold til kvaliteten på restavfallet til ettersortering. Et vedtak om dette er viktig i forhold til oppstart av detaljplanlegging. Det påvirker også prosessene med ny omlastestasjon i Kristiansund og nytt anbud på innsamling av avfall i Oppdal.

I sammenheng med dette bør også glass- og metallemballasje samles inn i henteordning i alle eierkommunene, og ordningen for innlevering av tekstiler bør utvides.

Sorteringsløsningen hjemme hos abonnenten vil med dette se slik ut:

Matavfall *Papir* *Glass- og metall-emballasje* *Restavfall* *Plastemballasje*

For å nå EUs mål må også restavfallet leveres til ettersortering. Ved å bli medeier i et ettersorteringsanlegg vil NIR være sikret en nødvendig leveringskvote. Eierskap vil også gi mulighet til å påvirke prisutviklingen og til å utvikle anlegget etter våre behov. Ikke minst er det viktig at NIR tar samfunnsansvar og sikrer at slike anlegg i det heletatt blir bygget. Ulempen med å eie kan være at markedet på sikt blir mettet av sorteringskapasitet og at prisen vil falle til under kostpris. Dette er en liten risiko i forhold til fordelen med en leveringsgaranti. Det anbefales derfor å gå inn på eiersiden i et ettersorteringsanlegg.

SESAM-anlegget er det anlegget som har kommet lengst i planleggingen og som med størst sannsynlighet vil gi de resultater vi forventer og behøver. Et slikt samlende prosjekt i Midt-Norge vurderes også å bli en betydelig stemme i norsk avfallspolitikk og i forhold til marked og aktører i avfallsbransjen.

Skal NIR delta i SESAM-prosjektet må det tas en beslutning om deltakelse og finansiering samtidig med de øvrige eierne, det vil si innen utgangen av juni 2018. Finansieringen av egenkapitalen og utredningskostnader, som i november 2017 er beregnet til 7,1 mill. kr, må gjøres gjennom kapitalinnskudd fra eierne. På grunn av usikkerhet rundt endelige kostnader og kommunesammenslåing hos Halsa, anbefales det at prosjektet for NIRs del gis en ramme på 8 mill. kr.

Etter selskapsavtalen skal innskudd fordeles etter eierandel i NIR. Den enkelte kommunes andel blir da:

Kommune	Eierandel %	Andel
Aure	5,7	456 000
Averøy	9,3	744 000
Halsa	2,5	200 000
Kristiansund	39,5	3 160 000
Oppdal	11	880 000
Rauma	12	960 000
Smøla	3,5	280 000
Sunndal	11,5	920 000
Tingvoll	5	400 000
SUM	100	8 000 000

Miljøstasjonene er komplekse anlegg og det anbefales å bruke mer tid på å finne gode løsninger her. NIR vil i første omgang prioritere å jobbe fram gode løsninger for miljøstasjonen i Kristiansund. Erfaringsoverføring til andre anlegg og samordning av viderelevering av avfall vil komme deretter. Dette vil skje i forbindelse med at kontraktene på drift av miljøstasjonene går ut i perioden 2021-2024.

I forhold til samarbeid er det naturlig å søke seg inn i SeSammen. Dette må innarbeides i NIRs budsjett. Videre er det naturlig å undersøke om det er grunnlag for et nærmere samarbeid med HAMOS og ev. Envina. Det anbefales at arbeidsgruppa som ble nedsatt i styremøtet den 22. september tar dette videre.

6. Framdrift

Ønsket framdrift ser foreløpig slik ut:

2017	November	Vedtak i styret om SESAM
2018	Januar/Februar	Vedtak i representantskapet om SESAM
	Februar – Mai	Vedtak i kommunene om finansiering av SESAM
	Juni	Endelig vedtak i representantskapet om SESAM
	1. halvår	Møte med HAMOS
2018-20	Prosjekt matavfall	
2021-24	Nye løsninger for miljøstasjonene og eventuelt nye kontrakter	

Saken var lagt fram for styret med følgende forslag til vedtak:

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
    a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.

   b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
   c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
5. *NIR går inn i samarbeidet SeSammen fra 2019.*
6. Arbeidsgruppen nedsatt av styret jobber videre med mulig samarbeid med HAMOS.

Punkt 5 og 6 ble foreslått tatt ut av saken og behandlet som egen styresak.

Styret legger saken enstemmig fram for representantskapet med følgende forslag til

vedtak:

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
   a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.
   b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
   c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.

Etter behandlingen i styret er det kommet en viktig presisering fra SESAM om at det må tildeles enerett fra NIR til SESAM for behandling av restavfallet. Denne tildelingen må skje samtidig som investeringsbeslutningen gjøres. Enerett innebærer at rettigheten til håndteringen av avfallet overføres uten konkurranse, men under forutsetning av at oppdraget utføres til selvkost. Tildeling av enerett brukes i tilfeller der det skal gjøres store investeringer og man er avhengig av å sikre driftsinntekter over en periode for å realisere prosjektet.

Tildeling av enerett er en naturlig konsekvens av at NIR beslutter å investere i SESAM. Utfordringen ligger i at NIR juridisk ikke har fått tildelt denne eneretten fra de enkelte eierkommunene. Selskapsavtalen sier at selskapets formål er å *"Planlegge, bygge og drive anlegg for innsamling, transport, behandling og disponering av alt husholdningsavfall i medlemskommunene."* Dette kan tolkes som en tildeling av enerett. For å sikre det juridiske i forhold til videre arbeid må alle eierkommunene tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i sin kommune.

Saken legges fram med følgende forslag til

v e d t a k :

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
    a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.
    b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
    c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
    d. Eierkommunene i NIR bes om å tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i kommunen.

PROTOKOLL

Møte i representantskapet nr. 1-2018

NIR

Tidspunkt: Fredag 2. februar 2018 kl. 10.00

Sted: NIR, Vågeveien 7, 3. etg., Kristiansund

Protokoll sendes:

Representantskapets medlemmer og varamedlemmer
Styrets medlemmer
Ordførere, rådmenn og tekniske sjefer (eller tilsvarende) i NIR-kommunene
Kontrollutvalg
Kommunerevisjon
Ev. eierskapssekretariat
Øvrige tilstedeværende på møtet

Saker til behandling:

01/18 Valg av leder og nestleder av representantskapet
02/18 Valg av leder og nestleder av styret
03/18 Valg av revisor
04/18 Fastsettelser av godtgjørelser
05/18 Retningslinjer for valg i NIR
06/18 Møteplan for 2016
07/18 Ny avfallsløsning for NIR
– overordnet retningsvalg
– finansiering av ettersorteringsanlegg

Medlemmer til stede:

Aure kommune:	Iver Nordseth (1. vara)
Averøy kommune:	-
Halsa kommune:	-
Kristiansund kommune:	-
	Berit M. Frey (1. vara)
Oppdal kommune:	Ingvill Dalseg
Rauma kommune:	Arne Hoem
Smøla kommune:	Svein Roksvåg
Sunndal kommune:	Janne Merete R. Seljebø
Tingvoll kommune:	Liv Solemdal

Forfall:

Erlend Vaag fra Aure kommune, Ola Rognskog fra Halsa kommune, Ingrid Rangønes og Roald Røsand fra Averøy kommune, Idar Anton Slatlem, Henrik Stensønes og Steinar Betten fra Kristiansund kommune.

I tillegg møtte:

Leder av valgkomiteen: Stein Sandvik.
Styreleder: Eilif Lervik.
Daglig leder og oppdragsansvarlig revisor i Møre og Romsdal revisjon IKS: Veslemøy Ellinggard.
Else Mari Strand, Linn S. Stokke, Pål Harstad, Torbjørn Aae og Hilde Ødegaard Harstad fra administrasjonen.

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Innkalling og saksliste godkjennes.

VALG AV REPRESENTANTER TIL Å UNDERSKRIVE PROTOKOLL

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Følgende personer ble, i tillegg til representantskapets leder, foreslått og valgt for underskrift av protokoll: Berit M. Frey og Svein Roksvåg.

SAKER TIL ORIENTERING

ARBEID FOR EIERKOMMUNENE

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

NIR har siden forrige representantskapsmøte leid ut arbeidskraft til både Oppdal og Kristiansund. For Oppdal dreier dette seg om til sammen 37 timer, mens for Kristiansund dreier det seg om en 20 % stilling.

Videre er NIR involvert i flere prosjekter for eierkommunene:

- Kristiansund: Avfallsplan
- Tingvoll: Anbud på leie av containere, transport og behandling av avfall fra miljøstasjonene.
- Oppdal: Anbud på innsamling av avfall fra husholdningene

NY MILJØSTASJON OG OMLASTESTASJON I KRISTIANSUND

Saksbehandler: Pål Harstad

Det jobbes med å få på plass begge disse anleggene, og NIR er involvert som rådgiver. Omlastestasjonen er spesielt viktig i forhold til øvrig planlegging og vil være avgjørende i forhold til levering til SESAM, oppstart av innsamling av matavfall og anbud på innsamling i nabokommunene, for å nevne noe.

MULIGHETER FOR HENTEORDNING FOR GLASS- OG METALLEMBALLASJE I FLERE KOMMUNER

Saksbehandler: Pål Harstad

Det har vært jobbet med å få på plass en slik løsning for Averøy, Halsa og Tingvoll, men dette har vist seg vanskelig å få til innenfor gjeldene kontrakt av økonomiske årsaker. Det jobbes med renovatøren i Aure og Smøla for å se om det er mulig å få til en løsning her.

INFORMASJONSARBEID

Saksbehandler: Linn S. Stokke/Pål Harstad

Det ble gitt en orientering om informasjonsarbeidet siden siste møte. NIR har blant annet lansert ny nettside og hatt en tekstilkampanje på nett.

Vi har nå rundet 12 000 nedlastinger av tømme-appen. Vi antar at vi når omtrent 1/3 av befolkningen med denne løsningen.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Sakene tas til orientering.

SAKER TIL BEHANDLING

01/18 VALG AV LEDER OG NESTLEDER AV REPRESENTANTSKAPET

Saksbehandler: *Ingen*
Tidligere behandling: *Ingen*
Vedlegg: *Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Kommunene har valgt følgende personer til representantskapet i NIR:

Kommune	Representant
Aure	Erlend Vaag
Averøy	Ingrid Rangønes
Halsa	Ola E. Rognskog
Kristiansund	Idar Anton Slatlem Henrik Stensønes
Oppdal	Ingvill Dalseg
Rauma	Arne Hoem
Smøla	Svein Roksvåg
Sunndal	Janne Merete Rimstad Seljebø
Tingvoll	Liv Solemdal

Representantskapet nedsatte i sak 07/15 en valgkomité bestående av Arne Mathisen (Rauma), Stein Sandvik (Averøy) og Maritta Ohrstrand (Kristiansund), og med Gunnar Waagen (Tingvoll) som vara. Komiteens mandat var å innstille overfor representantskapet til valgene på leder og nestleder av representantskapet, medlemmer til styret, leder og nestleder av styret, revisor og nye satser for møtegodtgjørelse etter valget i 2015. Siden det ikke er valgt en ny valgkomité, har representantskapets leder gitt den samme komiteen i oppdrag å gjøre en innstilling i forhold til årets valg.

Referat fra møter i valgkomiteen var vedlagt. Komiteens leder orienterte om innstillingen i møtet.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

vedtak:

Representantskapet velger Arne Hoem fra Rauma som sin leder og Ola Rognskog fra Halsa som sin nestleder for 2 år.

02/18 VALG AV LEDER OG NESTLEDER AV STYRET

Saksbehandler: Ingen
Tidligere behandling: Ingen
Vedlegg: *Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Representantskapet har valgt følgende styre:

Kommune	Representant
Aure/Smøla	Birger Træthaug
Averøy	Svein Kongshaug
Halsa/Tingvoll	Solvår Skogen Sæterbø
Kristiansund	Maritta Ohrstrand
Oppdal	Eli Dahle
Rauma	Ole Kjell Talberg
Sunndal	Eilif Lervik

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen var vedlagt. Komiteens leder orienterte om innstillingen i møtet.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

vedtak:

Representantskapet velger Eilif Lervik fra Sunndal som styrets leder og Maritta Ohrstrand fra Kristiansund som styrets nestleder for 2 år.

03/18 VALG AV REVISOR

Saksbehandler: *Ingen*
Tidligere behandling: *Ingen*
Vedlegg: *Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Møre og Romsdal Revisjon IKS er revisor for NIR i dag. Selskapet het tidligere Distriktsrevisjon Nordmøre IKS.

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen var vedlagt. Komiteens leder orienterte om innstillingen i møtet.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

vedtak:

Møre og Romsdal Revisjon IKS velges som revisor for NIR for regnskapsårene 2018 og 2019.

04/18 FASTSETTELSE AV GODTGJØRELSER

Saksbehandler:	*Ingen*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Arbeid i valgkomiteen for NIR 2017*

Gjeldende satser ble sist endret i 2016:

Representantskapsleder	15.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Styreleder	37.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Nestleder i styret	11.000,- pr. år	+ 3.000,- pr. møte
Medlemmer og varamedlemmer i representantskapet og styret		3.000,- pr. møte
Andre møter		2.000,- pr. møte

Det gis erstatning for barnepass og tap av arbeidsfortjeneste etter Kristiansund kommunes satser.

Valgkomiteen har vært den samme som i sak 01/18. Referat fra møter i valgkomiteen var vedlagt. Komiteens leder orienterte om innstillingen i møtet.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

vedtak:

Gjeldende satser for godtgjørelser i NIR videreføres.

05/18 RETNINGSLINJER FOR VALG I NIR

Saksbehandler:	*Ingen*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Forslag til retningslinjer for valg.*

Det finnes ingen retningslinjer for hvordan valg skal foregå i NIR. Representantskapets leder har derfor utarbeidet et forslag til retningslinjer (vedlagt).

Representantskapet fattet følgende enstemmige

vedtak:

Forslag til retningslinjer for valg, med endringer gjort i møtet, vedtas.

06/18 MØTEPLAN FOR 2018

Saksbehandler:	*Hilde Ødegaard Harstad*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Ingen*

Det er kun planlagt ett møte til i representantskapet i år. I dette møtet vil blant annet følgende saker behandles: Årsmelding og årsregnskap for 2017, budsjett for 2019 og økonomiplan for 2019-22.

Møtet er foreslått lagt til fredag 15. juni, samme dag som også styret har møte.

Representantskapet fattet følgende enstemmige

vedtak:

Neste møte i representantskapet blir 15. juni.

07/18 NY AVFALLSLØSNING FOR NIR
– OVERORDNET RETNINGSVALG
– FINANSIERING AV ETTERSORTERINGSANLEGG

Saksbehandler:	*Hilde Ødegaard Harstad*
Tidligere behandling:	*Styresak 13/17*
	Deltakelse i SESAM: Styresak 05/14, 10/14, 11/14 og 15/15
Vedlegg:	*Ingen*

1. Bakgrunn

En ny avfallsstrategi – sirkulærøkonomien – er under behandling i EU-systemet. Strategien er et av mange tiltak for å nå klimamålene i Parisavtalen. Den er også et svar på verdenssituasjonen der Europa kan risikere å miste tilgang på viktige råstoff – råstoff det er mulig å hente ut av avfallet. Strategien vil sette krav om mellom 60 og 70 % materialgjenvinning av kommunalt avfall innen 2030. Det er foreløpig usikkert når endelig vedtak kommer i EU-systemet, men det er sagt at man er i sluttfasen av en endelig strategi. Norge vil, som en følge av EØS-avtalen, være forpliktet til å følge opp EUs vedtak innen et par år etter vedtak i EU.

Det skilles altså mellom materialgjenvinning (f.eks. gammelt papir blir til nytt) og energigjenvinning (avfallet brennes og energien brukes til fjernvarme eller strøm). I følge Statistisk Sentralbyrå var den gjennomsnittlige materialgjenvinningen i NIR på 21 % i 2016. Det er foreløpig noe usikkert hvordan gjenvinningen skal beregnes i den nye strategien (f.eks. hva skal regnes som kommunalt avfall), men det er uansett åpenbart at det må gjøres store grep i NIR og NIR-kommunene for å nå målet.

Denne saken gir et overordnet bilde av hva som vil kreves for å nå de nye målene. Den gir ikke en total oversikt over tiltak eller kostander, men angir et estimat der tall finnes. Saken peker også på kritiske faktorer og tidsfrister man må forholde seg til.

Formålet med saken er å ta noen overordnede retningsvalg som både NIR og eierkommunene kan bruke som rettesnor i det videre arbeidet. Saksframlegget er ment å gi et grunnlag for behandling av saken hele veien fra styret i NIR til nødvendige vedtak i eierkommunene.

2. Mer materialgjenvinning

Det er flere tiltak som kan settes inn for å øke materialgjenvinningen. Basert på erfaringer fra gjennomførte ordninger i NIR og i andre selskap i Norge, er potensialet slik:

Matavfall i henteordning (dunk)	Potensiale: 4 200 tonn
Sentral ettersortering av restavfallet fra grå dunk	Potensiale: 1 750 tonn
Glass- og metallemballasje i henteordning (dunk)	Potensiale: 350 tonn
Tekstiler i bringeordning (returpunkt)	Potensiale: 250 tonn
Bedre sortering på miljøstasjonene	Potensiale: Ikke tallfestet

Noen av tiltakene er forholdsvis enkle å gjennomføre, mens andre er mer krevende og er også avhengig av at andre ledd i håndteringsprosessen er på plass.

Det tallfestede potensialet vil gi en total materialgjenvinning på rundt 45 %. Øvrig gjenvinning må hentes inn fra en betydelig satsning på sortering på miljøstasjonene.

3. Om prosjektene

3.1 Matavfall

Utsortering av matavfall er det tiltaket som gir størst uttelling i forhold til å få opp materialgjenvinningen. Matavfallet fra husholdningene kan samles inn på flere måter. Det vanligste er en egen dunk kun beregnet for matavfall. En ordning som har blitt mer vanlig de siste årene er utsortering av matavfallet i grønne poser som legges i restavfallsdunken og sorteres ut i et ettersorteringsanlegg.

Begge disse innsamlingsmetodene er vurdert for NIR. Erfaringstall viser at metoden med poser oppnår rundt halvparten av mengdene som man får ut med sortering i egen dunk. I tillegg er det et problem med skader på posene under komprimering og omlasting. Med de lange transportavstandene som er i NIR er vi avhengige av både god komprimering og omlasting for å holde kostnadene nede. Forventet brekkasje på posene sammen med en generell dårligere utsortering, gjør at en poseløsning vurderes som uaktuell for NIR. Kun dunkløsning er tatt med videre i denne vurderingen.

Matavfallet som samles inn kan brukes til å produsere biogass eller bioprotein til for eksempel oppdrettsnæringen. Sistnevnte er foreløpig ikke i fullskala produksjon, men begge disse løsningene kan være en mulighet til å skape arbeidsplasser i regionen. Det er også mulig å levere matavfallet til eksisterende biogassanlegg f.eks. i Verdal eller på Lillehammer. Både behandlingsmetode og behandlingssted vil være avgjørende for hvordan det totale systemet for matavfallet utformes.

Innsamling av matavfall må selvfølgelig ses i sammenheng med øvrig kildesortering og en eventuell ny ordning med glass- og metallemballasje (omtalt senere). Informasjonsarbeid og planlegging av ruter og tømmefrekvenser blir en viktig del av en slik ny ordning. En foreløpig gjennomgang av tømmerutene i NIR-kommunene viser varierende behov for omlegginger. For Oppdal og Rauma vil det bli størst endringer da det her må på plass en dunkløsning for bl.a. restavfallet.

En fin bieffekt av at matavfallet kildesorteres er at restavfallet blir mye tørrere og lettere å sortere i et ettersorteringsanlegg (omtalt senere).

Kritiske faktorer	Behandlingskapasitet, omlasting, ruteplanlegging
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Utstyr: 10 mill.kr Økte driftskostnader: 10 mill.kr/år Eventuell investering i behandlingsanlegg: 100-200 mill. kr.
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.2 Ettersortering

Det finnes i dag kun ett ettersorteringsanlegg for restavfall i ordinær drift i Norge. Dette ligger hos ROAF på Romerike. For øvrig er det under bygging et anlegg hos IVAR i Rogaland og under planlegging et i Trøndelag (SESAM).

Det er restavfallet fra grådunken som kan leveres til ettersortering. I anlegget blir søppelposene åpnet og innholdet sorteres maskinelt. En detektor måler hva de ulike avfallsbitene er laget av og sorterer dem fra hverandre. På denne måten kan man blant annet sortere ut flere typer plast og metall. Når de gjenvinnbare delene av avfallet er tatt ut, leveres avfallsresten videre til forbrenning med energiutnyttelse som i dag.

SESAM-prosjektet
Det er HAMOS (Orkanger), Envina (Melhus), MNA (Namsos), Innherred Renovasjon (Verdal), FIAS (Røros), Fosen Renovasjon (Ørlandet), TRV (Trondheim) og Steinkjer kommune som har gått sammen om SESAM. Totalt representerer de 55 kommuner og ca. 480 000 innbyggere i Midt-Norge. Planen er å få på plass et ettersorteringsanlegg i Trondheim innen utgangen av 2020.

NIR er invitert til å delta i SESAM. Leveringsprisen inn til anlegget er i november 2017 beregnet til omtrent det samme som leveringsprisen til forbrenning i dag. I tillegg kommer kostnadene til investering i anlegget og utredningskostander (NIR har ikke deltatt i forprosjektet). De totale investeringene er beregnet til 531 mill. kr. Trondheim kommune finansierer i underkant av 300 mill. kr gjennom tomt og bygg, og leier dette ut til SESAM (inkludert i leveringsprisen). Eierne av SESAM må dermed finansiere opp maskiner og utstyr, beregnet til ca. 240 mill. kr. Endelig beslutningsgrunnlag er ventet før påske.

Årims prosjekt
Årim (Ålesund) har også utredet muligheten for et ettersorteringsanlegg. I prosjektet er de interkommunale selskapene i Møre og Romsdal regnet som leveringsgrunnlag, med totalt 36 kommuner og ca. 260 000 innbyggere. Anlegget er tenkt plassert i Ålesund.

Investeringene i dette prosjektet er beregnet til å ligge mellom 130 og 210 mill. kr avhengig av hvor mange avfallstyper som skal sorteres ut. Et anlegg tilsvarende SESAM-anlegget er beregnet til 210 mill. kr med en kostnad for levering tilsvarende som for SESAM.

Kjøp av tjenester:
På sikt er det grunn til å anta at ettersortering kan bli en tjeneste det er mulig å kjøpe i et marked. Foreløpig er det usikkert hvor stort dette markedet vil bli, da EU har satt strenge rammer for hvor mye av kapasiteten i et offentlig eid behandlingsanlegg som kan selges i et marked. Det er forventet en klargjøring av dette på nyåret. Så langt ser det ut til at inntil 20 % av kapasiteten kan selges. Det er derfor en betydelig risiko for at tilgjengelig behandlingskapasitet i markedet vil bli for liten.

Viktig i forhold til ettersortering:

Kritiske faktorer	Behandlingskapasitet
Kostnader	SESAM: Egenkapital på 20 % og NIRs andel beregnet til 12 % gir et kapitalbehov på 5,8 mill. kr. NIRs andel av utredningskostnadene vil være 1,3 mill. kr. Totalt 7,1 mill. kr. Årim: Siden det er færre deltakere i prosjektet vil egenkapitalandelen for NIR være på ca. 10 mill. kr. Utredningskostnadene er ukjent.
Viktige datoer	SESAM: Svarfrist interesse for prosjektet 1. desember 2017 Beslutning om deltakelse juni 2018 Kommunesammenslåing Halsa til Heim 1. januar 2020 Forbrenning av restavfall (kontrakt til) 31. desember 2018 Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.3 Glass- og metallemballasje

Henteordning (en egen dunk) for glass- og metallemballasje finnes allerede i Kristiansund, Oppdal og Sunndal. Erfaringene fra disse er at mengden til gjenvinning øker med rundt 50 %. Siden dette er avfallstyper som ikke gir noen nytte i et forbrenningsanlegg, og siden glass vanskelig lar seg sortere ut i et ettersorteringsanlegg, er det viktig å få dette ut av restavfallet. Det er derfor ønskelig å få til en henteordning også i de øvrige NIR-kommunene.

Glass- og metallemballasje finnes det allerede omlastemuligheter for i alle kommuner. NIR har også på plass en leveringsavtale med Syklus i Fredrikstad.

Kritiske faktorer	Ruteplanlegging
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Utstyr: 4 mill.kr Økte driftskostnader: 0,5 mill.kr/år
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.4 Tekstiler

Bringeordning (returpunkt) for tekstiler finnes i alle NIR-kommunene. Det er fortsatt et stort potensiale til å hente ut mer tekstiler fra restavfallet. Det er antatt at det kastes rundt 1 000 tonn tekstiler i året i vårt område, mens vi samler inn rundt 250 tonn i dag.

Tekstiler som kan brukes om igjen kan selges i Norge eller eksporteres. Det som ikke kan selges kan gjenvinnes, f.eks. kan fibrene i ull eller bomull bli til nye produkter.

For tekstiler finnes det allerede system for omlasting i alle kommuner. NIR har også på plass en leveringsavtale med Fretex. Dette er det tiltaket som det kreves minst ressurser for å få i gang.

Kritiske faktorer	Ingen
Kostnader	Merkostnader i størrelsesorden: Økte driftskostnader: 0,5 mill.kr/år
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på innsamling av avfall: Aure, Averøy, Halsa, Rauma, Smøla, Tingvoll: 30. april 2019 (+1+1+1+1) Oppdal: 30. juni 2019

3.5 Miljøstasjonene

Vi antar at rundt 50 % av avfallet fra husholdningene blir levert direkte til miljøstasjonene eller til private avfallsaktører. For å oppnå EU-kravene vil det være viktig å ha bedre oversikt over mengdene og en tydeligere profil med kildesortering på mottakene. Sortert avfall skal være billig eller gratis, mens usortert avfall og restavfall skal være dyrere. Selve anleggene må se innbydende ut og ha en logisk oppbygging (gratis avfall leveres først). Det må være god skilting på anlegget og gjerne også mulighet til å finne opplysninger om sortering og priser på nett før man fyller bilen hjemme.

For å holde kostnadene nede må løsninger standardiseres og det må ses på muligheter for samordning av leveringsavtaler og mellomlager.

Kritiske faktorer	Samarbeid og standardisering
Kostnader	Ikke beregnet
Viktige datoer	Utløp av kontrakt på drift av miljøstasjon: Rauma 31. august 2018 (+3+2) Averøy 31. desember 2020 (+2) Smøla 31. august 2024 (+1+1) Sunndal 31. desember 2024 (+1+1)

4. Samarbeid med andre

4.1 SeSammen

SeSammen er en avlegger av SESAM-prosjektet. Dette er et samarbeidsorgan for å samordne løsninger, finne felles samarbeidspunkter og utnytte stordriftsfordelene i Midt-Norge. Det er ansatt en egen prosjektkoordinator for å utarbeide rapporter og arrangere møter for å utveksle erfaringer.

Så langt har prosjektet resultert i felles begrepsbruk blant medlemmene, noen felles informasjonskampanjer og et prosjekt med felles renovasjonsforskrift i 3 av IKSene. Det diskuteres videre felles avfallsplan, felles anbud, felles merkantile funksjoner, backupløsninger for mannskap og utstyr, og mer samarbeid innen informasjon.

Prosjektet har en budsjettramme på 800 000 kr i 2017.

4.2 RIR (Molde)

Det har tidligere vært både samtaler og utredninger med tanke på sammenslåing med RIR. Sist gang i 2011. Den gang endte prosessen uten resultat med begrunnelse i at selskapene var for forskjellige. Dette gikk både på innsamlingsløsninger, struktur og kultur. RIR har totalansvar for avfallsløsningen i sine eierkommuner, og har i mange år også hatt henteordning for matavfall. Dette var det viktig for RIR å innføre for alle kommunene i et eventuelt nytt selskap. For NIR var det viktig at kommunene fikk mulighet til å opprettholde selvråderetten blant annet gjennom innsamling av avfall i egenregi for Kristiansund og Sunndal.

Etter diskusjonene i 2011 har det skjedd en del som har gjort selskapene mer like. De nye EU-kravene gjør at matavfallet også må samles inn i NIR. Videre har RIR opplevd en konkurs hos sin private renovatør, og vært tvunget til å ta over innsamlingen av avfall i egen regi. Dette kunne åpnet opp for innsamling i egen regi i et samarbeid med NIR, men Molde kommune har vært tydelige på at de ser på dette som en overgangsordning og forventer konkurranseutsetting av tjenesten igjen i 2020/2021.

Daglig leder har vært i kontakt med daglig leder i RIR for å se på muligheten for å ta opp diskusjonene om samarbeid. Så langt har det ikke vært interesse for dette hos RIR.

4.3 HAMOS (Orkanger)

Til tross for at Hamos er NIRs nabo i nord og øst, har det ikke tidligere vært samtaler med tanke på samarbeid eller sammenslåing. Dette kan skyldes at det har vært tradisjon for samarbeid innenfor fylkene.

Hamos har totalansvaret for avfallsløsningene i sine eierkommuner. Selskapet har innsamling i egenregi for omtrent halvparten av kommunene sine, mens det hos de øvrige har vært konkurranseutsatt. Den konkurranseutsatte delen kjøres for tiden av Retura Sør-Trøndelag, som er et heleid datterselskap av Hamos. Som en følge av alle konkursene blant innsamlingsselskapene i 2017, vurderer Hamos å ta hele innsamlingen i egenregi.

Med tanke på de nye EU-kravene vil forskjellene mellom Hamos og NIR få mindre betydning etter hvert som løsningene blir mer like.

Hamos er i dialog med Envina (Melhus) om mulig sammenslåing, og har derfor på administrativt nivå vært positive til å se på nærmere samarbeid også med NIR.

5. Anbefaling

Matavfallet utgjør en så stor andel av avfallet vårt at det må sorteres ut for gjenvinning for å nå EUs mål. Separat innsamling i egen dunk gir et godt resultat og er også en fordel i forhold til kvaliteten på restavfallet til ettersortering. Et vedtak om dette er viktig i forhold til oppstart av detaljplanlegging. Det påvirker også prosessene med ny omlastestasjon i Kristiansund og nytt anbud på innsamling av avfall i Oppdal.

I sammenheng med dette bør også glass- og metallemballasje samles inn i henteordning i alle eierkommunene, og ordningen for innlevering av tekstiler bør utvides.

Sorteringsløsningen hjemme hos abonnenten vil med dette se slik ut:

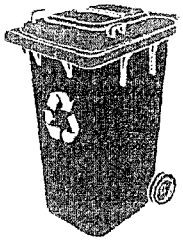

Matavfall

Papir

Glass- og metall-emballasje

Restavfall

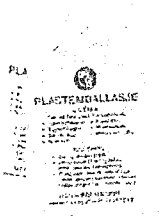

Plastemballasje

For å nå EUs mål må også restavfallet leveres til ettersortering. Ved å bli medeier i et ettersorteringsanlegg vil NIR være sikret en nødvendig leveringskvote. Eierskap vil også gi mulighet til å påvirke prisutviklingen og til å utvikle anlegget etter våre behov. Ikke minst er det viktig at NIR tar samfunnsansvar og sikrer at slike anlegg i det heletatt blir bygget. Ulempen med å eie kan være at markedet på sikt blir mettet av sorteringskapasitet og at prisen vil falle til under kostpris. Dette er en liten risiko i forhold til fordelen med en leveringsgaranti. Det anbefales derfor å gå inn på eiersiden i et ettersorteringsanlegg.

SESAM-anlegget er det anlegget som har kommet lengst i planleggingen og som med størst sannsynlighet vil gi de resultater vi forventer og behøver. Et slikt samlende prosjekt i Midt-Norge vurderes også å bli en betydelig stemme i norsk avfallspolitikk og i forhold til marked og aktører i avfallsbransjen.

Skal NIR delta i SESAM-prosjektet må det tas en beslutning om deltakelse og finansiering samtidig med de øvrige eierne, det vil si innen utgangen av juni 2018. Finansieringen av egenkapitalen og utredningskostnader, som i november 2017 er beregnet til 7,1 mill. kr, må gjøres gjennom kapitalinnskudd fra eierne. På grunn av usikkerhet rundt endelige kostnader og kommunesammenslåing hos Halsa, anbefales det at prosjektet for NIRs del gis en ramme på 8 mill. kr.

Etter selskapsavtalen skal innskudd fordeles etter eierandel i NIR. Den enkelte kommunes andel blir da:

Kommune	Eierandel %	Andel
Aure	5,7	456 000
Averøy	9,3	744 000
Halsa	2,5	200 000
Kristiansund	39,5	3 160 000
Oppdal	11	880 000
Rauma	12	960 000
Smøla	3,5	280 000
Sunndal	11,5	920 000
Tingvoll	5	400 000
SUM	100	8 000 000

Miljøstasjonene er komplekse anlegg og det anbefales å bruke mer tid på å finne gode løsninger her. NIR vil i første omgang prioritere å jobbe fram gode løsninger for miljøstasjonen i Kristiansund. Erfaringsoverføring til andre anlegg og samordning av viderelevering av avfall vil komme deretter. Dette vil skje i forbindelse med at kontraktene på drift av miljøstasjonene går ut i perioden 2021-2024.

I forhold til samarbeid er det naturlig å søke seg inn i SeSammen. Dette må innarbeides i NIRs budsjett. Videre er det naturlig å undersøke om det er grunnlag for et nærmere samarbeid med HAMOS og ev. Envina. Det anbefales at arbeidsgruppa som ble nedsatt i styremøtet den 22. september tar dette videre.

6. Framdrift

Ønsket framdrift ser foreløpig slik ut:

2017	November	Vedtak i styret om SESAM
2018	Januar/Februar	Vedtak i representantskapet om SESAM
	Februar – Mai	*Vedtak i kommunene om finansiering av SESAM*
	Juni	Endelig vedtak i representantskapet om SESAM
	1. halvår	Møte med HAMOS
2018-20	Prosjekt matavfall	
2021-24	Nye løsninger for miljøstasjonene og eventuelt nye kontrakter	

Saken var lagt fram for styret med følgende forslag til vedtak:

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
    a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.

   b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
   c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
5. NIR går inn i samarbeidet SeSammen fra 2019.
6. Arbeidsgruppen nedsatt av styret jobber videre med mulig samarbeid med HAMOS.

Punkt 5 og 6 ble foreslått tatt ut av saken og behandlet som egen styresak.

Styret legger saken enstemmig fram for representantskapet med følgende forslag til

v e d t a k :

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
   a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.
   b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
   c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.

Etter behandlingen i styret er det kommet en viktig presisering fra SESAM om at det må tildeles enerett fra NIR til SESAM for behandling av restavfallet. Denne tildelingen må skje samtidig som investeringsbeslutningen gjøres. Enerett innebærer at rettigheten til håndteringen av avfallet overføres uten konkurranse, men under forutsetning av at oppdraget utføres til selvkost. Tildeling av enerett brukes i tilfeller der det skal gjøres store investeringer og man er avhengig av å sikre driftsinntekter over en periode for å realisere prosjektet.

Tildeling av enerett er en naturlig konsekvens av at NIR beslutter å investere i SESAM. Utfordringen ligger i at NIR juridisk ikke har fått tildelt denne eneretten fra de enkelte eierkommunene. Selskapsavtalen sier at selskapets formål er å *"Planlegge, bygge og drive anlegg for innsamling, transport, behandling og disponering av alt husholdningsavfall i medlemskommunene."* Dette kan tolkes som en tildeling av enerett. For å sikre det juridiske i forhold til videre arbeid må alle eierkommunene tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i sin kommune.

Saken ble lagt fram med følgende forslag til

v e d t a k :

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM-anlegget.
    a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres i den størrelsesorden som er beskrevet i prosjektet pr. november 2017.
    b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader innenfor en ramme på totalt 8 mill. kr som vist i saken, innen utgangen av mai 2018.
    c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutning om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
    d. Eierkommunene i NIR bes om å tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i kommunen.

Det ble diskutert usikkerhet rundt størrelsen av investeringsbeløpet. Representantskapet kom som en følge av dette fram til at rammen økes til 9 mill. kr. Eierkommunene bes om å finansiere investeringstilskudd på inntil:

Kommune	Eierandel i NIR	Investerings-tilskudd
Aure	5,7 %	510 000
Averøy	9,3 %	840 000
Halsa	2,5 %	230 000
Kristiansund	39,5 %	3 550 000
Oppdal	11,0 %	990 000
Rauma	12,0 %	1 080 000
Smøla	3,5 %	310 000
Sunndal	11,5 %	1 040 000
Tingvoll	5,0 %	450 000
	100,0 %	9 000 000

Representantskapet fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

1. Det innføres henteordning for matavfall i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
2. Det innføres henteordning for glass- og metallemballasje i hele NIR-området innen utgangen av 2020.
3. Restavfallet fra NIR-området skal innen 2025 leveres til ettersortering for å utnytte mest mulig av ressursene.
4. NIR går inn på eiersiden i SESAM
    a. Eierskapet forutsetter at prosjektet realiseres som beskrevet i prosjektrapporten pr. november 2017.
    b. Eierkommunene i NIR bes om å finansiere egenkapital og utredningskostnader i SESAM gjennom et investeringstilskudd til NIR innenfor en ramme på totalt 9 mill. kr, innen utgangen av mai 2018.
    c. Eierne av NIR delegerer til representantskapet i NIR å ta den endelige beslutningen om deltakelse når beslutningsgrunnlaget er klart fra SESAM.
    d. Eierkommunene i NIR bes om å tildele NIR enerett for håndtering av husholdningsavfallet i kommunen, jf. gjeldende selskapsavtale.

Kristiansund den 2. februar 2018

Arne Hoem | Berit M. Frey | Svein Roksvåg

PROTOKOLL
Møte i styret nr. 1 - 2018

NIR

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	
Kommunenr: 1539/1563	
Dato: 12 FEB 2018	
Saks og Arkivnr: 1539/1563	Løpenr: 065/18
Arkivkode: 026	Gradering:

Tidspunkt:
Fredag 9. februar 2018 kl. 10.00

Sted:
NIR, Vågeveien 7, Kristiansund

Protokoll sendes:
Styrets medlemmer og varamedlemmer
Representantskapets leder
Ordførere, rådmenn og tekniske sjefer (eller tilsvarende) i NIR-kommunene
Kontrollutvalgene
Møre og Romsdal Revisjon IKS (NIRs revisor)
Øvrige tilstedeværende på møtet

Saker til behandling:
01/18 Årsregnskap for 2017
02/18 Anbud på transport og sluttbehandling av restavfallet fra husholdningene i NIR-kommunene

Medlemmer til stede:

Aure/Smøla:	Anna Lovisa Melland (1. vara)
Averøy:	Svein Kongshaug
Halsa/Tingvoll:	Solvår Skogen Sæterbø
Kristiansund:	Maritta B. Ohrstrand
Oppdal:	Eli Dahle
Rauma:	Ole Kjell Talberg
Sunndal:	Eilif Lervik

Forfall:
Birger Træthaug fra Smøla.

I tillegg møtte:
Representantskapsleder Arne Hoem.
Else Mari Strand, Pål Harstad, Linn Stamnes Stokke, Torbjørn Aae og Hilde Ødegaard Harstad fra administrasjonen.

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKSLISTE

Administrasjonen ønsker å utsette sak 02/18 til neste styremøte.

Styret fattet følgende enstemmige

vedtak:

Innkalling og saksliste godkjennes. Sak 02/18 utsettes til neste styremøte.

SAKER TIL ORIENTERING OG DRØFTING

MØTER, KURS OG KONFERANSER

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Arbeidsgruppen som ble nedsatt i september har hatt møte med RIR 23. januar og skal ha møte med HAMOS den 28. februar. Møte med RIR ble konkludert i at det ikke var grunnlag for sammenslåing men at det fortsatt skal tas sikte på samarbeid der det er naturlig.

Som en følge av representantskapets vedtak om deltakelse i SESAM og styrets vedtak om å se på muligheter for samarbeid med HAMOS vil Rauma kommune starte utredning av en mulig overgang til RIR.

Styreleder har hatt møte med styrelederne for de andre IKSene i Midt-Norge for å diskutere mulige samarbeid.

SeSammen skal ha møte i begynnelsen av mars for å se på mulige samarbeidspunkter og felles avfallsstrategi. Vi samarbeider allerede med dem om strandrydding og anbud på farlig avfall.

ARBEID FOR EIER-KOMMUNENE

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Både arbeidet for Oppdal og Kristiansund er nå avsluttet.

ANBUD PÅ INNKJØP AV DUNKER

Saksbehandler: Torbjørn Aae

Anbudet gjelder suppleringskjøp av dunker. Det legges opp til en kort avtaleperiode da det er usikkerhet om og i tilfelle når Oppdal og Rauma vil gå over til dunkløsning. Større innkjøp av dunker vil gjøres på egne anbud.

ANBUD PÅ HÅNDTERING AV FARLIG AVFALL

Saksbehandler: Pål Harstad

Det er under utarbeidelse nytt anbud på innsamling og behandling av farlig avfall i samarbeid med SeSammen. Den tekniske løsningen vil bli som i dag, men med mulige stordriftsfordeler når det gjelder kostnader.

ANBUD PÅ INNSAMLING AV AVFALL I OPPDAL

Saksbehandler: Pål Harstad

Gjeldende kontrakt går ut sommeren 2019 og arbeidet med nytt anbud er satt i gang. Det er en utfordring at Oppdal vil bli først ute med ny renovasjonsløsning, og at dette må beskrives allerede denne våren/sommeren.

Anbudet er planlagt utlyst i august.

SELSKAPSREVISJON ÅRIM

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Det er utført en eierskapskontroll av Årim. Rapporten gjennomgår flere utfordringer spesielt knyttet til at flere kommuner er eiere i både Årim og Tafjord KraftVarme, Ålesund kommune eier i tillegg Bingsa Næring. Selskapene har i noen tilfeller motstridene interesser, og det er ikke utarbeidet en felles strategi for å løse dette.

Om noen ønsker å se nærmere på rapporten, så ta kontakt med administrasjonen i NIR.

INFORMASJONS- OG PROFILERINGSARBEID

Saksbehandler: Linn Stamnes Stokke / Pål Harstad

Nytt iRetur er under planlegging og vil komme ut tidlig i juni.

Vi har startet kampanjen "Norske Byggeklosser" i samarbeid med LOOP. Denne kampanjen tar for seg bygge- og riveavfall.

Vi samarbeider i SeSammen om ny strandryddekampanje og søknad om midler til dette fra Miljødirektoratet.

Appen er nå lastet ned nesten 12 000 ganger. Vi antar at vi når rundt 40 % av befolkningen med app. Appen vil komme i ny og forbedret versjon i løpet av våren.

NY MILJØSTASJON OG OMLASTESTASJON I KRISTIANSUND

Saksbehandler: Pål Harstad

Både med tanke på kostnader til transport og ny renovasjonsløsning er det viktig at disse anleggene kommer raskt på plass.

AVFALLSPLAN FOR KRISTIANSUND

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Det jobbes med en avfallsplan for Kristiansund som bl.a. tar for seg utviklingen av miljøstasjonen og satsing på nedgravde løsninger. Planen skal behandles i utvalgsmøte 15. mars.

SESAM

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Daglig leder har vært på to styremøter i Sesam Ressurs AS for å følge prosessen mot en ev. realisering av ettersorteringsanlegget. Det jobbes med et beslutningsgrunnlag som skal være klart rundt påske. Endelig beslutning om realisering skal etter planen tas 22. juni.

STØTTE TIL NTNU ÅLESUND

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

NIR har gjennom Avfallsforum Møre og Romsdal støttet oppstart av faget "Avfall- og kretsløpsteknologi" som en del av bachelorutdanningen ved NTNU Ålesund. Støtten har vært på ca. 38 000 kr pr. år i to år. NTNU Ålesund anmoder om videre støtte og det vil komme en formell henvendelse om dette.

KUNDETILFREDSHETSUNDERSØKELSE

Saksbehandler: Linn Stamnes Stokke

NIR har fått tilbud om å delta i en kundetilfredshetsundersøkelse i regi av Avfall Norge. Undersøkelsen er tilsvarende den som ble utført i 2015. NIR har med dette mulighet til å se utvikling siden 2015 og samtidig se hvordan vi ligger an i forhold til resten av landet (anonymisert). Det vil også bli sammenstilt resultat innenfor SeSammen.

Det har vært ønskelig å få ut data for hver enkelt kommune, men dette har vist seg å bli kostbart.

UTFORDRINGER FOR NIR SETT I FORHOLD TIL TILGJENGELIGE RESSURSER

Saksbehandler: Hilde Ødegaard Harstad

Utfordringer framover ble gjennomgått. NIR har betydelig underkapasitet i forhold til de oppgaver som burde vært løst.

Styret fattet følgende enstemmige

v e d t a k :

Sakene tas til orientering.

SAKER TIL BEHANDLING

01/18 ÅRSREGNSKAP FOR 2017

Saksbehandler:	*Else Mari Strand*
Tidligere behandling:	*Ingen*
Vedlegg:	*Årsregnskap for 2017*

Det vises til vedlagte årsregnskap for 2017.

I henhold til regnskapsloven skal selskapet avlegge regnskap innen 15. februar.

Ref. note 15 om årets resultat, viser driftsbudsjettet et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 605 774. Det foreslås at mindreforbruket overføres til disposisjonsfond og at budsjettet for 2018 endres tilsvarende.

Videre anbefales det en utdeling (tilbakebetaling) fra fond til eierne på det beløp som overstiger maksimalfondets størrelse vedtatt av representantskapet i sak 11/14. Det vil bli fremmet en egen sak om dette.

Styret legger enstemmig saken fram for representantskapet med følgende forslag til

v e d t a k :

Årsregnskap for 2017 godkjennes.

Årets regnskapsmessige mindreforbruk på kr 605 774 overføres til disposisjonsfond. Budsjettet for 2018 endres tilsvarende.

Det foretas en utdeling fra fond i henhold til representantskapets vedtak i sak 11/14. Dette fremmes som egen sak.

02/18 ANBUD PÅ TRANSPORT OG SLUTTBEHANDLING AV RESTAVFALLET FRA HUSHOLDNINGENE I NIR-KOMMUNENE

Saksbehandler: *Hilde Ødegaard Harstad*
Tidligere behandling: *Ingen*
Vedlegg: *Ingen*

Som orientert om tidligere skal transport og sluttbehandling av restavfallet fra husholdningene i NIR-kommunene ut på anbud. Kontraktsperioden er tenkt å vare fra 1. januar 2019 og fram til SESAM er klare for å ta imot avfallet (tidlig 2021). Verdien på oppdraget er ca. 15 mill. kr i året.

Anbudspapirene er under utarbeidelse og følger i hovedsak mal fra Difi. Overordnede spørsmål som garantier, overtredelsesgebyr, sosial dumping og menneskerettigheter er berørt i disse.

Styret må ta stilling til hvor stor vekt pris skal ha i forhold til andre vurderingskriterier, som miljø og referanser.

Det foreslås at følgende kriterier avgjør konkurransen med tilhørende vekting:

Vekt			Tildelingskriterier
ØKONOMI	Pris	60 %	Tilbudspris
KVALITET	Oppdraget	15 %	Oppdragsforståelse
			Kvalitets- og registreringsrutiner
			Reserveløsninger
			Forbehold som ikke kan prissettes
		10 %	Energigjenvinning
			Nærhet
	Tilbyder	10 %	Referanser
		5 %	Miljø- og samfunnsansvar
		100 %	

Vinneren av konkurransen beregnes slik: Både for pris og kvalitetskriteriene gis poengsum fra 0 til 10. Billigste tilbyder får 10 poeng. Deretter gis ett poeng fradrag for hver 2 % dyrere tilbudet er. Den gjennomsnittlige poengsummen for hvert kriterium vektes som vist i tabellen og tilbyder med høyest totalsum vinner konkurransen.

Kriteriene vil bli gjennomgått i møtet og det vil bli vist et regneeksempel.

Saken utsettes til neste styremøte

Kristiansund den 9. februar 2018

Eilif Lervik
styreleder

Eli Dahle

Svein Kongshaug

Anna Lovisa Melland

Maritta B. Ohrstrand

Solvår Skogen Sæterbø

Ole Kjell Talberg

RAUMA KOMMUNE

SAKSPAPIR

Utvalg, nemnd, styre, komité m.m:	Møtedato:	Saksnr:
Formannskapet	30.01.2018	17/2018

Saksbehandler:	Arkiv:	Arkivsaknr:
Dag Søvik	**Sakstype:** Politisk sak	17/2926

Framtidig selskapstilknytning for renovasjonen i Rauma

30.01.2018 Formannskapet
FS - 17/2018 VEDTAK:

Formannskapet gir Rådmannen fullmakt til å jobbe mot en overgang fra NIR til RIR. Det legges frem en ny sak til kommunestyret i møte 08.05.18 med konsekvenser, for tilkynttning til RIR og NIR. Saken behandles også i kommunestyret.

Saken ble behandlet etter sak 03/18. Avdelingsleder for VARS Dag Søvik deltok under behandlingen av saken.
Alternativt forslag til vedtak foreslått av Skomsø, Per Arne:
Formannskapet gir Rådmannen fullmakt til å jobbe mot en overgang fra NIR til RIR. Det legges frem en ny sak til kommunestyret i møte 08.05.18 med konsekvenser, for tilkynttning til RIR og NIR.

Tilleggsforslag til vedtak foreslått av Solheim, Ellinor Torsgård:
Saken behandles også i kommunestyret.

Votering:

Tilleggsforslag fra Ellinor Solheim vedtas enstemmig.

Representanten Per Arne Skomsø (SV) ble enstemmig vedtatt. Rådmannens innstilling mottok ingen stemmer.

Rådmannens innstilling:

Formannskapet gir Rådmannen fullmakt til å jobbe mot en overgang fra NIR til RIR. Det legges frem en ny sak til kommunestyret i møte 08.05.18 med konsekvenser, gjennomføringsplan osv.

Saksopplysninger:
En ny avfallsstrategi – sirkulærøkonomien – er under behandling i EU-systemet. Strategien er et av mange tiltak for å nå klimamålene i Parisavtalen. Strategien vil sette krav om 65% materialgjennvinning av kommunalt avfall innen 2035. I NIR var materialgjenvinningen i snitt 31% i 2016 og i Rauma 37%. Det er foreløpig usikkert hvordan gjenvinningen skal beregnes etter den nye strategien, derfor er det for tidlig å sammenligne tallene. Det er likevel åpenbart at det må gjøres grep for å nå målet.

Rådmannen orienterte formannskapet om status den 28. november og fikk signal om å kontakte RIR for å bli orientert om hvordan de vil forholde seg til de nye kravene, og evt. om et samarbeid/medlemskap i RIR kan være aktuelt.

Faktagrunnlag

NIR:

NIR informerte kommunene gjennom eiermøte høsten 2017 og har i etterkant saker oppe til behandling i styret. Det er lagt en strategi for å kunne nå EU-målene. Styret foreslår for representantskapet flere tiltak som iverksettes for å nå disse målene:

- Ettersortering av restavfall
- Samarbeid med andre
- Henteordninger for flere fraksjoner
- Optimalisering av miljøstasjonene
- Ensartede løsninger i alle kommuner

Ettersortering av restavfall: I vedtaket fra styret i NIR er det foreslått å gå inn på eiersiden i SESAM-anlegget som har mål om å etablere ettersorteringsanlegg i Midt-Norge for 55 kommuner og ca. 480.000 innbyggere innen utgangen av 2020. Finansiering av egenkapital på 8.millioner må gjøres gjennom kapitalinnskudd fra eierne i NIR i løpet av våren 2018. Rauma kommunes andel av dette utgjør 12% dvs. kr. 960.000,-

Samarbeid med andre: Styret i NIR har også foreslått å undersøke om det er grunnlag for et nærmere samarbeid med HAMOS IKS. Dette selskapet er NIR sin nabo i nord og øst og eies av 9 kommuner i Sør-Trøndelag samt kommunene Rindal og Surnadal.

Det har også vært utredninger og samtaler med RIR med tanke på samarbeid mellom de to selskapene, og arbeidsgruppene i selskapene møtes den 23. januar. Resultatet av disse samtalene er derfor ikke kjent når denne saken skrives.

NIR skal gå inn i samarbeidet SeSammen fra 2018. Dette er et samarbeidsorgan for å samordne løsninger, finne felles samarbeidspunkter og utnytte stordriftsfordelene i Midt-Norge.

Henteordninger for flere fraksjoner: Det skal innføres henteordning for matavfall og for glass-

og metallemballasje for alle kommuner i NIR innen utgangen av 2020.

Optimalisering av miljøstasjonene: For å oppnå EU-kravene vil det være viktig å få en bedre oversikt over mengdene og en tydeligere profil med kildesortering på mottakene i eierkommunene.

Ensartede løsninger i kommunene: Kommunene i NIR styrer det meste av renovasjonsordningene selv. Ulikhetene er mange, både når det gjelder tømmefrekvenser, fraksjoner, avfallsforskrifter, avtaler med drivere av miljøstasjon, renovatører osv. Det er nødvendig med en standardisering av løsninger, og en dreining mot en modell der selskapet styrer dette, ikke ulikt avfallsselskapene RIR og ÅRIM (Ålesundsregionen).

RIR:

Ettersom utregningsmetode for materialgjennvinningsgrad foreløpig ikke er definert, er det ikke direkte sammenlignbare tall mellom RIR og NIR. RIR oppgir 47% og er klare på at de også må forbedre seg.

Dette vil de først og fremst gjøre gjennom bedre kildesortering. Dette vil gi en bieffekt hos befolkningen med bedre forståelse av sirkulærøkonomi og forsøpling. RIR har i dag henteordninger for matavfall (siden 1999) og restavfall hver 2. uke, papir og plast hver 4. uke, glass og metallemballasje hver 8. uke (fra oktober 2017) og farlig avfall/grovavfall tre ganger i året. Alle dunker er merket med egen ID som gir informasjon til kundeservice om tidspunkt og vekt for hver tømming. RIR tenker å differensiere gebyret etter hvor mange ganger dunken er tømt på bakgrunn av disse dataene. Plast leveres i sekk. I tillegg er det bringeordning på tekstil og farlig avfall på returpunkt.

Det er planlagt å innføre kildesortering av hytteavfall, ny henteordning av farlig avfall, utvikle henteordningen for grovavfall (avfallstaxi) samt å føre noen endringer på eksisterende returpunkter mhp papp mv.

Dette bringer sannsynligvis ikke RIR helt til målet, men de tror at RIR vil kunne nå 50-55% med disse tiltakene. På ett eller annet tidspunkt vil også RIR levere restavfallet til ettersortering. RIR har gjort vedtak om å avvente tilslutning til SESAM fordi de med dagens gjenvinningsgrad kan vente, og se om det blir anlegg nærmere slik at transportkostnadene blir minst mulig. Med en så lang erfaring med kildesortering, er også innholdet av verdifulle avfallstyper mindre i restavfallet fra RIR.

RIR er med i samarbeidsorganet SeSammen.

RIR hadde avtale med RenoNorden om innhenting av avfall. Firmaet gikk konkurs i september 2017 og RIR overtok biler og mannskaper og driver nå dette i egenregi gjennom eget selskap. Dette skal sannsynligvis ut på nytt anbud i 2020 avhengig av erfaringen med egenregi.

Alternativer

Fortsatt eierforhold i NIR:

I flg. selskapsavtalen kan kommunene med ett års skriftlig varsel si opp sitt deltakerforhold i selskapet

Rauma kan fortsette sitt eierforhold i NIR. NIR vil se om samarbeide med/inngåelse i HAMOS kan være aktuell løsning, og levere restavfallet til ettersorteringsanlegget SESAM i Midt-Norge. NIR vil måtte drive mer likt RIR og ha hånd om mer drift av renovasjonen i kommunene i selskapet i motsetning til dagens ordning. Rauma som nest største eier vil kunne ha stor innflytelse på disse valgene. Rauma har i dag en velfungerende miljøstasjon, og for Raumas del, er det er stort sett de øvrige tiltakene som vil gi effekt når det gjelder gjenvinningsgrad. Dette er tiltak som vil bli innført uavhengig av selskapstilknytning.

Rauma er en «satellitt» og grenser ikke til øvrige eierkommuner. Dette kan gi utfordringer for f.eks innhenting og stordriftsfordelen knyttet til dette.

Ved tilknytning mot SESAM må Rauma bidra med kapitalinnskudd på kr 960.000,-. Avgjørelse om dette gjøres i egen sak.

Overgang til RIR:

RIR vil gjøre en ny selskapsdannelse i forbindelse med kommunereformen og «StorMolde» innen 2020, og dette et naturlig tidspunkt for et evt. medlemskap for Rauma. Rauma kan frem til den tid ha en overgangsordning som kan brukes til å nærme oss de samme avfallsløsningene som RIR har. Som nevnt er dette løsninger som vil komme uavhengig av selskapstilknytning. Tjenester kan kjøpes hos RIR i stedet for kontingent til NIR i denne perioden. Signalene om dette fra RIR er positive.

Rauma vil bli en liten aktør i selskapet der Molde etter sammenslåingen med Misund og Nesset vil bli en hovedaksjonær.

RIR har så langt ikke tatt et klart veivalg knyttet til ettersortering av restavfallet.

Problemstillinger

Ved en overgang til RIR vil flere problemstillinger måtte avklares:

- Hva gjøres med løpende avtaler og kontraktsforpliktelser for slam og renovasjon i perioden?
- Hvordan harmonisere renovasjonsordningene?
- Rauma har avslutnings- og etterdriftsansvaret for det nedlagte deponiet i Isfjorden. RIR-kommunene har tilsvarende ansvar for sine deponier. Hvordan løses dette?
- Hva koster overgangsfasen og hva koster medlemskapet og tjenestene i RIR?
- Skal man evaluere overgangsfasen før man tar endelig stilling til medlemskap?

- Skal RIR fakturere abonnentene direkte? Skal i så fall legalpant frigis?
- Framdrift og øvrige økonomiske konsekvenser
- Hvilke samarbeidsløsninger kommer eventuelt frem i dialog mellom NIR og RIR?

I prosessen vil flere problemstillinger dukke opp og må finne sin avklaring.

Konklusjon:

Vurderingene som er gjort så langt viser at det kan være grunnlag for et samarbeid med RIR, og at en bør starte en prosess som vil avklare problemstillinger nærmere. Dette vil danne grunnlaget for en endelig avgjørelse.

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Kommunenr: 1539
Dato: 26 JAN 2018
Saks og Arkivnr: 1539
Løpenr: 036/18
Arkivkode: 232
Gradering:

Skatteoppkrever

Organisering
Arbeidsgiverkontroll
Innfordring

Margin
Skatteregnskap
Skatteinngang

Årsrapport

Årsrapport for 2017

Skatteoppkreveren i Rauma kommune

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet 3
1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse 3
1.2 Internkontroll 3
1.3 Skatteutvalg 4
1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen 4
2. Skatteregnskapet 4
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet 4
2.2 Vurdering av skatteinngangen 4
2.3 Margin 4
3. Innfordring av krav 5
3.1 Restanseutviklingen 5
3.2 Innfordringens effektivitet 7
3.3 Særnamskompetanse 7
4. Arbeidsgiverkontroll 8
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen 8
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller 8
4.3 Resultater fra kontrollene 8
4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten 8
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører 8
4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak 8

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

1.1 Skatteoppkreverkontoret – organisering, ressurser og kompetanse

Organisering

100% stilling Skatteoppkrever: Skatteregnskap, tvangsinnfordring, saksbehandling, rapportering, kvalitetssikring av arbeidsgiverkontroller.
60% stilling Regnskap- og trekkontrollør: Skatteregnskap, tvangsinnfordring, informasjon og oppfølging av arbeidsgivere, periodisk avvikskontroll. Er opprinnelig 100% stilling men 40% tas ut i AFP.
SKO bruker ca. 60% stilling til kjøp av arbeidsgiverkontroller fra Nordmøre Kemnerkontor.

En fullstendig oversikt over arbeidsbeskrivelser for hver stilling finnes i Rutinebeskrivelsen til SKO i Rauma.

Ressurser

For 2017 er det 2,2 årsverk ved skatteoppkreverkontoret som benyttes til skatteoppkreverfunksjonen.
Tabellen viser ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk per område

	Årsverk	**%-andel fordelt**
Skatteregnskap	0,5	23 %
Innfordring	0,9	40,5 %
Arbeidsgiverkontroll	0,7	31,5 %
Administrative oppgaver	0,1	5 %
SUM	**2,2**	**100 %**

Vurdering av ressurssituasjon og kompetanse

SKO i Rauma kjøper alle pålagte arbeidsgiverkontroller fra Nordmøre kemnerkontor. Kommunen bruker 0,6 årsverk til dette og kompetansen hos Nordmøre kemnerkontor er god.
Skatteregnskap og innfordring utføres av 1,6 årsverk ved skatteoppkreverkontoret.
Kompetansen totalt er god men vi mangler overlapping på viktige områder.

Ressurssituasjonen de siste to årene har vært veldig sårbar ved kontoret etter at en 50% stilling ikke ble videreført fra februar 2016.

1.2 Internkontroll

SKO i Rauma har rutinebeskrivelser for alle arbeidsoppgaver ved kontoret men disse er ikke ajourført siden januar 2016 p.g.av mangel på ressurser og prioritering av arbeidsoppgaver ved kontoret. Vi bruker oppdaterte brukerveiledninger som finnes i SOFIE.
Arbeidsbeskrivelsene for hver stilling ble oppdatert i mars 2017 da arbeidsoppgavene som tilhørte 50% stillingen som ikke ble videreført ble fordelt på de ansatte som var igjen.
Kontroll av tilganger, rollesett og fullmakter blir utført i forbindelse med periodisk oppgjør. Internkontroll blir løpende vurdert av avd. Innkreving og oppfølging av SKO ved Skatt Midt-Norge.
SKO i Rauma har brukt Kemneren i Molde som settekontor ved behov. På grunn av få ansatte ved skatteavdelinga har vi fått disp. fra Skatt Midt-Norge avd. Innkreving når det gjelder utbetalinger.
I tillegg til ansatte ved skatteavdelinga er det to ansatte ved regnskapsavdelinga som har tilgang til anvisning og attestering i skatteregnskapet og tilgang i Nordea for å godkjenne utbetalinger.

1.3 Skatteutvalg

SKO i Rauma har behandlet 1 sak til skatteutvalget i 2017.
Etter henvendelse fra avd. for innkreving ved Skatt Midt-Norge begjærte SKO omgjøring av et vedtak fattet av skatteutvalget i 2014 da det i ettertid har fremkommet nye opplysninger i saken.

Tidligere innvilget lemping av skatterestanser, kr. 218.918,-. ble vedtatt omgjort.

1.4 Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverfunksjonen

Skattekontoret har gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreverfunksjonen, jf. rapport datert 12.05.2017.

Skatteoppkreverkontoret er ikke gitt pålegg som følge av kontroll.

2. Skatteregnskapet

Skatteoppkreverens arbeid med skatteregnskapet innbefatter regnskapsføring, regnskapsavleggelse, behandling av inn- og utbetalinger, krav, periodisk oppgjør, periodisk avvikskontroll og fordeling til skattekreditorene.

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkreveren bekrefter at skatteregnskapet for 2017 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

2.2 Vurdering av skatteinngangen

Det vedlagte årsregnskapet viser skatteinngangen for regnskapsåret 2017.

Total skatte- og avgiftsinngang i forhold til foregående regnskapsår

Total skatte- og avgiftsinngang 2017: kr. 802.294.533,-. En økning på kr. 35.714.532,- fra 2016. (4,7%)
Innbetalt fra upersonlige skatteytere økte med 12,3 mill.(34%)
Innbetalt arbeidsgiveravgift er redusert med 2,5 mill. (1,6%)
Innbetalt fra personlige skatteytere økte med 27,2 mill. (4,7%)

Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Kr. 192.778.252,- i 2017. Kr. 183.415.666,- i 2016. En økning på kr. 9.362.587,-. (5,1%)

2.3 Margin

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal skatteoppkrever holde tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal brukes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

Tabellen under viser marginavsetning for inntektsårene 2016 og 2017.

	per 31.10.2017 (inntektsåret 2016)	per 31.12.2017 (inntektsåret 2017)
Innestående margin	11.733.127,-	65.820.138
For mye avsatt margin	11.733.119,-	
For lite avsatt margin		
Prosentsats	12	12

Kommentarer til marginavsetningen
For inntektsåret 2016 ble det avsatt tilstrekkelig margin for å dekke til gode skatt ved skatteavregninga.

3. Innfordring av krav

I henhold til skatteoppkreverinstruksen § 4-3 skal innfordring iverksettes uten unødig opphold etter forfall, og gjennomføres etter en helhetlig vurdering. Ved vurdering av innfordringstiltak skal skatteoppkreveren legge avgjørende vekt på tiltak som enkeltvis eller samlet bidrar til at oppgjør kan skje hurtig og effektivt, samtidig som det overfor skyldner blir utvist den hensynsfullhet og varsomhet som forholdene tillater.

3.1 Restanseutviklingen

Totale restanser og berostilte krav
Tabellen viser totale restanser og berostilte krav for 2017 og 2016, samt endring fra i fjor for restanse og berostilte krav.

Skatteart	**Restanse 31.12.2017**	**Herav berostilt restanse 31.12.2017**	**Restanse 31.12.2016**	**Herav berostilt restanse 31.12.2016**	**Endring i restanse** Reduksjon (-) Økning (+)	**Endring i berostilt restanse** Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart						
Arbeidsgiveravgift	371.979		1.179.666		-807.687	
Artistskatt	0		0			
Finansskatt	0		0			
Forsinkelsesrenter	1.787.686		1.528.957		+258.729	
Forskuddsskatt	0		0			
Forskuddsskatt person	3.104.974		3.549.845		-444.871	
Forskuddstrekk	420.238		226.936		+193.302	
Gebyr	0		0			
Innfordringsinntekter	198.024		191.428		+6.596	
Inntekt av summarisk fellesoppgjør	0		0			
Kildeskatt	0		0			
Restskatt	119.827		100.498		+19.329	
Restskatt person	4.962.439		4.466.820		+495.619	
Tvangsmulkt	302.429		0		+302.429	
Sum restanse diverse krav	0		0			
Diverse krav	0		0			
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	11.267.596		11.244.150		+23.446	

Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Total restanse har økt med kr. 23.446,- fra 31.12.2016 til 31.12.2017.
Det har vært en reduksjon i restansene på arbeidsgiveravgift og forskuddsskatt person.
Forsinkelsesrenter, forskuddstrekk og restskatt person har en økning i restansene.

Tvangsmulkt er et nytt krav som ble innført med ny skatteforvaltningslov gjeldende fra 01.01.2017. Skatteytere blir ilagt tvangsmulkt ved for sen eller manglende innlevering av pliktige opplysninger til skatteetaten eller dersom det er åpenbare feil i de opplysninger som gis.

Avskrevne og ettergitte krav:
Avskriving jfr. SKD retningslinjer av 22.03.2012: To skatteytere totalt kr. 222.721,-.
En avsluttet konkurs kr. 196.156,- og en gjennomført gjeldsordning kr. 26.565,-.

Det er flere store restanser på restskatt person eldre år og forskuddsskatt person eldre år der det tar lang tid å tvangsinnfordre kravene.

Det har vært ett varsel om åpning av gjeldsforhandling etter gjeldsordningsloven i 2017 der skatteoppkreveren har meldt krav.
Vi har pr. 31.12.2017 2 stk. gjeldsordningssaker som ikke er avsluttet med total restanse på kr. 2.122.939,-.

SKO i Rauma har i 2017 meldt krav i fire konkurser og i en tvangsoppløsning.
Restanse i bo som ikke er avsluttet er kr. 628.007,-.

Restanser eldre år

Tabellen viser totale restanser eldre år og restansene på restskatt person for de samme årene.

Inntektsår	Sum restanse (debet)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2015	385.889	192.099
2014	729.373	145.254
2013	460.688	170.109
2012 – 1995	5.722.137	----------

Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2017: 6
Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2017: kr. 5.010,-
Skatteoppkrever har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" dato t.o.m. 31.12.2017.

3.2 Innfordringens effektivitet

Vurdering av resultatet pr. 31.12.2017

Skatteart	Resultat-krav	SKO resultat	Region resultat	Land resultat
Restskatt person 2015:	97,0%	99,29%	96,46%	95,76%
Arbeidsgiveravgift 2016:	99,8%	99,91%	99,84%	99,86%
Forskuddstrekk 2016:	99,9%	99,93%	99,95%	99,96%
Forskuddsskatt person 2016:	99,2%	99,47%	99,50%	99,33%
Restskatt upersonlige 2015:	99,4%	99,76%	99,38%	98,65%
Forskuddsskatt upersonlige 2016:	99,9%	100%	99,97%	99,96%
Innfordret restskatt person 2015:	80,0%	94,90%	69,36%	64,90%

SKO i Rauma har greid alle resultatkravene i 2017 og ligger over region- og landsresultat på de fleste krav.

Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

	2017	2016
Varslet utleggsforretninger:	42 stk.	76 stk.
Avholdte utleggsforretninger:	34 stk.	29 stk.
Varsel om tvangsdekning:	5 stk.	9 stk.
Varsel om utleggstrekk:	124 stk.	147 stk.
Iverksatte utleggstrekk:	85 stk.	89 stk.
Telefoninkasso:	75 stk.	103 stk.

Innfordringstiltak blir bestemt av DTI-løpet (debitortilpasset innfordring)
Skatteoppkreveren følger DTI-løpet ved igangsettelse av innfordringstiltak

Skatteoppkrevers eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen
Rask igangsetting av tvangsinnfordringstiltak når restanser kommer på arbeidslista.

Omtale av spesielle forhold

3.3 Særnamskompetanse

SKO i Rauma bruker sin særnamskompetanse og avholder alle utleggsforretningene selv.
I 2017 ble det varslet 42 utleggsforretninger mot 76 i 2016.
Nedgangen skyldes reduserte ressurser ved skatteavdelinga og vi har ikke greid å være like raskt ute etter forfall med å varsle utleggsforretning som tidligere år.
Er vi rask ute etter forfall med å varsle om utleggsforretning blir restansene hurtigere betalt. Skatteyter ønsker ikke betalingsanmerkning.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

SKO i Rauma kjøper alle arbeidsgiverkontrollene av Nordmøre Kemnerkontor.
Vi foretar utplukk av kontrollobjekt, kontrollene utføres av Nordmøre kemnerkontor og SKO i Rauma kvalitetssikrer og signerer kontrollene.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte og gjennomførte kontroller for 2017 var 19. Dette utgjør 5 % av totalt antall opplysningspliktige i kommunen.
I tillegg ble det gjennomført 3 personallistekontroller.

Antall gjennomførte kontroller i 2016 var 19.

4.3 Resultater fra kontrollene

Antall Formalkontroller: 3
Antall Avdekkingskontroller: 13
Antall Oppfølgingskontroller: 3
Totalt antall kontroller: 19
Antall kontroller med avdekket beløp: 3

Endringsforslag:
Inntektsgrunnlag kr. 209.908,-, egenretting
Grunnlag arbeidsgiveravgift: 209.908,-, egenretting
Nektet godskrevet forskuddstrekk (konkursbo) kr. 7.133,-

4.4 Vurdering av kontrollaktiviteten

SKO i Rauma har greid kravet på 19 kontroller og 5% av de opplysningspliktige er kontrollert.

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

SKO i Rauma eller Nordmøre kemnerkontor har ikke formalisert tverretatlig samarbeid om arbeidslivskriminalitet.
Det har vært deltakelse i en felles a-krim aksjon i Rauma sammen med Arbeidstilsynet.
Det ble brukt ett dagsverk.

4.6 Gjennomførte informasjons- og veiledningstiltak

6 nye arbeidsgivere har fått informasjon/veiledning om sine plikter.
2 informasjonstiltak er rettet mot regnskapskontor.

Åndalsnes, 19.01.2018

SKATTEOPPKREVEREN I RAUMA
Elin Erdal
Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2017
Vedlegg til årsregnskapet

Årsregnskap for Rauma kommune for regnskapsåret 2017. Avlagt etter kontantprinsippet.

		Valgt år	Forrige år
	Likvider	76 811 155	71 046 011
	Skyldig skattekreditorene	-10 980 331	-6 959 660
	Skyldig andre	-10 683	-80 916
	Innestående margin	-65 820 138	-64 005 429
	Udisponert resultat	-3	-6
Sum		**0**	**0**
	Arbeidsgiveravgift	-152 732 652	-155 289 730
	Kildeskatt mv - 100% stat	-10 395	0
	Personlige skatteytere	-601 072 776	-573 870 118
	Tvangsmulkt	-189 821	-1 742
	Upersonlige skatteytere	-48 194 240	-35 837 685
	Renter	-106 714	-1 563 006
	Innfordring	12 065	-17 720
Sum		**-802 294 533**	**-766 580 001**
	Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	152 732 655	155 289 728
	Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	180 065 620	168 783 824
	Fordelt til Fylkeskommunen	38 976 544	37 008 381
	Fordelt til kommunen	192 778 252	183 415 665
	Fordelt til Staten	237 656 110	222 094 422
	Krav som er ufordelt	-3	2
	Videresending plassering mellom kommuner	85 355	-12 021
Sum		**802 294 533**	**766 580 001**
Sum totalt		**0**	**0**

05.01.2018
Skatteoppkreveren i Rauma
Elin Erdal
Elin Erdal

Årsregnskap for Rauma kommune for regnskapsåret 2017. Avlagt etter kontantprinsippet

		Valgt år	Forrige år
	Bank	76 811 155	71 046 011
	Kontanter	0	0
	Utbetalinger som ikke er gjennomført	0	0
Likvider		**76 811 155**	**71 046 011**
	Int fordelt folketr arbavg	-342 686	-402 281
	Int fordelt folketr medlavg	-3 050 807	-1 947 073
	Int fordelt stat FS	-2 865 288	-2 033 709
	Int fordelt til fylkeskomm	-655 963	-429 726
	Int fordelt til kommunen	-3 249 111	-2 119 528
	Int fordelt til stat TS mv	-900 767	-461 599
	Mellomregnskapskonto	19 225	0
	Oppgjørskonto RAFT	65 066	434 256
Skyldig skattekreditorene		**-10 980 331**	**-6 959 660**
	Diverse debitorer og kreditorer	0	0
	Innbetalinger ikke inntektsført	-10 683	-80 916
	Uidentifiserte innbetalinger	0	0
Skyldig andre		**-10 683**	**-80 916**
	Innestående margin	-65 820 138	-64 005 429
	Udisponert resultat	-3	-6
Ikke fordelt til skattekreditorer		**-65 820 141**	**-64 005 435**
	Arbeidsgiveravgift	-152 732 652	-155 289 730
	Kildeskatt mv - 100% stat	-10 395	0
	Personlige skatteytere	-601 072 776	-573 870 118
	Tvangsmulkt	-189 821	-1 742
	Upersonlige skatteytere	-48 194 240	-35 837 685
Innbetalt skatter og avgifter		**-802 199 884**	**-764 999 275**
	Renteinntekter	-260 101	-1 898 939
	Renteutgifter	153 387	335 933
Renter		**-106 714**	**-1 563 006**
	Innfordringsinntekter	-73 425	-153 542
	Innfordringsutgifter	85 490	135 822
Innfordring		**12 065**	**-17 720**
	Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	152 732 655	155 289 728
	Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	180 065 620	168 783 824
	Fordelt til Fylkeskommunen	38 976 544	37 008 381
	Fordelt til kommunen	192 778 252	183 415 665
	Fordelt til Staten	237 656 110	222 094 422
	Videresending plassering mellom kommuner	85 355	-12 021
Fordelt skattekreditorene		**802 294 536**	**766 579 999**
	Krav som er ufordelt	-3	2
Sum totalt		**0**	**0**

05.01.2018
Skatteoppkreveren i Rauma
Elin Erdal
Elin Erdal

RAUMA KOMMUNE - REGNSKAP
SKATT PÅ FORMUE OG INNTEKT + NATURRESSURSSKATT

Måned:	Regnskap 2 017	*Budsjett 2 017*	Avvik i forhold til budsjett	Akkumulert Avvik	Regnskap 2 016	2 016 Akkumulert Regnskap	Endring i forhold til regnsk. Fjor	% Endring fra i fjor
BUDSJETT						i fjor		
Januar	23 164 392	*22 295 200*	869 192	869 192	21 645 350	21 645 350	1 519 042	7,0 %
Februar	1 998 384	*3 267 400*	-1 269 016	-399 824	1 858 217	23 503 567	140 167	7,5 %
Mars	30 775 972	*30 175 400*	600 572	200 748	29 843 456	53 347 023	932 516	3,1 %
April	2 223 208	*3 844 000*	-1 620 792	-1 420 044	2 317 518	55 664 541	-94 310	-4,1 %
Mai	33 985 752	*34 788 200*	-802 448	-2 222 492	32 312 189	87 976 730	1 673 563	5,2 %
Juni	821 498	*961 000*	-139 502	-2 361 994	1 089 134	89 065 864	-267 636	-24,6 %
Juli	22 815 176	*24 793 800*	-1 978 624	-4 340 618	22 525 005	111 590 869	290 171	1,3 %
August	3 083 986	*1 153 200*	1 930 786	-2 409 832	3 308 389	114 899 258	-224 403	-6,8 %
September	33 063 817	*31 328 600*	1 735 217	-674 615	32 796 002	147 695 260	267 815	0,8 %
Oktober	-322 604	*1 153 200*	-1 475 804	-2 150 419	-6 028	147 689 232	-316 576	5251,8 %
November	37 919 556	*36 133 600*	1 785 956	-364 463	33 606 906	181 296 138	4 312 650	12,8 %
Desember	3 249 111	*2 306 400*	942 711	578 248	2 119 528	183 415 666	1 129 583	53,3 %
SUM	**192 778 248**	**192 200 000**	**578 248**	**1 156 496**	**183 415 666**		**9 362 582**	**5,10 %**

Naturress skatt	2 493 282
budsett	3 700 000
Svikt	1 206 718

5.1.18
SKATTEOPPKREVEREN I RAUMA
Elin Erdal

Skatteinngang og rammetilskudd 2017

Vedlegg til årsregnskapet for 2017

Årsregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Årsregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet:

- **Likvider**

Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.

- **Skyldig skattekreditorene**

Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.

- **Skyldig andre**

Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene pga mangelfull informasjon fra den som innbetaler.

- **Innestående margin**

Ved hvert periodiske oppgjør i inntektsåret og de seks første månedene i året etter inntektsåret skal det holdes tilbake en bestemt prosent av innbetalt forskuddstrekk og forskuddsskatt som margin. Marginen skal nyttes til oppgjør med skattytere som får til gode skatt ved avregning.

- **Udisponert resultat**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**

Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, finansskatt, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, tvangmulkt samt renter og gebyrer.

- **Fordelt til skattekreditorene**

Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene i henhold til gjeldende fordelingstall.

- **Krav som er ufordelt**

Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

- **Videresending plassering mellom kommuner**

Dette gjelder innbetalinger i mellomregning med andre kommuners skatteregnskap.

5.1.18
SKATTEOPPKREVEREN I RAUMA
Elin Erdal

Skatteetaten

Returadresse:
Postboks 6499 Etterstad, N-0606 OSLO

Vår dato
15.02.2018

Din dato

Saksbehandler
Arnfinn- christian Kvernstad

800 80 000
skatteetaten.no

Din referanse

Telefon
90031666

Org. nr:
996250318

Vår referanse
2017/253777

Postadresse
Postboks 2060
6402 Molde

Kommunestyret i Rauma kommune
Vollan 8A
6300 Åndalsnes

Kontrollrapport 2017 vedrørende skatteoppkreveren for Rauma kommune

1. Generelt om faglig styring og kontroll av skatteoppkreveren

Skatteoppkreverens ansvar og myndighet følger av skattebetalingsloven og "Instruks for skatteoppkrevere" av 8. april 2014.

Skattekontoret har faglig ansvar og instruksjonsmyndighet overfor skatteoppkreverne. Det betyr at skattekontoret:

- plikter å yte veiledning og bistand i faglige spørsmål
- gjennom mål- og resultatstyring søker å legge til rette for best mulig resultater
- utfører kontroll av skatteoppkreveren

Grunnlaget for skattekontorets styring av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014. Grunnlaget for skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Formålet med kontrollen er å avklare:

- om skatteoppkreveren har en tilfredsstillende intern kontroll for utførelsen av sine gjøremål
- om regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsrapport og årsregnskap er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av innkrevingsarbeidet og oppfølgingen av restansene er i samsvar med gjeldende regelverk
- om utførelsen av arbeidsgiverkontrollen er i samsvar med gjeldende regelverk

2. Om skatteoppkreveren

Sum årsverk i henhold til skatteoppkreverens årsrapporter:

Antall årsverk 2017	Antall årsverk 2016	Antall årsverk 2015
2,2	2,2	2,4

Skatteoppkrever påpeker i sin årsrapport at ressurssituasjonen de siste to årene har vært veldig sårbar ved kontoret etter at en 50% stilling ikke ble videreført fra februar 2016.

3. Måloppnåelse

Skatte- og avgiftsinngang
Skatteoppkreverens frist for avleggelse av årsregnskapet og årsrapporten er 20. januar 2018. Skattekontoret har mottatt det innen fastsatt frist.

Årsregnskapet for Rauma kommune viser per 31. desember 2017 en skatte- og avgiftsinngang[1] til fordeling mellom skattekreditorene (etter fradrag for avsetning til margin) på kr 802 294 533 og utestående restanser[2] på kr 11 267 596.

Innkrevingsresultater
Tabellen viser innkrevingsresultatene per 31. desember 2017 for Rauma kommune.

	Resultatkrav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2017 (i %)	Innbetalt av sum krav 2016 (i %)	Innbetalt av sum krav for regionen (i %)
Restskatt personlige skattytere 2015	97,00 %	99,29 %	98,96 %	96,46 %
Forskuddstrekk 2016	99,90 %	99,93 %	100,00 %	99,95 %
Forskuddsskatt personlige skattytere 2016	99,20 %	99,47 %	99,67 %	99,50 %
Forskuddsskatt upersonlige skattytere 2016	99,90 %	100,00 %	100,00 %	99,97 %
Restskatt upersonlige skattytere 2015	99,40 %	99,76 %	99,84 %	99,38 %
Arbeidsgiveravgift 2016	99,80 %	99,91 %	99,97 %	99,84 %

Skatteoppkreverkontoret har gode innfordringsresultater, og har nådd alle resultatkravene som er satt av skattekontoret.

Resultater for arbeidsgiverkontrollen

Skatteoppkreveren for Rauma kommune kjøper arbeidsgiverkontroller av Nordmøre Kemnerkontor.

Resultater for kommunen per 31. desember 2017 viser følgende iht. skatteoppkreverens resultatrapportering:

Antall arbeidsgivere i kommunen/ kontrollordningen	Minstekrav antall kontroller (5 % av arbeidsgiverne)	Antall utførte kontroller i 2017	Utført kontroll 2017 (i %)	Utført kontroll 2016 (i %)	Utført kontroll 2017 region (i %)
381	19	19	5,0 %	4,9 %	4,6 %

Skatteoppkreverkontoret har gjennomført tilstrekkelig antall arbeidsgiverkontroller.

Kontrollordningen har også deltatt i ulike kontrollsamarbeid og aksjoner sammen med Skatteetaten, blant annet mot arbeidslivskriminalitet.

4. Skattekontorets kontroll av skatteoppkreveren

Skattekontorets kontroll av skatteoppkreverne i regionen utføres i henhold til en årlig plan, hvor behovet for kontroll av områdene skatteregnskap, innkreving og arbeidsgiverkontroll vurderes overordnet for hver skatteoppkrever. Samtlige områder vil derfor nødvendigvis ikke bli kontrollert hvert år.

[1] Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorene
[2] Sum åpne (ubetalte) forfalte debetkrav

Skattekontoret har for 2017 utført kontorkontroller av skatteoppkreveren for området skatteregnskap.

Skattekontoret har i 2017 også gjennomført stedlig kontroll av skatteoppkreveren for områdene skatteregnskap og innkreving avholdt 2. mai. 2017. Rapport er sendt skatteoppkreveren 12.mai 2017. Skatteoppkrever har gitt tilbakemelding på rapporten 6. juni 2017.

Skatteoppkrevers overordnede internkontroll
Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at skatteoppkreverens overordnede interne kontroll i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

Regnskapsføring, rapportering og avleggelse av årsregnskap
Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at regnskapsføringen, rapporteringen og avleggelsen av årsregnskapet i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk og gir et riktig uttrykk for skatteinngangen i regnskapsåret.

Skatte- og avgiftsinnkreving
Basert på de kontrollene som skattekontoret har gjennomført, anser vi at utførelsen av innkrevingsarbeidet og oppfølgingen av restansene i det alt vesentlige er i samsvar med gjeldende regelverk.

5. Skattekontorets oppfølging av skatteoppkreveren

Skattekontoret avholdt 31.januar 2017 et styringsdialogmøte der skatteoppkrever i Rauma deltok. I tillegg ble det avholdt et oppfølgingsmøte vedrørende arbeidsgiverkontroll 26. april 2017 der arbeidsgiverkontrollen ved Nordmøre Kemnerkontor deltok.

Med hilsen

Ida Moen
fung. avdelingsdirektør
avdeling for innkreving
Skatt Midt-Norge

Arnfinn- Christian Kvernstad

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til: Kontrollutvalget for Rauma kommune
Rådmann/administrasjonssjef Rauma kommune
Skatteoppkreveren for Rauma kommune
Riksrevisjonen

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

Saksbehandlar, innvalstelefon
Seniorrådgivar Aase Årsbog Dyrset, 71 25 84 59

Vår dato
5.10.2017
Dykkar dato

Vår ref.
2017/682/AADY/736.6
Dykkar ref.

Kommunane i Møre og Romsdal

Gjennomførte tilsyn sommaren 2017

I sommar har Fylkesmannen i Møre og Romsdal gjennomført tilsyn med tenestene til enkelte personar som har ei psykisk utviklingshemming utan at det blei varsla om tilsynet på førehand. Desse tilsyna omtalast som stadlege tilsyn. I alle tilsyna avdekte Fylkesmannen lovbrot.

Kommunane var orientert om at tilsyna skulle gjennomførast
Fylkesmannen førebudde kommunane i brev datert 20.04.2017 om at det i sommar ville bli gjennomført stadlege tilsyn utan nærare varsel. I det brevet blei det orientert om at tilsyna ville ha særleg fokus på:

- Om det er kvalifisert personell til stades ved gjennomføring av tvangstiltak.
- Om tvangstiltak blir dokumentert i journal.

Avdekte lovbrot i alle tilsyn som blei gjennomført i sommar
Det blei gjennomført 11 stadlege tilsyn i 6 kommunar, og i alle tilsyna blei det avdekt lovbrot.

I 9 av dei 11 tilsyna sørgja ikkje kommunen for at brukar sin rett til kvalifisert personell ved gjennomføring av tvangstiltak blei ivareteke.

I 10 av dei 11 tilsyna blei ikkje gjennomførte tvangstiltak dokumentert i brukar sin journal.

I tillegg har Fylkesmannen i 2017 og gjennomført 8 meldte stadlege tilsyn. I 6 av desse tilsyna blei det avdekt lovbrot.

Til saman er det gjennomført stadlege tilsyn i 12 kommunar i 2017.

Særlege krav til kvalifisert personale
Avhengig av kva type tvang og makt som blir nytta har lova krav til tilsette si utdanning. Anten må dei ha gjennomført utdanning på høgskulenivå, eller på vidaregåande skule. Utdanninga må omfatte helse-, sosial- eller pedagogiske fag. I tillegg til utdanningskravet er det og krav om at det skal vere to tilsette til stades når tvangstiltak gjennomførast. Utdanningskravet gjeld for den eine av desse to.

I særlege tilfelle kan kommunen søkje Fylkesmannen om dispensasjon frå utdanningskravet for konkrete tilsette som ikkje har slik utdanning. Om dispensasjon blir gjeve, må kommunen sørgje for at den tilsette får tilstrekkeleg opplæring og rettleiing for å sikre forsvarleg gjennomføring av tvangstiltaka.

Særlege krav til journalføring
Lova stiller krav om at alle relevante og nødvendige opplysingar om brukar skal journalførast. Informasjon om gjennomføring av tvangstiltak etter helse- og omsorgstenestelova kapittel 9 vil alltid vere nødvendig og relevante opplysingar, og det er særlege krav til journalføring av tvangstiltak. Kva og kor mykje som skal dokumenterast vil avhenge av tiltaket sin karakter.

Vidare arbeid
Fylkesmannen er uroa over at det er avdekt lovbrot i alle dei gjennomførte tilsyna, og at rettstryggleiken til brukarane dermed ikkje er godt nok ivareteke.

Fylkesmannen ber om at leiinga i dei kommunane som nytter tvang overfor personar som har psykisk utviklingshemming gjennomgår korleis desse tenestene blir styrt.

Fylkesmannen vil fortsette å prioritere slike tilsyn framover. I tillegg vil vi i løpet av kort tid invitere overordna fagleg ansvarleg i kommunane til eit møte der desse tilsyna vil vere eit tema.

Med helsing

Lodve Solholm (e.f.)
fylkesmann

Grete Teigland

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe:	2018-1539/01
Arkiv:	216
Saksbehandler:	Jane Anita Aspen
Dato:	26.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 03/18	Kontrollutvalget	5.3.2018
	Kommunestyret	

FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «INNKJØP OG OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I RAUMA KOMMUNE»

Sekretariatets innstilling

1. Rauma kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten **Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune** til etterretning og slutter seg til følgende anbefalinger:
    - Rauma kommune bør sikre at dokumenter som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser revideres og oppdateres
    - Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får tilstrekkelig opplæring om innkjøp og offentlige anskaffelser. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis
    - Rauma kommune bør legge til rette for at feil og mangler ved innkjøp og offentlige anskaffelser kan meldes som avvik
    - Rauma kommune bør sikre at det gjennomføres konkurranse for alle anskaffelser mellom kr. 100 000 og kr. 1,1 mill., og som hovedregel for anskaffelser under kr. 100 000. Kommunen bør sikre at gjennomført konkurranse dokumenteres.
    - Rauma kommune bør sikre at anskaffelsesprotokoll utarbeides der det er krav om dette.
    - Rauma kommune bør sikre at dokumentasjon av anskaffelsesprosesser oppbevares samlet og systematisk.
    - Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i e-handel. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.
    - Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at ansatte nytter inngåtte rammeavtaler.
    - Rauma kommune bør vurdere om det er hensiktsmessig at så mange innehar bestillerfunksjon i kommunen.
2. Kommunestyret ber rådmann om å sørge for at anbefalingene blir fulgt og påse at dette arbeidet gjennomføres.
3. Kommunestyret ber om at rådmannen gi skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget om oppfølging av anbefalingene innen en periode på 12 – 18 mnd.

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av kommunelovens § 77, nr. 4 og Forskrifter for kontrollutvalg, kap. 5.

Kontrollutvalget skal rapportere og legge fram gjennomførte forvaltningsrevisjonsrapporter og resultatene av disse til kommunestyret, jfr. kontrollutvalgsforskriften § 11.

Kontrollutvalget i Rauma vedtok i møte 19.6.2017 i sak 18/17 å bestille en forvaltningsrevisjon av «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune.»

Prosjektet inngår i Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019.

Prosjektet er bestilt gjennomført av Møre og Romsdal Revisjon IKS.

I følge RSK 001, Standard for forvaltningsrevisjon, skal det i starten av et forvaltningsrevisjonsprosjekt utarbeides en prosjektplan som skal danne grunnlaget for gjennomføring av prosjektet. Prosjektplanen for prosjektet ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 18.9.2017 i sak 23/17.
I møtet der prosjektplanen ble behandlet drøftet utvalget om problemstillingene i prosjektplanen var i samsvar med bestillingen fra kontrollutvalget. Utvalget slutter seg til den prosjektplanen som revisjonen har laget, og vurderer at de problemstillingene som fremkommer i prosjektplanen skal være dekkende for det utvalget ønsker å få belyst.

Vedlagt saken følger:
- Oversendelsesbrev fra Møre og Romsdal Revisjon IKS, datert 21.2.2018
- Forvaltningsrevisjonsrapporten **Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune**

VURDERING

Formålet med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøke om Rauma kommune foretar innkjøp og offentlige anskaffelser i tråd med anskaffelsesregelverket, å undersøke om kommunen har utarbeidet rutiner/retningslinjer for etterlevelse av bestemmelsene og om ansatte med bestillerfunksjon har tilstrekkelig kompetanse på innkjøpsområdet.

Basert på bestillingen fra kontrollutvalget har dette prosjektet følgende problemstillinger:
- Har Rauma kommune tiltak for å sikre innkjøp og etterlevelse av reglene om offentlige anskaffelser?
- I hvilken grad blir varer og tjenester anskaffet i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser?
- Bruker Rauma kommune inngåtte rammeavtaler?

Revisjonen sin rapport baserer seg på dokumentgjennomgang, spørreundersøkelse, intervju med rådmann og spesialkonsulent (innkjøpsressurs), samtale med leder for ROR innkjøp og gjennomgang av et utvalg gjennomførte anskaffelser.

Ved gjennomgang av anskaffelser er det vurdert om anskaffelsen er utsatt for konkurranse, kunngjøring og om den er dokumentert i protokoll eller på annen måte. Revisjonen har ikke sett på selve gjennomføringen av konkurransene.

Spørreundersøkelsen er sendt ut til de 69 som har bestillerfunksjon i kommunen. 59,5 % (41 respondenter) har svart. Dette er etter NKRF sin standard akseptabelt. Vi kan selvsagt lure på hvordan svarene ville vært hos dem som ikke har respondert. Er det ikke svart fordi en ikke benytter bestillerfunksjonen? Er det fordi en ikke har kunnskap om området? Eller er det tilfeldig? En skulle selvsagt ønsket at alle hadde svart, da spørreundersøkelsen er et viktig grunnlag for rapporten. Revisjonen opplyser at det ble sendt ut to purringer til de respondentene som ikke hadde svart.

Et av de punktetene som kontrollutvalget var opptatt av ved bestilling av prosjektet, var om organisering av innkjøpsområdet var fornuftig.
Det ble ikke utledet en konkret problemsstilling med revisjonskriterier knyttet til organisering av innkjøpsområdet, når kontrollutvalget godkjente prosjektplanen. Det en kan utlede om organiseringen, fremkommer derfor gjennom undersøkelse av de andre problemstillingene.

Kommunen har en organisering av innkjøpsområdet der 69 personer har bestillerfunksjon. Kommunen har en organisering med ganske mange tjenesteområder, så det kan hende at organiseringen er formålstjenlig og nødvendig. Sekretariatet vil likevel anbefale en refleksjon knyttet til om organiseringen med å spre bestillerfunksjonen på så mange, er hensiktsmessig. Det kan synes krevende å lære opp og følge opp så mange som skal forvalte et komplisert regelverk.
Det foreslås derfor at det føres opp en ekstra anbefaling, i tillegg til revisjonens anbefalinger.

- Rauma kommune bør vurdere om det er hensiktsmessig at så mange innehar bestillerfunksjon i kommunen.

Revisjonens anbefalinger

- Rauma kommune bør sikre at dokumenter som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser revideres og oppdateres
- Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får tilstrekkelig opplæring om innkjøp og offentlige anskaffelser. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis
- Rauma kommune bør legge til rette for at feil og mangler ved innkjøp og offentlige anskaffelser kan meldes som avvik
- Rauma kommune bør sikre at det gjennomføres konkurranse for alle anskaffelser mellom kr. 100 000 og kr. 1,1 mill., og som hovedregel for anskaffelser under kr. 100 000. Kommunen bør sikre at gjennomført konkurranse dokumenteres.
- Rauma kommune bør sikre at anskaffelsesprotokoll utarbeides der det er krav om dette.
- Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i e-handel. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.
- Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at ansatte nytter inngåtte rammeavtaler.
- Rauma kommune bør sikre at dokumentasjon av anskaffelsesprosesser oppbevares samlet og systematisk.

Konklusjon

Sekretariatet forutsetter at revisjonen har fulgt Norges kommunerevisorforbunds (NKRF) standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001) og de krav som denne stiller til bruk av metode og data.

Med utgangspunkt i prosjektplanen som ble fremlagt for kontrollutvalget, vurderer sekretariatet at rapporten i tilstrekkelig grad belyser problemstillingene som kontrollutvalget hadde ønske om å undersøke i dette prosjektet.

Sekretariatet mener det er viktig å ta anbefalingene videre og synliggjøre de forbedringsområdene som er funnet for kommunestyret. Kontrollutvalget blir derfor anbefalt å legge rapporten frem for kommunestyret med forslag om å ta rapporten til etterretning og be rådmannen følge opp de anbefalinger som ligger i saksfremlegget.

På bakgrunn av dette blir saken lagt fram for behandling i kontrollutvalget med ovenstående forslag til vedtak.

Jane Anita Aspen
daglig leder

MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS

Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Kommunenr: 1539
Dato: 21 FEB 2018
Saks og Arkivnr:
Løpenr:
Arkivkode: R11
Gradering:

Kontrollutvalget i Rauma kommune
v/ Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 Molde

Deres referanse:	Vår referanse:	Arkivkode:	Sted/dato
	Einar Andersen	R11	Molde, 21.2.2018

Forvaltningsrevisjonsprosjekt om innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune

Møre og Romsdal Revisjon IKS viser til kontrollutvalgets bestilling av forvaltningsrevisjon om innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune.

Prosjektet er gjennomført, og rapport følger vedlagt for behandling av Kontrollutvalget i Rauma kommune. Rapporten oversendes kun elektronisk.

Med hilsen

Einar Andersen
Forvaltningsrevisor

Vedlegg:
- Rapport om innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune (datert 21.2.2018)

Kopi med vedlegg:
- Rauma kommune v/ rådmann

Adresse: Kaibakken 1, 6509 Kristiansund N Telefon: 71 56 60 10 epost: post@mrrevisjon.no
Avd. Molde: Julsundveien 47A Surnadal: Kommunehuset
Organisasjonsnummer 917 802 149

Møre og Romsdal Revisjon IKS

Rauma kommune

Innkjøp og offentlige anskaffelser

Forvaltningsrevisjon | 21/2 2018

Forvaltningsrevisjonsrapport nr. 2/2018

Møre og Romsdal Revisjon IKS er et interkommunalt selskap som eies av Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal, Vestnes, Kristiansund, Smøla, Halsa, Surnadal, Rindal, Averøy, Tingvoll, Aure og Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll for eierkommunene.

Tidligere forvaltningsrevisjonsrapporter fra Møre og Romsdal Revisjon IKS:

1.	Mai 2017	Etikk og habilitet	Kristiansund kommune
2.	Mai 2017	Vedlikehold av skolebygg	Møre og Romsdal fylkeskommune
3.	Juni 2017	Eiendomsforvaltning, anbudshåndtering og bygge- og anbudsledelse	Fræna kommune
4.	Aug. 2017	Den kulturelle skolesekken	Møre og Romsdal fylkeskommune
5.	Sep. 2017	Helsestasjon og skolehelsetjenesten	Vestnes kommune
6.	Sep. 2017	Fylkesveg	Møre og Romsdal fylkeskommune
7.	Sep. 2017	Ressursstyring og bruk av overtid i den videregående skole	Møre og Romsdal fylkeskommune
8.	Nov. 2017	Opplæringstilbudet til minoritetsspråklige elevar	Møre og Romsdal fylkeskommune
9.	Nov. 2017	Vedlikehold av kommunale bygg	Rindal kommune
10.	Nov. 2017	Overtid ved fagskolene	Møre og Romsdal fylkeskommune
11.	Nov. 2017	Forvaltning, drift og vedlikehold av utleieboliger	Molde kommune, Molde Eiendom KF
12.	Des. 2017	Bosetting og integrering av flykninger med særlig vekt på barn og unge	Sunndal kommune
13.	Des. 2017	Rådmannens internkontroll for registrering, iverksetting og oppfølging av politiske vedtak	Surnadal kommune
1.	Jan. 2018	Etikk, habilitet og varsling	Smøla kommune
2.	Feb. 2018	Innkjøp og offentlige anskaffelser	Rauma kommune

Forord

Møre og Romsdal Revisjon IKS har utført denne forvaltningsrevisjonen etter vedtak i Kontrollutvalget i Rauma kommune 19.6.2017 (sak 18/2017).

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave som kontrollutvalget har ansvar for å se til at blir gjennomført. Forvaltningsrevisjon er hjemla i kommunelova § 77 nr. 4 og § 78 nr. 2, jf. forskrift om kontrollutvalg kapittel 5 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kapittel 3.
I kommunelova er forvaltningsrevisjon definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyret sine vedtak og forutsetninger.

Rapporten summerer opp resultatene fra Møre og Romsdal Revisjon IKS sin undersøkelse om innkjøp og offentlige anskaffelser. Revisjonen er utført vinteren 2018.

Møre og Romsdal Revisjon IKS ønsker å takke administrasjonen i Rauma kommune for godt samarbeid.

Molde, 21.2.2018

Marianne Hopmark	Einar Andersen	Anne Oterhals
Oppdragsansvarlig revisor	*Utførende revisor*	*Regnskapsrevisor*

Sammendrag

Kontrollutvalget i Rauma kommune bestilte forvaltningsrevisjon om innkjøp og offentlige anskaffelser i møte 19.6.2017 (sak 18/2017).

Formålet med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøke om Rauma kommune foretar innkjøp og offentlige anskaffelser i tråd med anskaffelsesregelverket. Formålet er også å undersøke om Rauma kommune har utarbeidet rutiner/ retningslinjer for etterlevelse av bestemmelsene og om ansatte med bestillerfunksjon har tilstrekkelig kompetanse på innkjøpsområdet.

Innkjøp i Rauma kommune håndteres gjennom rammeavtaler og ved inngåelse av avtaler om enkeltanskaffelser. Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) er sentral ved innkjøp. Han legger til rette for at avdelingene etterlever anskaffelsesregelverket og nytter rammeavtaler.

Rauma kommune deltar i innkjøpssamarbeidet ROR Innkjøp. Samarbeidet ble etabler 1.1.2016 og inngår rammeavtaler på vegne av medlemskommunene. Rammeavtalene er i stor grad knyttet til forbruks-materiell. Rauma kommune skal som hovedregel tiltre rammeavtaler inngått etter 1.1.2016. ROR Innkjøp har et fagråd som drøfter aktuelle tema for rammeavtaler og andre faglige spørsmål Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) representerer Rauma kommune i innkjøpssamarbeidet.

Der Rauma kommune ikke har rammeavtaler inngått av ROR Innkjøp eller andre samarbeidsparter, vurderer kommunen om det skal inngås egne rammeavtaler. Det er blant annet inngått egne rammeavtaler for konsulenttjenester.

Rauma kommune har fokus på e-handel. 70 % av innkjøp som var tilrettelagt for e-handel i 2017 ble gjennomført som e-handel. Det arbeides for å få til en endring slik at det alt vesentlige av innkjøp av forbruksmateriell blir kjøpt inn via e-handel.

Ved anskaffelser som ikke dekkes av rammeavtale bistår spesialkonsulent (innkjøpsressurs) den aktuelle avdelingen i kommunen. Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) sikrer at regelverk om offentlig anskaffelser etterleves, og den aktuelle avdelingen gir innspill til konkurransedokumentet. Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) er noen ganger prosjektleder. Ved behov tas det kontakt med andre kommuner som har gjennomført lignende innkjøp for å få kunnskap om prosessen og andre erfaringer.

I forbindelse med større anskaffelser engasjeres ofte eksterne fagpersoner til å lede dette arbeidet. Dette gjelder for eksempel anskaffelser i forbindelse med helsehuset.

Rauma kommune har et kvalitetssystem som er utviklet av Triangel. Det er utarbeidet enkelte retningslinjer som omtaler innkjøp. Det er videre utarbeidet excel ark med oversikt over rammeavtaler som kommunen er knyttet til. Rammeavtalene er tilgjengelig på kvalitetssystem (IK), eget område på kommunens intranett (server).

Rauma kommune abonnerer på Mercell, som er en kunngjøringsdatabase som nyttes for anskaffelser over 1,1 mill., og anskaffelser som legges frivillig ut på Doffin. Systemet skal sikre god gjennomføring av konkurranse i tråd med regelverket.

Revisjonen har undersøkt følgende problemstillinger:
1. Har Rauma kommune tiltak for å sikre innkjøp og etterlevelse av reglene om offentlige anskaffelser?
2. I hvilken grad blir varer og tjenester anskaffet i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser?
3. Bruker Rauma kommune inngåtte rammeavtaler?

Undersøkelsen er basert på Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin standard for forvaltnings-revisjon. Metodene som er nyttet i prosjektet er dokumentgjennomgang, spørreundersøkelse og intervjuer. Det er i tillegg foretatt stikkprøvekontroll av anskaffelser.

1. Tiltak for å sikre innkjøp og etterlevelse av regelverk

Revisjonen har undersøkt hvordan Rauma kommune har organisert arbeidet og hvilke samarbeids- og kontrollrutiner som er etablert for sikre at regelverk etterleves.

Innkjøp og offentlige anskaffelser omtales i en rekke styrende dokumenter i Rauma kommune. Dokumentene er i varierende grad tilgjengelig for ansatte i kommunen. Innholdet i dokumentene som omtaler innkjøp/ offentlige anskaffelser er i stor grad i tråd med lov om offentlige anskaffelser. Ny lov trådte i kraft 1.1.2017. IK-prosedyrene er oppdatert i forhold til nytt regelverk. Andre dokumenter er i varierende grad oppdatert. Rauma kommune bør sikre at dokumenter er oppdatert iht ny lovgivning.

Revisjonens undersøkelser viser at ansatte som har bestillerfunksjon har behov for mer kunnskap om området. Relativt mange har ikke god kunnskap om innkjøpsreglementet, innkjøp og offentlige anskaffelser. Mange opplyser at de ikke har fått tilbud om kurs eller annen opplæring. Revisjonens undersøkelser viser at Rauma kommune bør ha økt fokus på opplæring.

Revisjonens undersøkelser viser at Rauma kommune ikke alltid utarbeider protokoll som dokumenterer anskaffelsesprosessen. Revisjonens undersøkelser viser at det i liten grad er kontrollrutiner ut over den kontroll som gjennomføres gjennom attestasjon og anvisning. Rauma kommune bør legge til rette for at feil og mangler ved innkjøp og offentlige anskaffelser kan meldes som avvik.

Anbefalinger

- Rauma kommune bør sikre at dokumenter som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser revideres og oppdateres.
- Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får tilstrekkelig opplæring om innkjøp og offentlige anskaffelser. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.
- Rauma kommune bør legge til rette for at feil og mangler ved innkjøp og offentlige anskaffelser kan meldes som avvik.

2. Anskaffelser etter regelverket

Revisjonen har undersøkt i hvilken grad Rauma kommune anskaffet varer og tjenester i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser og interne rutiner.

Enhver anskaffelse skal så langt det er mulig være basert på konkurranse og skal være lyst ut i samsvar med terskelverdier. Styrende dokumenter bestemmer at konkurranse som hovedregel skal gjennomføres. Revisjonens gjennomgang viser at Rauma kommune ved større anskaffelser og ved inngåelse av rammeavtaler etterlever konkurransekravene i anskaffelsesregelverket og interne rutiner.

Revisjonens gjennomgang viser at dokumentasjon på konkurransen ofte ikke kan framlegges for anskaffelser under terskelverdi for kunngjøring på Doffin/ TED. Rauma kommune bør sikre at slik dokumentasjon utarbeides iht interne rutiner.

Det er mange som kan foreta innkjøp i Rauma kommune. Noen av disse opplyser at de har liten kunnskap om innkjøpsrutiner og offentlige anskaffelser. Basert på dette, og gjennomgang av et utvalg anskaffelser med en kostnad på under kr 1,1 mill., kan det legges til grunn at det skjer direkte anskaffelser og anskaffelser på siden av rammeavtaler. Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at anskaffelser baseres på konkurranse.

Rauma kommune har ikke tradisjon for å utarbeide anskaffelsesprotokoll. Gjennomgang av et utvalg anskaffelser som er håndtert av Rauma kommune viser at det unntaksvis utarbeides anskaffelsesprotokoll.

Anbefalinger

- Rauma kommunen bør sikre at det gjennomføres konkurranse for alle anskaffelser mellom kr. 100 000 og kr. 1,1 mill., og som hovedregel for anskaffelser under kr. 100 000. Kommunen bør sikre at gjennomført konkurranse dokumenteres.
- Rauma kommune bør sikre at anskaffelsesprotokoll utarbeides der det er krav om dette.
- Rauma kommune bør sikre at dokumentasjon av anskaffelsesprosesser oppbevares samlet og systematisk.

3. Bruk av rammeavtaler

Revisjonen har undersøkt om Rauma kommune nyttet rammeavtaler som er inngått av kommunen selv, gjennom ROR Innkjøp eller andre.

Det er en forutsetning for å kunne nytte rammeavtaler at ansatte med bestillerfunksjon har oversikt over disse. Kommunen bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon er kjent med kommunens prosedyrer for e-handel og gjennom dette ha kunnskap om hvor oversikt over rammeavtaler og den enkelte rammeavtale kan hentes.

Det er mange som har innkjøpsfunksjon. Noen av disse opplyser at de har liten kunnskap om offentlige anskaffelser og e-handel. Basert på dette og gjennomgang av et utvalg anskaffelser med en kostnad på under kr 1,1 mill. kan det legges til grunn at det skjer anskaffelser på siden av rammeavtaler. Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at ansatte nytter inngåtte rammeavtaler.

Det er positivt at de fleste ansatte nytter e-handel i stor eller svært stor grad der dette er mulig. Det er viktig at opplæring gjennomføres og at ledere har forventninger om at systemet nyttes. Rauma kommune bør sikre at ledere har forventninger om bruk av e-handel. Kommunen bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i e-handle. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.

Anbefalinger

- Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i e-handle. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.
- Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at ansatte nytter inngåtte rammeavtaler.

Innhold

1. Innledning ... 2

1.1 Bestilling og bakgrunn ... 2

1.2 Formål og problemstillinger ... 2

1.3 Avgrensinger ... 2

1.4 Revisjonskriterier ... 3

1.5 Metode og gjennomføring ... 3

1.6 Offentlige anskaffelser ... 4

1.7 ROR Innkjøp ... 7

1.8 Høring ... 9

2. Tiltak for etterlevelse av regelverk ... 9

2.1 Problemstilling og revisjonskriterier ... 9

2.2 Fakta ... 10

2.2.1 Oppgave- og ansvarsfordeling, mål, forventninger og strategi for innkjøp ... 10

2.2.2 Opplæringstiltak i regler og rutiner for anskaffelser ... 13

2.2.3 Tiltak for å forebygge, avdekke og rette opp avvik ved anskaffelser ... 14

2.3 Vurdering og anbefaling ... 16

3. Anskaffelser etter regelverket ... 17

3.1 Problemstilling og revisjonskriterier ... 17

3.2 Fakta ... 18

3.3 Vurdering og anbefaling ... 26

4. Rammeavtaler ... 27

4.1 Problemstilling og revisjonskriterier ... 27

4.2 Fakta ... 28

4.2.1 Oversikt over inngåtte rammeavtaler ... 28

4.2.2 Bruk av rammeavtaler ... 28

4.2.3 E-handel ... 29

4.3 Vurdering og anbefaling ... 31

5. Litteraturliste ... 32

1. Innledning

1.1 Bestilling og bakgrunn

Kontrollutvalget i Rauma kommune bestilte forvaltningsrevisjon om innkjøp og offentlige anskaffelser i møte 19.6.2017 (sak 18/2017). I Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019 er *Plan- og styringssystemet* nevnt som et av fem aktuelle hovedtema for forvaltningsrevisjon i perioden. Som et av to undertema nevnes *Innkjøp og offentlig anskaffelser.*

I den overordnede analysen som ligger til grunn for plan for forvaltningsrevisjon opplyses følgende om temaet:

> *Anskaffelsesregelverket er omfattende og erfaringsvis er innkjøpsområdet eksempel på et område med risiko for brudd på regelverket. På dette området er det krav til rutiner, retningslinjer, kompetanse, organisering og etterlevelse. I 2015 ble det inngått en ny samarbeidsavtale om innkjøp mellom kommunene Molde, Rauma, Aukra, Midsund og Nesset. Det er vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28 b med Molde kommune som vertskommune. Det er utarbeidet et felles reglement for innkjøp. Alle innkjøp skal baseres på reell konkurranse og lik behandling av leverandørene.*

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med forvaltningsrevisjonsprosjektet er å undersøke om Rauma kommune foretar innkjøp og offentlige anskaffelser i tråd med regelverk og rutiner på området.

Det skal utarbeides problemstillinger for den enkelte forvaltningsrevisjonen. Med utgangspunkt i bestillingen fra kontrollutvalget og prosjektplan som ble vedtatt av kontrollutvalget i møte 18.9.2017 (sak 23/2017) skal følgende problemstillinger vurderes:

- Har Rauma kommune tiltak for å sikre innkjøp og etterlevelse av reglene om offentlige anskaffelser?
- I hvilken grad blir varer og tjenester anskaffet i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser?
- Bruker Rauma kommune inngåtte rammeavtaler?

Det legges til grunn i prosjektplanen at det kan gjøres mindre justeringer av problemstillingene.

1.3 Avgrensinger

Forvaltningsrevisjonsprosjektet vil i hovedsak vurdere kommunens system og rutiner knyttet til offentlige anskaffelser.

Revisjonen tar i prosjektet utgangspunkt i anskaffelser som er foretatt i 2016 og 2017.

Prosjektet vil ikke omfatte alle innkjøp og forutgående prosesser. Revisjonen har foretatt et utvalg som er stort nok for å sikre representativitet. Utvalgskriteriene tar utgangspunkt i anskaffelser under og over 500 000 kr. for 2016 og under og over 1,1 mill. kr. i 2017. Det vurderes om anskaffelser er utsatt for konkurranse, kunngjøring og om anskaffelsene er dokumentert i protokoll eller på annen måte. Revisjonen har ikke sett på selve gjennomføringen av konkurransene og ikke om vilkårene i konkurransegrunnlaget stemmer med valgte leverandører eller om tidsfrist for innlevering av tilbud er overholdt.

1.4 Revisjonskriterier

Med utgangspunkt i problemstillingene skal det etableres revisjonskriterier.

Revisjonskriterier er de krav, normer og/ eller standarder som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/ vurderes i forhold til. Revisjonskriteriene skal være begrunnet i, og utledet fra, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Revisjonskriteriene skal være relevante, konkrete og i samsvar med de kravene som gjelder for forvaltningsrevisjonsobjektet innenfor den aktuelle tidsperioden.

Revisjonskriterier hentes fra lov og forskrift om offentlige anskaffelser, samt veiledningsmateriell fra departement, Difi (Direktoratet for forvaltning og ikt) og KS.

Revisjonen har innhentet aktuelle styringsdokumenter fra Rauma kommune. Disse er nyttet som kilder til konkretisering av revisjonskriteriene.

Tiltak for å sikre etterlevelse av regelverk
Revisjonen har undersøkt hvordan Rauma kommune har organisert arbeidet og hvilke samarbeids- og kontrollrutiner som er etablert for sikre at regelverk etterleves. Revisjonskriterier som kommunen er vurdert mot:

- Rauma kommune har reglement som omhandler en tydelig oppgave- og ansvarsfordeling, mål, forventninger og strategi for innkjøp.
- Rauma kommune sikrer at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i regler og rutiner for anskaffelser.
- Rauma kommune forebygger, avdekker og retter opp avvik i forbindelse med anskaffelser.

Anskaffelser
Revisjonen har undersøkt i hvilken grad Rauma kommune har foretatt anskaffelser i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser. Revisjonskriterier som kommunen er vurdert mot:

- Rauma kommune sikrer at enhver anskaffelse så langt det er mulig er basert på konkurranse.
- Rauma kommune sikret i 2016 at anskaffelser til en verdi av over kr. 500 000 u/ mva. ble kunngjort på Doffin.
- Rauma kommune sikret i 2017 at anskaffelser til en verdi av over kr. 1 100 000 u/ mva. ble kunngjort på Doffin.
- Rauma kommune innhenter skatteattest ved anskaffelser i samsvar med forskrift om offentlige anskaffelser (gjelder for anskaffelser over en gitt kostnad).
- Rauma kommune fører protokoll i samsvar med forskrift om offentlige anskaffelser ved anskaffelser (gjelder for anskaffelser over en gitt kostnad).

Rammeavtaler
Revisjonen har undersøkt om Rauma kommune nyttet rammeavtaler som er inngått av kommunen selv, eller gjennom ROR Innkjøp. Revisjonskriterier som kommunen er vurdert mot:

- Rauma kommune har en oppdatert oversikt over alle inngåtte rammeavtaler.
- Rauma kommune nytter rammeavtaler som til enhver tid gjelder.

1.5 Metode og gjennomføring

Undersøkelsen er basert på Norges kommunerevisorforbund (NKRF) sin standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001). Metoden som er nyttet i prosjektet er dokumentgjennomgang,

spørreundersøkelse og intervjuer. Det er i tillegg foretatt stikkprøvekontroll av anskaffelser basert på gjennomgang av regnskap.

- Dokumentgjennomgang
- Spørreundersøkelse til ansatte og ledere med bestillerfunksjon (Questback)
- Intervju med spesialkonsulent (innkjøpsressurs) og rådmann (oppstartmøte)
- Samtale med leder for ROR Innkjøp
- Verifikasjon i form av vurdering av et utvalg gjennomførte anskaffelser

Spørreundersøkelsen ble sendt til alle 69 ansatte med bestillerfunksjon i kommunen. Revisjonen mottok 41 svar. Dette utgjør en svarandel på 59,5 %, som er akseptabel. NKRF sin standard angir at svarprosent som et minimum bør ligge mellom 50 og 60 %.

1.6 Offentlige anskaffelser

Krav til planlegging og gjennomføring av offentlige anskaffelser er regulert i lov om offentlige anskaffelser av 17.6.2016 nr. 73. Loven og tilhørende forskrift trådte i kraft 1.1.2017 og erstattet lov fra 1999 med forskrifter. De nye reglene gir kommunene både økt handlingsrom og nye plikter. Reglene gir oppdragsgiver incentiver og plikter knyttet til miljøhensyn og bekjempelse av barnearbeid og sosial dumping.

Departementet har siden vedtakelsen av det nye anskaffelsesregelverket fortløpende lagt ut veiledningstekster til de nye anskaffelsesreglene på departementets nettsider. Disse veiledningstekstene, i tillegg til noen nye, ble 7.12.2017 samlet i en helthetlig veileder til reglene om offentlige anskaffelser. Veilederen gjelder i all hovedsak reglene i forskrift om offentlige anskaffelser. Veilederen inneholder også omtale av de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesloven § 4 og håndhevelsesreglene. Veilederen er kun lagt ut elektronisk på departementets nettsider. Bakgrunnen for dette er å legge til rette for at veilederen kan endres, suppleres og utfylles fortløpende ved behov. På denne måten kan departementet sørge for at veilederen oppdateres i forbindelse med nye lov- og forskriftsbestemmelser, ny rettspraksis fra EU-domstolen og norske domstoler, ny KOFA-praksis mv.

Fram til 31.12.2016 regulerte lov av 16.7.1999 om offentlige anskaffelser og forskrift av 7.4.2006 om offentlige anskaffelser området. Det var utarbeidet en veileder til regelverket som gjaldt fram til 31.12.2016.

Revisjonen har undersøkt etterlevelse av krav til offentlige anskaffelser i Rauma kommune i 2016 og 2017. Revisjonen har derfor tatt utgangspunkt i krav i gjeldende og opphevet lov. Gjennom dette har revisjonen også undersøkt om kommunen har implementert nytt regelverk.

Nyttig informasjon om innkjøp og offentlige anskaffelser gis på Regjeringen.no, og Difi sine fagsider om offentlige anskaffelser; Anskaffelser.no

Grunnleggende prinsippene i lov om offentlige anskaffelser
De grunnleggende prinsippene i lov om offentlige anskaffelser er konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet.

Konkurranse
Offentlige oppdragsgivere skal opptre i samsvar med det grunnleggende prinsippet om konkurranse. Hovedregelen er at konkurranse skal avholdes. Det gjelder alle anskaffelser som er omfattet av lov og forskrift; både over og under terskelverdiene.

Likebehandling

Forbud mot diskriminering på grunnlag av nasjonalitet og usaklig forskjellsbehandling på annet grunnlag. Oppdragsgiver kan ikke fastsette krav eller kriterier, eller foreta handlinger eller unnlatelser, som gjør at utenlandske leverandører diskrimineres og/eller at norske leverandører favoriseres. Oppdragsgiver skal også sikre at alle potensielle leverandører gis like muligheter ved at like tilfeller skal behandles likt, og ulike tilfeller behandles ulikt, med mindre noe annet er saklig og objektivt begrunnet.

Forutberegnelighet
Oppdragsgiver skal sikre at anskaffelsesprosessen er forutsigbar for leverandørene og skal sikre åpenhet om alle stadier i anskaffelsesprosessen. Skal gjøre det mulig for leverandørene å vurdere om de vil delta i konkurransen samt sikre at leverandørene kan stole på at de angitte opplysningene om konkurransen blir fulgt.

Etterprøvbarhet
Kravet om etterprøvbarhet skal ivareta leverandørenes rettsikkerhet og gjøre det mulig å sjekke både om oppdragsgiver har fulgt reglene som gjelder for konkurransen, og om det offentlige har opptrådt på en måte som forvalter samfunnets ressurser effektivt.

Forholdsmessighet
Krav til at oppdragsgiver skal gjennomføre konkurransen på en måte som står i forhold til anskaffelsens art, omfang, verdi og kompleksitet.

Oversikt over gjeldende terskelverdier
Reglene for beregning av terskelverdier er fastsatt i forskriften om offentlig anskaffelser § 5-4 (1). Oppdragsgiver plikter å foreta en beregning av kontraktens verdi på grunnlag av et anslag over den samlede betalingen ekskl. mva. Etter forskriften § 5-4 (2) skal beregningen være forsvarlig på det tidspunktet oppdragsgiver innleder anskaffelsesprosessen.

Oppdragsgiver skal vurdere verdien for å kunne komme frem til om anskaffelsen kommer under eller over de aktuelle terskelverdiene og for å kunne fastslå hvilke regler som gjelder for anskaffelsen. Reglene for beregning av terskelverdier gjelder både EØS-terskelverdiene og de nasjonale terskelverdiene. Ifølge forskriften § 5-4 (4) er det et generelt forbud mot å dele opp anskaffelser, i den hensikt å unngå at bestemmelsene i lovverket kommer til anvendelse.

Oppdragsgiver må foreta et forsvarlig skjønn ved beregning av verdien på anskaffelsen. Hvis tilbudene likevel skulle vise seg å ligge over terskelverdiene, er dette uansett ikke avgjørende hvis oppdragsgiver har handlet forsvarlig i forkant.

Tabellene nedenfor oppsummerer krav til anskaffelsene etter verdi. Terskelverdiene er oppgitt i norske kroner ekskl. mva. Tabellene er hentet fra Veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) som trådte i kraft 1.1.2017 (Næringsdepartementet 7.12.2017)

Nasjonale terskelverdier

Terskelverdi	Type anskaffelse	Henvisning til anskaffelsesforskriften
100.000	Alle anskaffelser som er omfattet av forskriften	§ 1-1 (og anskaffelsesloven § 2)
1,1 millioner	Anskaffelser av varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeid	§ 5-1 (2) bokstav a
1,1 millioner	Særlige tjenester	§ 5-1 (2) bokstav b

Kilde: Veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) (Næringsdepartementet 7.12.2017)

EØS-terskelverdier

Terskelverdi	Type anskaffelse	Henvisning til anskaffelsesforskriften
1,1 millioner	Statlige myndigheters vare- og tjenestekjøp og plan- og designkonkurranser	§ 5-3 (1) bokstav a
1,75 millioner	Andre oppdragsgiveres vare- og tjenestekjøp og plan- og designkonkurranser	§ 5-3 (1) bokstav b
44 millioner	Bygge- og anleggskontrakter	§ 5-3 (1) bokstav c
6,3 millioner	Kontrakter om helse- og sosialtjenester Kontrakter om særlige tjenester	§ 5-3 (2)
650 000	Delkontrakt (varer og tjenester) som kan unntas EØS-kunngjøring	§ 5-4 (8)
8,4 millioner	Delkontrakt (bygge- og anleggsarbeid) som kan unntas EØS-kunngjøring	§ 5-4 (8)

Kilde: Veileder til reglene om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften) (Næringsdepartementet 7.12.2017)

Definisjoner

I det følgende presenteres og forklares de viktigste begrepene som nyttes i rapporten.

Innkjøp: Aktivitet med sikte på å dekke et behov for levering av varer, utførelse av en tjeneste eller utførelse av bygg- og anleggsarbeider.

Anskaffelse: Aktivitet med sikte på å dekke et behov for varer, tjenester eller bygg og anleggsarbeider.

Terskelverdi: Terskelverdier er beløpsgrenser som angir hvilken del av forskriften (FOA) som kommer til anvendelse for en anskaffelse som skal kunngjøres. Det er den anslåtte verdi for hver anskaffelse (som kan bestå av flere delkontrakter) inklusive opsjoner som skal medregnes. (FOA § 5-3. EØS-terskelverdier).

DOFFIN: Database for offentlige innkjøp. Den norske offisielle databasen for kunngjøringer.

TED-database: Tenders Electronic Daily (TED). Den europeiske offisielle databasen for kunngjøringer.

Kontrakt: Gjensidig bebyrdende avtale som en eller flere oppdragsgivere inngår skriftlig med en eller flere leverandører.

CPV-kode: Et referansenummer som viser til EU-kommisjonens felles klassifikasjon for offentlige innkjøp.

Rammeavtale: Avtale som en eller flere oppdragsgivere inngår med en eller flere leverandører, og som har til formål å fastsette kontraktsvilkårene for de kontrakter som oppdragsgiveren skal inngå i løpet av en bestemt periode, særlig om pris og mengde. (FOA § 4-1. Kontraktstyper).

Avrop: Bestilling av en vare eller tjeneste som en tidligere har inngått avtale om. Som for eksempel tildeling av kontrakt under en rammeavtale, eller løse ut en opsjon i en kontrakt.

Opsjon: En opsjon er en rett, men ikke en plikt, til en endring av kontrakt ved utløsning. Detaljer om aktuelle endringer skal være spesifisert i kontrakt ved avtaleinngåelse. Særlig aktuell med opsjon i forbindelse med forlengelse av kontrakt utover den opprinnelige avtaleperioden.

Ulovlig direkte anskaffelse:	Anskaffelse oppdragsgiver har gjennomført i strid med kunngjøringsplikten. Omfatter både anskaffelser der denne skulle vært kunngjort, og der oppdragsgiver bare har kunngjort i Doffin når regelverket pålegger kunngjøringsplikt i TED-databasen.

Kilde: Anskaffelsesforskriften kapittel 4 og www.anskaffelser.no

1.7 ROR Innkjøp

Rauma kommune deltar i et innkjøpssamarbeid med Aukra kommune, Midsund kommune, Molde kommune og Nesset kommune. ROR Innkjøp er organisert som vertskommunesamarbeid etter kommuneloven § 28 b med Molde kommune som vertskommune. ROR Innkjøp ble etabler 1.1.2016. Innkjøpssamarbeidet inngår rammeavtaler på vegne av de fem medlemskommunene. Rammeavtalene er i stor grad knyttet til forbruksmateriell. Rauma kommune skal som hovedregel tiltre avtaler inngått etter 1.1.2016. Før etablering av ROR Innkjøp samarbeidet Rauma kommune med innkjøpsavdelingen i Molde kommune.

Ved etablering av ROR Innkjøp var det to ansatte inkludert innkjøpssjef.
ROR Innkjøp består i dag av seks ansatte:

- Innkjøpssjef
- Innkjøpskonsulent x 4 (gjennomfører konkurransene)
- Konsulent for e-handel

Kommunestyret i Rauma kommune behandlet høsten 2015 (8.9.2015, sak 61/2015) sak om etablering av ROR Innkjøp. Kommunestyrene vedtok å delta i innkjøpssamarbeidet. Gjennom vedtaket ble følgende dokumenter gjort gjeldende for kommunene:

- Samarbeidsavtale om administrativt vertskommunesamarbeid på innkjøpsområdet
- Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund
- Innkjøpsstrategi for Molde kommune for perioden 2015 til 2022

Samarbeidsavtale
Samarbeidsavtale om administrativt vertskommunesamarbeid på innkjøpsområdet regulerer samarbeidet. Avtalen har bestemmelser i punkt 3 om formål for avtalen. Under gjengis informasjon om dette.

> Samarbeidskommunane skal gjennom samarbeidet ha ei felles og effektiv innkjøpsordning som sikrar både effektive innkjøp og prosessar som tilfredsstiller regelverket innanfor offentlige anskaffingar.
> Innkjøpssamarbeidet skal sikre ei sams innkjøpskompetanse som kan vere rådgivande ovanfor anskaffingar ute i kommunane.
> Innkjøpssamarbeid skal samstundes ivareta effektiv bruk av elektroniske system – både for å implementere innkjøpsavtalane og for å redusere transaksjonskostnadane knytt til innkjøp.
> Gjennom innkjøpssamarbeidet skal ~~sekundære~~ omsyn som miljø, sosial dumping, etiske retningslinjer, leverandørutvikling takast omsyn til m.m.»
> *(Merknad fra Møre og Romsdal Revisjon IKS: Kommunestyret i Rauma kommune har i vedtak i sak 61/2015 fremmet ønske om at ordet «sekundære» sløyfes).*

Samarbeidsavtale om administrativt vertskommunesamarbeid på innkjøpsområdet regulerer samarbeidet. Avtalen har i punkt 7 bestemmelser om organisering, styringsdialog og samarbeidsrutiner. Under gjengis informasjon om dette.

Rådmannsutvalg
Rådmann i Molde kommune (vertskommune) møter rådmennene i de andre eierkommunene en til to ganger per år.

Innkjøpsråd
ROR Innkjøp har et fagråd som drøfter aktuelle tema for rammeavtaler og andre faglige spørsmål.

Innkjøpsressurs
Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) i Rauma kommune representerer Rauma kommunen i ROR Innkjøp.

Involvering av fagpersoner fra kommunen
Fagpersoner i kommunene deltar i tilrettelegging av konkurranse ut fra avtaletype som skal ut på konkurranse. Gir faglige innspill til behov, og deltar ved evaluering av avtalen. Innkjøpsrådet foretar valgene.

Innkjøpssystem Mercell
ROR Innkjøp nytter Mercell som elektroniske anbudsløsning for innkjøp. Systemet skal forenkle og styrker anskaffelsesprosessen, og verktøyet oppdateres løpende i henhold til gjeldende regelverk.

Det er bestemt at ROR Innkjøp skal innhente alle kommersielle avtaler fra medlemskommunene og legge disse inn i Mercell. Det opplyses at når tiltaket er gjennomført vil dette gi god oversikt og kontroll.

Oppdatering av Innkjøpsstrategi
ROR Innkjøp skal oppdatere dokumentet Innkjøpsstrategi for Molde kommune i perioden 2015-2022, slik at denne blir klarere i forhold til at dokumentet fra 1.1.2016 gjelder for kommunene i innkjøpssamarbeidet. Det opplyses at arbeidet er i oppstartfasen.

Rammeavtaler
Hovedoppgaven til ROR Innkjøp er å gi en felles og effektiv innkjøpsordning. Hovedoppgaven er å gjennomføre konkurranser og inngå rammeavtaler på vegne av samarbeidskommunen.

Fagpersonene i kommunene deltar i tilrettelegging av konkurransedokumentene. ROR Innkjøp bistår med faglige råd og sikrer at anskaffelsesregelverket følges. Innkjøpsrådet (fagrådet) foretar valg. Det utarbeides tildelingsbrev til den som får avtale. De som ikke får avtale får brev med begrunnelse. Kopi av signert avtale sendes til kommunene v/ innkjøpskoordinator/ innkjøpsressurs. Eierkommunene får oversendt avtaledokumentene når rammeavtalene er inngått. Dette er en forutsetning for at avtalene kan nyttes.

Rammeavtaler for forbruksvarer kan omfatte et stort antall varer. Disse avtalene kan splittes opp (for eksempel kontorrekvisita, datarekvisita, papir etc). Det utarbeides statistikk fra leverandører som har vært nyttes. På den måte får en oversikt over hva kommunen/ kommunene nytter av varer. Basert på dette utarbeides liste over prefererte varer som det etterspørres pris på. I tillegg etterspørres rabatt på resterende varer.

ROR Innkjøp gjennomfører mange konkurranser. Noen konkurranser tar det lengre tid enn planlagt å gjennomføre. Det er ønskelig at nye områder der det skal inngås rammeavtaler er klarert i kommunene (budsjett) før disse gjennomføres.

Utfordrende å følge opp avtalene, og ha kontakt mot leverandører og brukere.

Innspill til nye rammeavtaler

Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) går hver høst gjennom utkast til investeringsbudsjett og får kunnskap om aktuelle områder der det bør inngås rammeavtaler eller der det vil bli behov for anbudskonkurranse.

Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) har nær kontakt med virksomhetsledere i kommunen. Kommunale foretak er det mindre kontakt med og aksjeselskap som eies av kommunen er det liten kontakt med.

E-handel
Molde kommune har hatt e-handel siden 2008. I 2016 ble e-handel implementert i de andre samarbeidskommunene.

Rauma kommune har siste året hatt fokus på e-handel. Det opplyses at 70 % av innkjøp gjennomføres som e-handel. Rauma kommune har lagt fram statistikk som viser at 72 % av innkjøpene i januar 2018 ble gjennomført som e-handel. Det arbeides for å få til en endring slik at det alt vesentlige av innkjøp av forbruksmateriell blir kjøpt inn via e-handel. ROR Innkjøp er ressurs for kommunen på området e-handel.

Anskaffelser
ROR Innkjøp har ved anskaffelser som ikke dekkes av rammeavtale hittil ikke hatt ressurser til å bistå eierkommunene, ut over å være en samtalepart.

1.8 Høring

Et foreløpig utkast til rapport har vært forelagt Rauma kommune ved rådmann. Utkastet ble justert etter tilbakemelding fra kommunen. Justert rapport ble sendt på høring til rådmannen. Rauma kommune hadde ikke merknader til dette dokumentet.

2. Tiltak for etterlevelse av regelverk

2.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Problemstilling

- Har Rauma kommune tiltak for å sikre innkjøp og etterlevelse av reglene om offentlige anskaffelser?

Revisjonskriterier

Revisjonen har undersøkt hvordan Rauma kommune har organisert arbeidet og hvilke samarbeids- og kontrollrutiner som er etablert for sikre at regelverk etterleves. Revisjonskriterier som kommunen er vurdert mot:

- Rauma kommune har reglement som omhandler en tydelig oppgave- og ansvarsfordeling, mål, forventninger og strategi for innkjøp.
- Rauma kommune sikrer at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i regler og rutiner for anskaffelser.
- Rauma kommune forebygger, avdekker og retter opp avvik i forbindelse med anskaffelser.

Administrasjonssjefen skal påse at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser og at den er gjenstand for betryggende kontroll jfr. kommuneloven § 23 nr. 2.

Innenfor innkjøpsområdet, bør kommunen ha en anskaffelsesstrategi som klargjør ansvarsområder, oppgaver og kompetansebehov til ansatte med bestillerfunksjon. Strategien bør også inneholde strategi for å forebygge, avdekke og rette opp avvik fra regelverket. Krav til dette kan utledes fra St.m. nr. 36 (2008-2009), lov, forskrift og veileder om offentlige anskaffelser og kommuneloven § 23 nr. 2. Anskaffelsesstrategien bør omhandle:

- ledelsens ansvar, mål og strategier for innkjøp
- ansvar, oppgaver og kompetansebehov hos medarbeidere
- strategier for å forebygge, avdekke og rette opp avvik

2.2 Fakta

2.2.1 Oppgave- og ansvarsfordeling, mål, forventninger og strategi for innkjøp

Kommunestyret i Rauma kommune vedtok i møte 8.9.2015 i sak 61/2015 deltakelse i ROR Innkjøp. Gjennom vedtaket ble samarbeidsavtale om administrativ vertskommunesamarbeid på innkjøpsområdet inngått.

I forbindelse med vedtaket ble følgende dokumenter gjort gjeldende for Rauma kommune:

- Innkjøpsstrategi for Molde kommune for perioden 2015 til 2022
- Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund

I tillegg har Rauma kommune utarbeidet egne dokumenter som er styrende for innkjøpsprosesser.

Dokumentanalyse

Innkjøpsstrategi for Molde kommune for perioden 2015 til 2022

Dokumentet er av overordnet karakter og består av to deler:

1. Bakgrunn, nåværende situasjon og ønsket framtidig utvikling
2. Mål og tiltak

Hovedhensikten med innkjøpsstrategien er *å sikre at kommunens anskaffelser er lovlige, at kostnadene reduseres, kvaliteten økes og at ansatte får en enklere og mer effektiv hverdag.* (side 6 punkt 1.1.4)

Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund

Dokumentet består av 13 kapitler: 1) Innledning 2) Mål for anskaffelsesvirksomheten 3) Etiske prinsipper 4) Lovgrunnlag 5) Innkjøpsrutiner 6) Sjekkliste ved anskaffelser 7) Krav til leverandører 8) Alminnelige regler for konkurranse 9) Kriterier for valg av tilbud/ leverandør 10) Kvalitet og miljøhensyn 11) Inngåelse av kontrakter 12) Leveranseoppfølging 13) Dokumentbehandling/ arkivering

Det bestemmes blant annet at:

- Reglementet er felles for alle kommunene som deltar i samarbeidet
- Alle innkjøp av de deltakende kommuner skal skje etter de til enhver tid gjeldende lover og forskrifter om offentlige anskaffelser
- Alle medarbeidere som er involvert i innkjøp skal utføre sitt arbeid etter kommunens etiske retningslinjer
- Alle medarbeidere skal bidra til at lojalitet til inngåtte avtaler følges
- Der det finnes en gyldig rammeavtale, skal denne benyttes
- Der det ikke finnes noen rammeavtale er hovedregelen at det skal foretas en anbudskonkurranse

- Kjøp skal baseres på reell konkurranse, lik behandling av leverandørene, ikke diskriminering av leverandører på grunn av nasjonalitet eller lokal tilhørighet, åpenhet, forutsigbarhet og etterprøvbarhet.
- Hvis det ikke er rammeavtale på varen/ tjenesten som skal kjøpes må den enkelte innkjøper ta kontakt med innkjøpsansvarlig for en felles samordning for dette produktområdet i kommunen eller via samarbeidet.
- Bestillinger skal være skriftlige (e-handel, e-post, brev)

Innkjøpsreglementet har en sjekkliste som skal nyttes ved anskaffelser.

Økonomireglementet

Rauma kommune har i sitt økonomireglement bestemmelser om anskaffelser. Innkjøp omtales i kapittel 8 i dokumentet som er vedtatt 5.9.2017 (revisjon nr. 3):

Hjemmel: Lov om offentlig anskaffelser med tilhørende forskrifter
Anskaffelser av varer og tjenester skal til enhver tid følge lover, forskrifter og retningslinjer gitt av sentrale offentlige myndigheter.

Rådmannen har fullmakt til å inngå rammeavtaler og gjennomføre andre kjøp av varer og tjenester innfor budsjettet. Rådmannen delegerer til Tjenesteområdeleder eller prosjektansvarlig for gjennomføring av tiltak, å gjøre innkjøp og skrive kontrakter innenfor budsjettrammen.
Det er etablert et interkommunalt samarbeid i Romsdal, med Molde kommune som vertskommune. Tjenesteområdet skal følge de avtaler som er inngått, og bruke ehandel der det er lagt til rette.

Kontoplan

I kontoplan for Rauma kommune gis generell og spesiell informasjon om innkjøp under overskriften *Rutiner for innkjøp av varer og tjenester*. Alle som har attestasjon og anvisningsmyndighet skal nytte kontoplanen. Revisjonen har mottatt kontoplan som er datert januar 2017 og februar 2018. Planen for 2017 har oversikt over rammeavtaler med dato for når avtalen utgår. Begge dokumentene viser til hvor en finner oversikt over gjeldende rammeavtaler. Rutiner gis for: 1) Bestilling av varer og tjenester 2) Varemottak 3) Fakturakontroll 4) Attestasjon 5) Anvisning

IK-prosedyrer

Rauma kommune har utarbeidet egen IK-prosedyre for de som kjøper inn varer og tjenester for kommunen (Dokument 07.5 Innkjøper). Revisjonen har fått forelagt prosedyren som ble godkjent 6.1.2017 (revisjon nr. 2).

I punkt 4.0 gis det bestemmelser om gjennomføring, handling, aktivitet og arkivering av dokumentasjon. Det bestemmes:

- Rådmannen eller enhetsleder må delegere myndighet til den som skal få lov til å handle på vegne av kommunen.
- Rammeavtaler er bindende. Det betyr at vi ikke har lov å handle hos andre leverandører enn de vi har avtale med. Dokumentet viser til oppdatert liste over gjeldende avtaler (opplistet i excel dokument 07.05.1 Gjeldende rammeavtaler).
- Dersom varen ikke er i noen rammeavtale, kjøpes varen etter gunstigste pris.
- Alle fakturaer som sendes til kommunen skal sendes i EHF format (elektronisk handelsformat).
- Faktura skal være påført 4-sifret ansvarsnummer som referanse. De fire sifrene skal stå alene i fakturafeltet «AccountingCost» (obligatorisk EHF-felt).
- All annen informasjon din enhet trenger for å behandle fakturaen (f.eks. navn på bestiller) må også komme frem.

Rauma kommune har utarbeidet prosedyre som har bestemmelser om anskaffelser (Dokument 07.6 Anskaffelser), sist revidert og godkjent 30.6.2017 (3. revisjon).

Prosedyren er i stor grad basert på hovedprinsippene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Hensikten med prosedyren er å bidra til økt verdiskapning i samfunnet ved å sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlige anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. Forskriften skal også bidra til at det offentlige opptrer med stor integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Prosedyren gjelder for de som kjøper inn varer og tjenester for kommunen.

I punkt 4.0 bestemmes følgende:

- For anskaffelser under 100.000 kr eksl. mva. – skal så langt som mulig være basert på konkurranse, likebehandling og god forretningsskikk.
- For anskaffelser mellom 100.000 - 1.100.000 kr eksl. mva. – skal det innhentes tilbud fra to eller flere ved å utforme et tilbudsgrunnlag som ekspederes til utvalgte eller man benytter frivillig offentliggjøring på www.Doffin.no.
- Det kreves: Skatteattester yngre en 6 mnd for anskaffelser over 500.000 kr
- All korrespondanse og anskaffelsesprotokoll arkiveres i saksprogram.
- For vare- og tjeneste anskaffelser mellom 1.100.000 - 1.750.000 kr eksl. mva. skal anskaffelsen kunngjøres på www.Doffin.no.
- For bygge- og anleggskontrakter er øvre terskelverdi 44 mill. kr eksl. mva.
- For anskaffelser over 1.750.000 kr eksl. mva. / 44 mill. kr eksl. mva. skal anskaffelsen både på www.Doffin.no og den internasjonale basen TED. Dette ordnes via utlegging på Doffin.
- Rauma kommune bruker konkurranse gjennomføring verktøyet Mercell i innkjøp som har kunngjøringsplikt.
- Alle hjelpedokument for anskaffelser er å finne på server y/anskaffelser
- Gjeldende rammeavtaler ligger på server y/anskaffelser/Inngåtte avtaler

Spørreundersøkelse

Revisjonen gjennomførte en spørreundersøkelse overfor ansatte med bestillerfunksjon. Spørsmålene som omhandler oppgave og rolle for de med bestillerfunksjon gjengis under.

Hvor lenge har du hatt fullmakt til å foreta innkjøp?

Navn	*Prosent*
MINDRE ENN 1 ÅR	14,6 %
1-3 ÅR	26,8 %
MER ENN 3 ÅR	58,5 %
N = 41	

Merknad: Mange har erfaring fra innkjøpsområdet.

Er fullmakt til å foreta innkjøp i din enhet delegert skriftlig?

Navn	*Prosent*
JA	51,2 %
NEI	26,8 %
VET IKKE	22,0 %
N = 41	

Merknad: Litt over halvparten opplyser at de har mottatt skriftlig delegasjon til å foreta innkjøp. 27 % (11 ansatte med bestillerfunksjon) opplyser at de ikke har mottatt skriftlig fullmakt. 22 % (10 ansatte med bestillerfunksjon) opplyser at de ikke vet om de har mottatt skriftlig fullmakt.

Følger det beløpsgrense med fullmakten?

Navn	*Prosent*
JA	14,6 %
NEI	56,1 %
VET IKKE	29,3 %
N = 41	

Merknad: 56 % opplyser at det ikke er knyttet beløpsgrense til fullmakt om innkjøp. 29 % (12 ansatte med bestillerfunksjon) opplyser at de ikke vet om det er knyttet beløpsgrense til fullmakt om innkjøp.

Vurderer du om det er budsjettmessig dekning før du foretar innkjøp?

Navn	*Prosent*
JA	80,5 %
NEI	4,9 %
NOEN GANGER	14,6 %
N = 41	

Merknad: 80 % av de som svarte på spørreundersøkelsen sier at de vurderer om det er budsjettmessig dekning før innkjøp foretas. Seks ansatte opplyser at de noen ganger vurderer om det er budsjettmessig dekning. To ansatte sier at de aldri vurderer dette.

Er du kjent med kommunens innkjøpsreglement?

Navn	*Prosent*
JA	97,6 %
NEI	2,4 %
N = 41	

Merknad: Tilnærmet alle som foretar innkjøp og som deltok i spørreundersøkelsen svarer at de er kjent med kommunens innkjøpsreglement.

2.2.2 Opplæringstiltak i regler og rutiner for anskaffelser

For at de ansatte med bestillerfunksjon skal kunne foreta innkjøpene etter regelverket om offentlig anskaffelser må de ha den kompetansen som kreves.

Dokumentanalyse

Rauma kommune har en samarbeidsavtale om administrativt vertskommunearbeid på innkjøpsområdet (ROR Innkjøp). Formålet med avtalen er blant annet:

- Innkjøpssamarbeidet skal sikre ei sams innkjøpskompetanse som kan vere rådgivande overfor anskaffingar ute i kommunane.

Intervju

I intervju opplyses det at ansatte i Rauma kommune får tilbud om opplæring i anskaffelsesregelverket og anskaffelser. Ansatte som har bestillerfunksjon har fått tilbud om kurs i e-handel. I forbindelse med dette har det også vært gitt generell informasjon om anskaffelser.

Leverandører har vært invitert til mini seminar i forbindelse med innføring av obligatorisk EHF fakturering, innføring av e-handel og digitalisering av anskaffelsesprosessene.

Spesialkonsulent (innkjøpsressurs) har deltatt på kurs arrangert av KS om offentlig anskaffelser, og har gjennom slike kurs fått autorisasjon. Offentlige anskaffelser tas også opp på fagsamlinger arrangert av KS. Kommunen nytter også faglige råd som er tilgjengelig på anskaffelser.no og difi.no. Difi har også utarbeidet en rekke maler og kontraktutkast som kommunen har tilgang til.

Det opplyses at det ikke er ansatte som har ansvar for opplæring i innkjøp og anskaffelsesregelverket. Ansatte tar kontakt med spesialkonsulent (innkjøpsressurs) for råd og veiledning. Ansatte kan også ta kontakt med ROR Innkjøp ved behov. Det opplyses at ressurssituasjonen i ROR Innkjøp har ført til at råd og veiledning ofte begrenses til samtale på telefon.

Spørreundersøkelse
Revisjonen gjennomførte en spørreundersøkelse overfor ansatte med bestillerfunksjon. Spørsmålene som omhandler kunnskap om og opplæring i regler og rutiner for offentlig anskaffelser gjengis under.

Hvor enig er du i påstanden: Jeg har god kunnskap om kommunens innkjøpsreglement?

Navn	*Prosent*
HELT ENIG	7,3 %
ENIG	63,4 %
UENIG	29,3 %
HELT UENIG	0,0 %
N = 41	

Merknad: 29 % (12 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke har god kunnskap om kommunens innkjøpsreglement. Det kan trekkes ut av svarene at ansatte med bestillerfunksjon ønsker og har behov for oppdatert kunnskap om området.

Hvor enig er du i påstanden: Jeg har god kompetanse om innkjøp/ offentlig anskaffelser

Navn	*Prosent*
HELT ENIG	9,8 %
ENIG	48,8 %
UENIG	41,5 %
HELT UENIG	0,0 %
N = 41	

Merknad: 42 % (17 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke har god kompetanse om innkjøp/ offentlige anskaffelser. Det kan trekkes ut av svarene at ansatte med bestillerfunksjon ønsker og har behov for mer kompetanse.

Har du fått tilbud om kurs eller annen opplæring om innkjøp/ offentlig anskaffelser?

Navn	*Prosent*
JA	48,8 %
NEI	51,2 %
N 41	

Merknad: Over 50 % (21 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke har fått tilbud om kurs eller annen opplæring om innkjøp/ offentlig anskaffelser.

2.2.3 Tiltak for å forebygge, avdekke og rette opp avvik ved anskaffelser

Administrasjonssjefen skal påse at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instrukser og at den er gjenstand for betryggende kontroll jfr. kommuneloven § 23 nr. 2. På innkjøpsområdet er det viktig at kommuner har rutiner for betryggende oppbevaring og makulering av all saksdokumentasjon knyttet til anskaffelsesvirksomheten.

Dokumentgjennomgang
Rauma kommune har styrende dokumenter med bestemmelser som den som kjøper inn varer og tjenester for kommunen skal følge (se over).

Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund inneholder regler om hvordan forebygge, avdekke og rette opp avvik

«Leveranseoppfølging avsluttes når leveransen er overtatt, godkjent og betalt. Det skal foretas betryggende kontroll av leveransen og at leverandørens betalingskrav (faktura e.l.) er i samsvar med den aktuelle bestilling eller kontraktens/avtalens betingelser. Betalingskrav som er i samsvar med bestillingen eller kontrakt/avtale attesteres, anvises og utbetales». (kapittel 12)

Saksdokumentasjon for hver anskaffelse skal oppbevares samlet, systematisk ordnet i hensiktsmessig arkivmateriell, og under slike forhold at innholdet ikke er tilgjengelig for uvedkommende.

Ved alle anskaffelser uansett verdi skal det lages en anskaffelsesprotokoll som skal dokumentere alle faser i anskaffelsesprosessen Denne skal oppbevares sammen med annen relevant dokumentasjon i forbindelse med anskaffelsen slik at en eventuell kontroll kan gjennomføres. (kapittel 13)

Kontoplan for Rauma kommune har regler om varemottak, fakturakontroll, attestasjon og anvisning.

Intervju
Det opplyses at innkjøp og offentlige anskaffelser er tema på ledersamlinger i Rauma kommune.

Kvalitetssystemet har avvikssystem. Det opplyses at det ikke meldes avvik knyttet til innkjøp.

Spørreundersøkelse
Revisjonen gjennomførte en spørreundersøkelse overfor ansatte med bestillerfunksjon. Spørsmålene som omhandler tiltak for å forebygge, avdekke og rette opp avvik ved anskaffelser gjengis under.

Hvor enig er du i påstanden: De innkjøp jeg foretar kontrolleres av annen ansatt i kommunen

Navn	*Prosent*
HELT ENIG	46,3 %
ENIG	39,0 %
UENIG	14,6 %
HELT UENIG	0,0 %
N = 41	

Merknad: 15 % (6 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at innkjøp som denne foretar ikke kontrolleres av andre ansatte i kommunen. Svarene må forstås gitt i forhold til selve innkjøpsprosessen. Kontroll vil til en viss grad bli gjennomført ved at alle utbetalinger iht økonomireglementet attesteres og anvises av ansatte med delegert myndighet.

Hvor enig er du i påstanden: Jeg har tilgang til nødvendig støtte fra innkjøpssjef (eller andre ressurser), når jeg har spørsmål om rutiner og regelverk for innkjøp

Navn	*Prosent*
HELT ENIG	31,7 %
ENIG	48,8 %
UENIG	19,5 %
HELT UENIG	0,0 %
N = 41	

Merknad: 20 % (8 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke har tilgang på nødvendig støtte når han/ hun har spørsmål om rutiner og regelverk for innkjøp.

2.3 Vurdering og anbefaling

Oppgave- og ansvarsfordeling, mål, forventninger og strategi for innkjøp

Innkjøp og offentlige anskaffelser omtales i en rekke styrende dokumenter i Rauma kommune. Dokumentene er i varierende grad tilgjengelig for ansatte i kommunen. Innkjøpsstrategi for Molde kommune for perioden 2015 til 2022 og Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund er tilgjengelig som vedlegg til kommunestyre sak 61/2015. Disse dokumentene er gjennom kommunestyrevedtaket gjort gjeldende for Rauma kommune og bør av den grunn gjøres kjent for ansatte med bestillerfunksjon.

Innholdet i dokumentene som omtaler innkjøp/ offentlige anskaffelser er i stor grad i tråd med lov om offentlige anskaffelser. Ny lov trådte i kraft 1.1.2017. IK-prosedyrene er oppdatert i forhold til nytt regelverk. Andre dokumenter er i varierende grad oppdatert. Rauma kommune bør sikre at dokumenter er oppdatert iht ny lovgivning.

Opplæring i regler og rutiner for anskaffelser

Revisjonens undersøkelser viser at ansatte som har bestillerfunksjon har behov for mer kunnskap om området.

Av de som svarte på spørreundersøkelsen var det relativt mange som svarte at de ikke har god kunnskap om innkjøpsreglementet, innkjøp og offentlige anskaffelser. Over halvparten av respondentene opplyser at de ikke har fått tilbud om kurs eller annen opplæring.

Kjent med innkjøps-reglementet		Har god kunnskap om innkjøpsreglementet		Har god kompetanse om inn-kjøp/ offentlige anskaffelser		Har fått tilbud om kurs/ opplæring	
Ja 97,6 %	(40 ansatte)	Enig 70,7 %	(29 ansatte)	Enig 58,6 %	(24 ansatte)	Ja 48,8 %	(20 ansatte)
Nei 2,4 %	(1 ansatt)	Uenig 29,3 %	(12 ansatte)	Uenig 41,5 %	(17 ansatte)	Nei 51,2 %	(21 ansatte)

Kilde: Spørreundersøkelse gjennomført av MRR IKS. N=41 (41 ansatte med bestillerfunksjon svarte)

Revisjonens undersøkelser viser at Rauma kommune bør ha økt fokus på opplæring om innkjøp og offentlige anskaffelser.

Tiltak for å forebygge, avdekke og rette opp avvik ved anskaffelser

Revisjonens undersøkelser viser at Rauma kommune ikke alltid utarbeider protokoll som dokumenterer anskaffelsesprosessen.

Revisjonens undersøkelser viser at det i liten grad er kontrollrutiner ut over den kontroll som gjennomføres gjennom attestasjon og anvisning.

Rauma kommune bør legge til rette for at feil og mangler ved innkjøp og offentlige anskaffelser kan meldes som avvik.

Anbefalinger

- Rauma kommune bør sikre at dokumenter som styrer innkjøp og offentlige anskaffelser revideres og oppdateres.
- Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får tilstrekkelig opplæring om innkjøp og offentlige anskaffelser. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.
- Rauma kommune bør legge til rette for at feil og mangler ved innkjøp og offentlige anskaffelser kan meldes som avvik.

3. Anskaffelser etter regelverket

3.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Problemstilling

- I hvilken grad blir varer og tjenester anskaffet i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser?

Revisjonskriterier

Revisjonen har undersøkt i hvilken grad Rauma kommune anskaffet varer og tjenester i samsvar med reglene om offentlige anskaffelser. Revisjonskriterier som kommunen er vurdert mot:

- Rauma kommune sikrer at enhver anskaffelse så langt det er mulig er basert på konkurranse.
- Rauma kommune sikret i 2016 (og tidligere år) at anskaffelser til en verdi av over kr. 500 000 u/ mva. ble kunngjort på Doffin.
- Rauma kommune sikret i 2017 at anskaffelser til en verdi av over kr. 1 100 000 u/ mva. ble kunngjort på Doffin.
- Rauma kommune innhenter skatteattest ved anskaffelser i samsvar med forskrift om offentlige anskaffelser (gjelder for anskaffelser over en gitt kostnad).
- Rauma kommune fører protokoll i samsvar med forskrift om offentlige anskaffelser ved anskaffelser (gjelder for anskaffelser over en gitt kostnad).

Nærmere om revisjonskriteriene

Revisjonskriteriene er gitt i lov om offentlig anskaffelser, forskrift om offentlige anskaffelser, kommuneloven § 23 og St.m. 36 (2008-2009). Rauma kommune har i tillegg utarbeidet retningslinjer gjennom innkjøpssamarbeidet og egne prosedyre om anskaffelser. Gjeldende prosedyre er sist revidert og godkjent 30.6.2017. Prosedyren gjelder for den som kjøper inn varer og tjenester for kommunen, og omhandler blant annet konkurranse, kunngjøring på Doffin.no, skatteattest og protokoll.

Krav til anskaffelser (som var gjeldende fram til 31.12.2016)		
	Krav til anskaffelser mellom kr 100 000 og kr 500 000	Krav til anskaffelser større enn kr 500 000
Konkurranse	Ja, "så langt det er mulig"	Ja, i Doffin
Kunngjøring	Nei	Ja (forskrift 2006 § 9-1)
Protokoll	Ja (forskrift 2006 § 3-2)	Ja (forskrift 2006 § 3-2)
Skatte- og mva. attest	Hevet fra kr 100 000 til kr 500 000 12.6.2015.	Ja (forskrift 2006 § 8-7)

Krav til anskaffelser (gjeldende fra til 1.1.2017)		
	Krav til anskaffelser mellom kr 100 000 og kr 1,1 mill.	Krav til anskaffelser større enn kr 1,1. mill.
Konkurranse	Ja, "så langt det er mulig"	Ja, i Doffin
Kunngjøring	Nei	Ja (forskrift 2016 § 8-17)
Protokoll	Ja (forskrift 2016 § 10-5)	Ja (forskrift 2016 § 25-5)
Skatte- og mva. attest	Ja (anskaffelser over kr. 500 000, forskrift 2016 § 7-2)	Ja (forskrift 2016 § 7-2)

Konkurranse

Krav til konkurranse er regulert i lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Konkurranse / **Anskaffelsesverdi**	**Krav til konkurranse**
Under 100 000 kr eksl. mva.	Skal så langt som mulig være basert på konkurranse, likebehandling og god forretningsskikk.
Mellom **100 000 og 1 100 000** kr eksl. mva.	Tilbud innhentes fra to eller flere eller man benytter frivillig offentliggjøring på www.Doffin.no
Vare- og tjeneste mellom **1 100 000 og 1 750 000** kr eksl. mva.	Kunngjøring på www.Doffin.no

For anskaffelser over **1 750 000** kr eksl. mva. / **44** mil. kr eksl. mva.	Kunngjøres både på www.Doffin.no og den internasjonale basen TED. Dette ordnes via utlegging på Doffin.

Tabell: Krav til konkurranse (gjeldende fra 1.1.2017)

Kunngjøring på Doffin.no
Anskaffelsesforskriften 2006 hadde i § 9-1 bestemmelser om kunngjøring på Doffin.no for anskaffelser over kr. 500 000 eksl. mva. Bestemmelsen var gjeldende til 31.12.2016.

Forskrift om offentlige anskaffelser 2016 har i § 8-17 bestemmelser om kunngjøring på Doffin.no for anskaffelser over kr. 1 100 000 eksl. mva. Bestemmelsen trådte i kraft 1.1.2017.

Skatteattest
Forskrift om offentlige anskaffelser fra 2006 og 2016 har bestemmelser om skatteattest. Fram til 12.6.2015 var kravet at skatteattest skulle innhentes for alle anskaffelser over kr. 100 000. Ved kongelig resolusjon 12.6.2015 ble terskelen hevet til kr. 500 000.

Protokoll
Anskaffelsesforskriften 2006 hadde i § 3-2 bestemmelser om protokollføring:
(1) Oppdragsgiver skal føre protokoll for anskaffelser som overstiger 100 000 kroner eksl. mva.
(2) Protokollen skal beskrive alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen. Protokollen skal minst omfatte opplysningene som fremgår av forskriftens vedlegg 3 og 4.

Forskriften fra 2016 har tilsvarende bestemmelser i § 10-5 og § 25-5. I § 7-1 har forskriften bestemmelser om dokumentasjonsplikt (1)*: Oppdragsgiveren skal oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Ved anskaffelser over EØS – terskelverdier, skal dokumentasjonen oppbevares i minst tre år fra tidspunktet for inngåelse av kontrakten.* Forskrift har videre bestemmelser om at *«Vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen skal nedtegnes eller samles i en protokoll».*

3.2 Fakta

Dokumentanalyse
Konkurranse
Styrende dokumenter har klare krav og forventninger om at alle innkjøp skal gjennomføres i konkurranse.

Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund har bestemmelser om konkurranse. I punkt 5.1 bestemmes det: «*... Uansett hvilken måte det blir kjøpt inn på **skal** kjøpet baseres på reell konkurranse ...*»

Rauma kommune har internkontrollprosedyre om anskaffelser. Rutinen skal følges av alle som foretar innkjøp, og det er bestemmelser som skal sikre at anskaffelser er basert på konkurranse. Det bestemmes blant annet:

- Anskaffelser under 100 000 kr eksl. mva. skal så langt som mulig være basert på konkurranse ...
- For anskaffelser mellom 100 000 - 1 100 000 kr eksl. mva. skal det innhentes tilbud fra to eller flere ved å utforme et tilbudsgrunnlag som ekspederes til utvalgte eller man benytter frivillig offentliggjøring på www.Doffin.no
- Ved gjennomføring av konkurranse bruker Rauma kommune verktøyet Mercell i innkjøp som har kunngjøringsplikt
- Alle hjelpedokument for anskaffelser er å finne på server y/anskaffelser

Kunngjøring (Doffin, TED)
Styrende dokumenter har krav og forventninger og kriterier for kunngjøring av konkurranse på Doffin/ TED.

Rauma kommune sin prosedyre om anskaffelser har bestemmelser om kunngjøring. Det bestemmes:

- For vare- og tjeneste anskaffelser mellom 1 100 000 - 1 750 000 kr eksl. mva. skal anskaffelsen kunngjøres på www.Doffin.no
- For bygge- og anleggskontrakter er øvre terskelverdi 44 mill. kr eksl. mva.
- For anskaffelser over 1 750 000 kr eksl. mva. / 44 mill. kr eksl. mva. skal anskaffelsen både på www.Doffin.no og den internasjonale basen TED. Dette ordnes via utlegging på Doffin.

Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund har i punkt 5 bestemmelser om framgangsmåter ved anskaffelser der det ikke foreligger rammeavtaler. Dokumentet er ikke revidert etter at ny lov og forskrift på anskaffelsesområdet ble vedtatt og trådte i kraft 1.1.2017.
Bestemmelsene er knyttet til:

- Anskaffelse på områder uten rammeavtale/ kontrakt
- Anskaffelser under den til enhver tid gjeldende nasjonale terskelverdi, men over kr 500.000 eksl. mva.
- Anskaffelser under kr 500 000 eksl. mva.

Attest for skatt og mva
Styrende dokumenter har krav og forventninger om at det skal innhentes attest for skatt og mva. for anskaffelser over kr. 500 000.

Rauma kommune har internkontrollprosedyre om anskaffelser. Rutinen skal følges av alle som foretar innkjøp, og det kreves skatteattester yngre en 6 måneder for anskaffelser over 500 000 kr.

Anskaffelsesprotokoll
Styrende dokumenter har krav og forventninger om at det skal utarbeides anskaffelsesprotokoll. Interne krav stilles om at dette også som hovedregel skal gjøres for anskaffelser under kr. 100 000.

Rauma kommune sin prosedyre om anskaffelser har bestemmelser om anskaffelsesprotokoll. All korrespondanse og anskaffelsesprotokoll skal arkiveres i saksprogram. Dokumentet har lenke til regjeringen.no med mal for protokoll etter tidligere regelverk (regelverk som gjaldt fram til 31.12.2016) for anskaffelser mellom 100 000 og 500 000 kroner eks. mva. og protokoll for anskaffelser som overstiger 500 000 kroner eks. mva.

Intervjuer
Konkurranse
I intervju kommer det fram at konkurranse som hovedregel skal gjennomføres. Det er mange som har innkjøpsfunksjon og det antas at det skjer direkte anskaffelser og anskaffelser på siden av rammeavtaler. Kompetanse hos de som foretar større innkjøp er høyere enn hos de som sporadisk foretar mindre innkjøp. Det antas derfor at avvik oftest er knyttet til mindre innkjøp.

Kunngjøring (Doffin/ TED)
Kunngjøring på Doffin/ TED er godt ivaretatt. Innkjøpsressurs kontaktes ofte i forbindelse med innkjøp som skal kunngjøres på Doffin/ TED. Eksterne rådgivere engasjeres noen ganger som rådgiver, eller bistår på annen måte.

Attest for skatt og mva.
Attest for skatt og mva. innhentes når dette er påkrevd.

Anskaffelsesprotokoll
Det opplyses at Rauma kommune ikke har tradisjon for å utarbeide anskaffelsesprotokoll.

Spørreundersøkelse
Revisjonen gjennomførte en spørreundersøkelse overfor ansatte med bestillerfunksjon. Spørsmålene knyttet til offentlig anskaffelser som respondenten har gjennomført gjengis under.

Har du foretatt innkjøp på inntil 100 000 kr. på områder hvor det ikke er inngått rammeavtaler?

Navn	*Prosent*
JA	31,7%
NEI	68,3%
N = 41	

Merknad: 31,7 % (12 ansatte med bestillerfunksjon) har foretatt innkjøp inntil kr 100 000 på områder der det ikke er rammeavtaler.

Hvordan gjennomførte du innkjøpene?

Navn	*Prosent*
Kjøpte direkte fra en leverandør	16,7%
Innhentet tilbud fra en leverandør	8,3%
Innhentet tilbud fra flere leverandører	66,7%
Kunngjorde konkurranse på Doffin.no	0,0%
Annet	8,3%
N = 12	

Merknad: Krav for kunngjøring av konkurranse er gitt i anskaffelsesregelverket. Iht anskaffelsesregelverket skal slike innkjøp som hovedregel så langt som mulig være basert på konkurranse. Kommunen har i sine retningslinjer ønske om at alle kjøp skal være basert på konkurranse. Åtte ansatte har innhentet tilbud fra flere leverandører. To ansatte opplyser at han/ hun har foretatt innkjøp ved å kjøpe direkte fra en leverandør. En ansatt opplyser at slikt kjøp er foretatt ved å innhente tilbud fra en leverandør.

Hvordan dokumenterte du innkjøpene?

Navn	*Prosent*
Dokumentasjon ble ikke utarbeidet	25,0%
Notat i saksbehandlingssystem	16,7%
Protokoll	16,7%
Annet	41,7%
N = 12	

Merknad: Anskaffelsesregelverket stilte ikke eksplisitte krav om dokumentasjon for anskaffelser under kr. 100 000. Rauma kommune har bestemmelser om at alle anskaffelser skal dokumenteres. Tre av 12 ansatte med bestillerfunksjon som har foretatt slike anskaffelser opplyser at det ikke ble utarbeidet dokumentasjon. De resterende ni ansatte opplyser at de dokumenterte innkjøpet. Dokumentasjon ble gitt i ulike former.

Har du foretatt innkjøp fram til 31.12.2016 med kostnad på 100 000 til 500 000 kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler?

Navn	*Prosent*
JA	14,6%
NEI	85,4%

N = 41

Merknad: 14,6 % (6 ansatte med bestillerfunksjon) har foretatt innkjøp mellom kr 100 000 til 500 000 på områder der det ikke er rammeavtaler.

Hvordan gjennomførte du innkjøpene?
Gjelder innkjøp fram til 31.12.2016 med kostnad på 100 000 til 500 000 kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler.

Navn	*Prosent*
Foretok direkte innkjøp fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra flere leverandører	66,7%
Kunngjorde konkurranse på Doffin.no	16,7%
Annet	16,7%

N = 6

Merknad: Krav for kunngjøring av konkurranse er gitt i anskaffelsesregelverket. Ved anskaffelsesverdi mellom 100.000 -500.000 kr eksl. mva. skal tilbud innhentes fra to eller flere eller man benytter frivillig offentliggjøring på www.Doffin.no
Fire av seks ansatte med bestillerfunksjon opplyser at han/ hun har foretatt slike innkjøp ved å innhente tilbud fra flere leverandører. En ansatt har kunngjort konkurranse på Doffin og en har nyttet annen fremgangsmåte.

Hvordan dokumenterte du innkjøpene?
Gjelder innkjøp fram til 31.12.2016 med kostnad på 100 000 til 500 000 kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler.

Navn	*Prosent*
Dokumentasjon ble ikke utarbeidet	0,0%
Notat i saksbehandlingssystem	16,7%
Protokoll	50,0%
Annet	33,3%

N = 6

Merknad: Anskaffelsesregelverket stilte krav om at det skal utarbeides protokoll for anskaffelser mellom kr. 100 000 og kr. 500 000.
Tre ansatte med bestillerfunksjon opplyste i spørreundersøkelsen at de har utarbeidet protokoll. En ansatt opplyser at innkjøpet er dokumentert på annen måte og en at det er utarbeidet notat i saksbehandlingssystemet. Halvparten av de som har svart på spørsmålet (tre personer) opplyser at innkjøp ikke er dokumentert i protokoll, men på annen måte eller i saksbehandlingssystemet. Dette er ikke i tråd med anskaffelsesregelverket som gjaldt fram til 31.12.2016.

Har du foretatt innkjøp fram til 31.12.2016 med verdi på over 500 000 kr.?

Navn	*Prosent*
JA	14,6%
NEI	85,4%

N = 41

Merknad: 14,6 % (6 ansatte med bestillerfunksjon) har foretatt innkjøp over kr 500 000 på områder der det ikke er rammeavtaler.

Hvordan gjennomførte du innkjøpene?

Gjelder innkjøp fram til 31.12.2016 med kostnad over 500 000 kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler.

Navn	*Prosent*
Foretok direkte kjøp fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra flere leverandører	16,7%
Kunngjorde konkurranse på Doffin.no	50,0%
Annet	33,3%
N = 6	

Merknad: Krav for kunngjøring av konkurranse er gitt i anskaffelsesregelverket.
En ansatt med bestillerfunksjon opplyser at han/ hun har foretatt innkjøp ved å innhente tilbud fra flere leverandører. Iht anskaffelsesregelverket skal slike innkjøp som hovedregel kunngjøres på Doffin. To ansatte svarer at anskaffelsen ble foretatt på annen måte.

Hvordan dokumenterte du innkjøpene?
Gjelder innkjøp fram til 31.12.2016 med kostnad over 500 000 kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler.

Navn	*Prosent*
Dokumentasjon ble ikke utarbeidet	0,0%
Notat i saksbehandlingssystem	0,0%
Protokoll	80,0%
Annet	20,0%
N = 5	

Merknad: Anskaffelsesregelverket stilte krav om at det skal utarbeides protokoll for anskaffelsene. Fem ansatte med bestillerfunksjon opplyste i spørreundersøkelsen at de har foretatt slike anskaffelser. Av disse opplyser fire at de har utarbeidet protokoll. En ansatt opplyser at innkjøpet er dokumentert på annen måte.

Har du foretatt innkjøp etter 01.01.2017 med kostnad på 100 000 til 1,1 millioner kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler?

Navn	*Prosent*
JA	14,6%
NEI	85,4%
N = 41	

Merknad: 14,6 % (seks ansatte med bestillerfunksjon) har foretatt innkjøp over kr 100 000 til 1,1 mill. på områder der det ikke er rammeavtaler.

Hvordan gjennomførte du innkjøpene?
Gjelder innkjøp etter 01.01.2017, med kostnad fra 100 000 til 1,1 millioner kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtale

Navn	*Prosent*
Foretok direkte kjøp fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra flere leverandører	50,0%
Kunngjorde konkurranse på Doffin.no	33,3%
Annet	16,7%
N = 6	

Merknad: Krav for kunngjøring av konkurranse er gitt i anskaffelsesregelverket. Tilbud innhentes fra to eller flere eller man benytter frivillig offentliggjøring på www.Doffin.no
Tre ansatte svarer at de har innhentet tilbud fra flere leverandører, to har kunngjort konkurranse frivillig på Doffin.

Hvordan dokumenterte du innkjøpene?
Gjelder innkjøp etter 01.01.2017, med kostnad fra 100 000 til 1,1 millioner kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtale

Navn	*Prosent*
Dokumentasjon ble ikke utarbeidet	0,0%
Notat i saksbehandlingssystem	16,7%
Protokoll	50,0%
Annet	33,3%
N = 6	

Merknad: Anskaffelsesregelverket stiller krav om at det skal utarbeides protokoll for anskaffelsene. Seks ansatte med bestillerfunksjon opplyste at de har foretatt slike anskaffelser. Av disse opplyser tre at de har utarbeidet protokoll. To ansatt opplyser at innkjøpet er dokumentert på annen måte og en ansatt har dokumentert innkjøpet i saksbehandlingssystemet.

Har du foretatt innkjøp etter 01.01.2017 med kostnad over 1,1 millioner kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler?

Navn	*Prosent*
JA	4,9%
NEI	95,1%
N = 41	

Merknad: 4,9 % (2 ansatte med bestillerfunksjon) har foretatt innkjøp over kr 1,1 mill. på områder der det ikke er rammeavtaler.

Hvordan gjennomførte du innkjøpene?
Gjelder innkjøp etter 01.01.2017 med kostnad over 1,1 millioner kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler.

Navn	*Prosent*
Foretok direkte kjøp fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra en leverandør	0,0%
Innhentet tilbud fra flere leverandører	50,0%
Kunngjorde konkurranse på Doffin.no	0,0%
Annet	50,0%
N = 2	

Merknad: Krav for kunngjøring av konkurranse er gitt i anskaffelsesregelverket. Slike innkjøp skal som hovedregel kunngjøres på Doffin. En ansatt med bestillerfunksjon opplyser at han/ hun har foretatt innkjøp ved å innhente tilbud fra flere leverandører. En ansatt opplyser at innkjøpet ble gjennomført på annen måte.

Hvordan dokumenterte du innkjøpene?
Gjelder innkjøp etter 01.01.2017 med kostnad over 1,1 millioner kr. på områder der det ikke er inngått rammeavtaler.

Navn	*Prosent*
Dokumentasjon ble ikke utarbeidet	0,0%
Notat i saksbehandlingssystem	0,0%

Protokoll	50,0%
Annet	50,0%
N = 2	

Merknad: Anskaffelsesregelverket stiller krav om at det skal utarbeides protokoll for anskaffelsene. To ansatte med bestillerfunksjon opplyste i spørreundersøkelsen at de har foretatt slike anskaffelser. Av disse svarer en at protokoll ble utarbeidet. En ansatt opplyser at innkjøpet er dokumentert på annen måte. Svaret gir ikke informasjon ut over at dette.

Stikkprøvekontroll av avtaler

Som del av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen gått gjennom et utvalg anskaffelser og vurdere disse i forhold til anskaffelsesregelverket som var gjeldende ved kunngjøring (jf. anskaffelsesforskriften av 12.8.2016 § 32-2), og interne rutiner i Rauma kommune.

Avtaler som inngår i utvalget er valgt på bakgrunn av omsetning som kommunen har hatt med den enkelte leverandør. Revisjonen har ved utvelgelse tatt utgangspunkt i regnskapstall fra 2017 (perioden 1.1. til 27.10.2017). Utgift som kommunen har hatt har nødvendigvis ikke vært knyttet til enkeltanskaffelser. Der det har vært flere anskaffelser har revisjonen bedt om å få dokumentasjon knyttet til anskaffelsen med høyest kostnad.

Rammeavtaler er også vurdert. Rammeavtaler som Rauma kommune har er inngått av ROR Innkjøp, andre samarbeidsparter eller av Rauma kommune.

Revisjonen har vurdert den enkelte anskaffelsen i forhold til:

1. Konkurranse (innhentet tilbud fra flere leverandører/ kunngjøring/ kunngjøring Doffin/ TED)
2. Kunngjøring (Doffin, TED)
3. Attest for skatte- og mva.
4. Anskaffelsesprotokoll
5. Kontrakt/ rammeavtale (dato, signatur)

Gjennomgang av 10 avtaler hvor kostnadene var på over 1,1 mill. i 2017

Revisjonen etterspurte 10 avtaler hvorav fem er rammeavtaler, der kostnadene var på over 1,1 mill. i 2017 eller i avtaleperioden (perioden for rammeavtalen). Avtalene gjelder bygge- og anleggskontrakter, og vare og tjenestekontrakter. Leverandørene er hovedsakelig valgt ut fra omsetning.

NR	Dokumentasjon / Avtale (avtaletype)	Konkurranse	Kunngjøring	Protokoll	Attest		Avtale	
					Mva	Skatt	Signert	Kontrakt
1	Bygg og anleggsavtale, Totalentreprise (Helsehuset)	JA	Doffin/ TED	NEI	JA	JA	JA	JA
2	Kontrakt om bygg og anleggsarbeider (Oppgradering av tomter)	JA	Doffin/ TED	JA	JA	JA	JA	JA
3	Kontrakt om bygg og anleggsarbeider (Boligfelt)	JA (Konsulent, rammeavtale)	Doffin/ TED	NEI	JA	JA	JA	JA
4	Vare og tjenesteavtale, Drift av miljøstasjon	JA (NIR)	Doffin/ TED	JA	JA	JA	JA	JA
5	Vare og tjenesteavtale, Prekvalifisering pasientvarslingsanlegg	JA (Ålesund kommune)	Doffin/ TED	NEI	JA	JA	JA	JA
	Vare og tjenesteavtale, Avtale om kjøp av programvare og utstyr for varsling	JA (Basert på avtale over)	–	–	–	–	JA	JA
6	Rammeavtale om arealplanlegging 2014-2015 (m/ opsjon)	JA (Rauma kommune	Doffin	NEI	JA	JA	NEI	JA

	Rammeavtale om kommunalteknikk 2014-2015 (m/ opsjon)	JA (Rauma kommune	Doffin	NEI	JA	JA	NEI	JA
7	Rammeavtale, Forbruksvarer	JA (ROR-Innkjøp)	Doffin/ TED	JA	JA	JA	NEI	JA
8	Rammeavtale, Kolonialvarer	JA (ROR-Innkjøp)	Doffin/ TED	JA	JA	JA	JA	JA
9	Rammeavtale, Elektro	JA (ROR-Innkjøp)	Doffin/TED	JA	JA	JA	JA	JA
	Rammeavtale, Elektro	JA (ROR-Innkjøp)	Doffin/TED	JA	JA	JA	JA	JA
10	Rammeavtale, Kontorrekvisita	JA (ROR-Innkjøp)	Doffin/ TED	JA	JA	JA	JA	JA

Kjelde: MRR IKS

Gjennomgangen viser at anskaffelser over kr 1,1 mill. kunngjøres på Doffin/ TED, at det som hovedregel innhentes attest for skatt og mva, og at kontrakt er tilgjengelig. De fleste avtalene som er forelagt revisjonen har vært signert av begge parter.
ROR Innkjøp opplyser at anskaffelsesprotokoll for de anskaffelsene innkjøpssamarbeidet gjennomfører i all hovedsak utarbeides automatisk, og arkiveres i saksbehandlingssystemet. For de fem avtalene som ikke er inngått av ROR Innkjøp ble det lagt fram anskaffelsesprotokoll for to.

Stikkprøvekontroll av anskaffelser

Gjennomgang av anskaffelser fra et utvalg leverandører som i 2017 hadde en kostnad på kr. 100 000 til 1,1 mill.
Revisjonen etterspurte dokumentasjon i forhold til seks anskaffelser som i 2017 hadde en kostnad på kr 100 000 til kr 1,1 mill. Utvalget ble foretatt av revisjonen med utgangspunkt i reskonto. Kostnadene var ikke knyttet til enkeltanskaffelse. Der det var flere anskaffelser fra samme leverandør etterspurte revisjonen dokumentasjon knyttet til anskaffelsen med høyest kostnad.

Kontroll 11: Møbler
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i underkant av kr. 850 000 til leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. Oversikt over rammeavtaler som gjelder for Rauma kommune datert 27.10.2017 og 25.1.2018 viser at rammeavtale med leverandør gikk ut 31.12.2012. Det opplyses i intervju at Rauma kommune har tiltrådt rammeavtale framforhandlet av ROR Innkjøp i 2017 på området. Rammeavtale inngått av ROR Innkjøp oppfyller de krav som avtalene er vurdert mot.

Kontroll 12: Programvare software
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i underkant av kr. 800 000 til leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. ROR Innkjøp opplyser at avtale om levering av software er fra begynnelsen av 1990-tallet. Avtalen er ikke lagt fram for revisjonen. Avtalen er utvidet med delavtaler for ulike tjenesteområder i kommunen. Det foreligger skriftlige avtaler for delavtalene. Rauma kommune har ikke lagt fram dokumentasjon på konkurranse.

Kontroll 13: Hardware
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i underkant av kr. 700 000 til denne leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. De største enkeltfaktura i 2017 var på i underkant av kr. 150 000. Rauma kommune har ikke lagt fram dokumentasjon på konkurranse.

Kontroll 14: Forbruksvarer dagligvarer
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i overkant av kr. 200 000 til leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. Rauma kommune har rammeavtale for engroshandel/ kolonialvarer. Stikkprøvekontroll av fakturaer viser at innkjøpene til en viss grad omfatter varer det er rammeavtale på.

Kontroll 15: Konsulenttjenester arealplan
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i overkant av kr. 200 000 til denne leverandøren. Innkjøpene er knyttet til seks fakturaer. Rauma kommune har inngått rammeavtale om arealplanlegging i 2014 som gjelder tom 2018. Rauma kommune opplyser at rammeavtale ikke er nyttet. Det opplyses videre at arbeidstaker som arbeidet med prosjektet i kommunen skiftet arbeidsgiver. Oppdrag med å sluttføre prosjekt fulgte med til ny arbeidsgiver.

Kontroll 16: Rammeavtale, Multifunksjonsskrivere
Rauma kommune har tiltrådt rammeavtale om multifunksjonsskrivere inngått av Møre og Romsdal fylkeskommune og ROR IKT. Konkurranse har vært kunngjort på Doffin/ TED, attest for skatt og mva er lagt fram sammen med avtale.

Gjennomgang av anskaffelser fra et utvalg leverandører som i 2017 hadde en kostnad på mindre enn kr 100 000
Revisjonen etterspurte fire anskaffelser fra et utvalg leverandører som i 2017 hadde en kostnad på mindre enn kr 100 000. Kostnadene var ikke knyttet til enkeltanskaffelse.

Kontroll 17: Hardware
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i underkant av kr. 100 000 til leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. Konkurranse ikke dokumentert.

Kontroll 18: Apotekvarer
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i underkant av kr. 100 000 til leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. Rauma kommune har rammeavtale for legemidler. Stikkprøvekontroll av fakturaer viser at innkjøpene til en viss grad omfatter varer der det er rammeavtale.

Kontroll 19: Kontorrekvisita
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i underkant av kr. 100 000 til leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. Rauma kommune har rammeavtale for kontorrekvisita m.m. Stikkprøvekontroll av fakturaer viser at innkjøpene til en viss grad omfatter varer der det er rammeavtale.

Kontroll 20: Dagligvarer
I perioden 1.1. til 27.10.2017 var det fakturert i underkant av kr. 100 000 til leverandøren. Innkjøpene er knyttet til et stort antall fakturaer. Rauma kommune har rammeavtale for engroshandel/ kolonialvarer. Stikkprøvekontroll av fakturaer viser at innkjøpene til en viss grad omfatter varer der det er rammeavtale.

3.3 Vurdering og anbefaling

Anskaffelse basert på konkurranse
Enhver anskaffelse skal så langt det er mulig være basert på konkurranse og skal være lyst ut i samsvar med terskelverdier. Styrende dokumenter bestemmer at konkurranse som hovedregel skal gjennomføres. Revisjonens gjennomgang viser at Rauma kommune ved større anskaffelser og ved inngåelse av rammeavtaler etterlever konkurransekravene i anskaffelsesregelverket og interne rutiner.

Revisjonens gjennomgang viser at dokumentasjon på konkurransen ofte ikke kan framlegges for anskaffelser under terskelverdi for kunngjøring på Doffin/TED. Rauma kommune bør sikre at slik dokumentasjon utarbeides iht interne rutiner.

Det er mange som kan foreta innkjøp i Rauma kommune. Noen av disse opplyser i spørreundersøkelsen at de har liten kunnskap om innkjøpsrutiner og offentlige anskaffelser. Basert på dette, og gjennomgang av et utvalg anskaffelser med en kostnad på under kr 1,1 mill., kan det legges til grunn at det skjer direkte anskaffelser og anskaffelser på siden av rammeavtaler. Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at anskaffelser baseres på konkurranse.

Kunngjøring av konkurranse
Revisjonens gjennomgang viser at Rauma kommune følger anskaffelsesregelverket og interne rutiner. Kunngjøring på Doffin/ TED er ivaretatt. Innkjøpsressurs kan kontaktes i forbindelse med innkjøp som skal kunngjøres på Doffin/ TED. Eksterne rådgivere bistår noen ganger, eller er engasjert som rådgiver.

Attest for skatte og mva.
Revisjonens gjennomgang viser at attest for skatte- og mva. innhentes når dette er påkrevd.

Protokoll (dokumentasjon av anskaffelsesprosessen)
Rauma kommune har ikke tradisjon for å utarbeide anskaffelsesprotokoll. Gjennomgang av et utvalg anskaffelser som er håndtert av Rauma kommune viser at det unntaksvis utarbeides anskaffelsesprotokoll.

Anbefalinger
- Rauma kommunen bør sikre at det gjennomføres konkurranse for alle anskaffelser mellom kr. 100 000 og kr. 1,1 mill., og som hovedregel for anskaffelser under kr. 100 000. Kommunen bør sikre at gjennomført konkurranse dokumenteres.
- Rauma kommune bør sikre at anskaffelsesprotokoll utarbeides der det er krav om dette.
- Rauma kommune bør sikre at dokumentasjon av anskaffelsesprosesser oppbevares samlet og systematisk.

4. Rammeavtaler

4.1 Problemstilling og revisjonskriterier

Problemstilling

- Bruker Rauma kommune inngåtte rammeavtaler?

Revisjonskriterier

Revisjonen har undersøkt om Rauma kommune nyttet rammeavtaler som er inngått av kommunen selv, eller gjennom ROR Innkjøp. Revisjonskriterier som kommunen er vurdert mot:
- Rauma kommune har en oppdatert oversikt over alle inngåtte rammeavtaler
- Rauma kommune nytter rammeavtaler som til enhver tid gjelder

Rammeavtaler inngås for kjøp av varer og tjenester man til stadighet har behov for. Å benytte inngåtte rammeavtaler innebærer store administrative besparelser for oppdragsgiver. Dette fordi man slipper å kunngjøre de enkelte kontraktene, men heller bestille varer/ tjenester fra en rammeavtale.

Utstrakt bruk av rammeavtaler kan virke konkurransehemmende og kan ikke inngås for lenger enn fire år ifølge forskriften om offentlig anskaffelser § 11-1 (4). En rammeavtale er ikke å anse som en selvstendig kontrakt, men heller et sett med avtalte vilkår som skal gjelde i avtaleperioden, for enkelte

kontrakter. Inngåelse av rammeavtaler følger de samme kravene som stilles til inngåelse av enkeltanskaffelser med tanke på kunngjøring, kvalifikasjonskrav og tildelingskriterier jfr. forskriften § 6-1 (1) og § 15-1 (1).

Verdien på rammeavtalen skal basere seg på den anslåtte verdien av alle forventede enkeltkontrakter i rammeavtalens løpetid. Dette for at tilbyderne skal kunne vurdere om det er grunnlag for dem til å sende inn tilbud. Bestillinger må gjøres innenfor den tidsrammen som er avtalt og det må være kjøp av varer som faller inn under avtalen.

4.2 Fakta

4.2.1 Oversikt over inngåtte rammeavtaler

Dokumentanalyse

Internkontrollrutiner bestemmer at alle ansatte skal ha tilgang til de til enhver tid gjeldende rammeavtaler. Det opplyses i rutinen at gjeldende rammeavtaler ligger på server y/anskaffelser /Inngåtte avtaler, avtaler. Tilsvarende dokument ligger også i internkontrollsystemet (IK).

Intervju

Når ROR Innkjøp har inngått en rammeavtale som Rauma kommune har tiltrådt, sendes avtalen elektronisk til kommunen v/ innkjøpsressurs. Avtalen gjøres tilgjengelig på avtalt plass på server. Der e-handel skal nyttes blir rammeavtalen inkludert vareliste og prisliste gjort tilgjengelig på e-handelsplattform.

ROR-Innkjøp sender jevnlig ut oversikter over rammeavtaler som er gjeldende for Rauma kommune. Noen ganger kan det ta noe tid før oppdatert oversikt mottas av Rauma kommune.

Spørreundersøkelse

Revisjonen gjennomførte en spørreundersøkelse overfor ansatte med bestillerfunksjon. Spørsmålene som rettet seg mot kunnskap om og bruk av rammeavtaler gjengis under.

Har du oversikt over rammeavtaler som kommunen har inngått?

Navn	*Prosent*
JA	63,4 %
NEI	36,6 %
N = 41	

Merknad: 37 % (15 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke har oversikt over rammeavtaler som kommunen har inngått.

Vet du hvor du finner oversikt over rammeavtaler som kommunen har inngått?

Navn	*Prosent*
JA	68,3 %
NEI	31,7 %
N = 41	

Merknad: 32 % (13 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke har oversikt over hvor de kan finne oversikt over rammeavtalene kommunen har inngått.

4.2.2 Bruk av rammeavtaler

Dokumentanalyse

Styrende dokumenter utarbeidet av innkjøpssamarbeidet og Rauma kommune bestemmer at der det er inngått rammeavtaler skal disse nyttes.

Intervju
I intervju framkommer det at det på områder der det er rammeavtaler forekommer kjøp fra andre leverandører. Rauma kommune kan hente ut fakturaoversikter som kan nyttes til å undersøke hvem som foretar slike innkjøp. Innkjøpene kan være berettigede hvis det haster å få varen.

Det opplyses at Rauma kommune skal vurdere om det skal gjennomføres kontroll av bruk av rammeavtaler.

Spørreundersøkelse
Revisjonen gjennomførte en spørreundersøkelse overfor ansatte med bestillerfunksjon. Ett av spørsmålene rettet seg mot bruk av rammeavtaler.

Hvor enig er du i påstanden: Jeg nytter rammeavtaler ved innkjøp/ offentlig anskaffelser

Navn	*Prosent*
HELT ENIG	22,0 %
ENIG	63,4 %
UENIG	9,8 %
HELT UENIG	4,9 %
N = 41	

Merknad: 15 % (6 ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke nytter rammeavtaler ved innkjøp/ offentlige anskaffelser. Det kan være ansatte som foretar innkjøp på områder der det ikke er inngått rammeavtaler. Svar på spørsmålet må derfor nyttes med varsomhet.

Stikkprøvekontroll
Gjennomgang av et utvalg anskaffelser med en kostnad på under kr 1,1 mill. viser at det skjer anskaffelser på siden av rammeavtaler. (se kapittel 3.2)

4.2.3 E-handel

Dokumentanalyse
I innkjøpsstrategi for Molde kommune 2015-2022 omtales e-handel i punkt 1.4.2. Strategien er gjort gjeldende for Rauma kommune gjennom kommunestyrevedtak i 2015.

E-handel skal brukes ved kjøp av varer og tjenester. Den som bestiller må ha bestillerfullmakt via leder som melder dette inn til regnskapssjef. Rauma kommune har i sitt internkontrollsystem prosedyre for e-handel (07.5.2 E-handel, godkjent 20.3.2017 (revisjon nr. 5)).

Rauma kommune opplyser at det er inngåtte avtaler som er tilrettelagt for e-handel på følgene områder:

- Kontor- og datarekvisita, kopipapir, skolemateriell
- Renholdsartikler, lyskilder
- Emballasje storhusholdning
- Mykpapir, emballasje, engangsartikler (papir, plast)
- Medisinske forbruksvarer
- Flytende og faste meieriprodukter
- Brød og bakevarer
- Arbeidsklær, hansker, sko og verneutstyr
- Leie av helsetekstiler

- Skolebøker, læremidler

ROR-innkjøp har utarbeidet manual for bruk av e-handel. Manualen *elektronisk bestilling av varer og tjenester fra bestilling til (betaling)* skal følges ved e-handle i Rauma kommune. Manualen inngår som del av prosedyre i Rauma kommune. Revisjonen har fått forelagt manual (sist oppdatert 10.10.2016).

Rauma kommune stiller krav for godkjenning av varemottak. Det skal kontrolleres at kommunen har mottatt det som er ekspedert fra leverandør. Dersom den som mottar varen ikke er bestilleren skal status for varemottak meldes til bestiller. Kvittering for varemottak er den siste kvalitetskontroll for leveransen.

Intervju
Revisjonen har mottatt liste over brukere som kan nytte e-handel og forbruksenhetene autorisasjonen er knyttet til. Listen viser at mange av disse brukerne har tilgang til e-handel på flere eller mange forbruksenheter.

Det opplyses i intervju at Rauma kommune har gjennomført kurs i e-handel for ansatte som skal nytte systemet.

Spørreundersøkelse
Revisjonen gjennomførte en spørreundersøkelse overfor ansatte med bestillerfunksjon. Noen av spørsmålene som rettet seg mot e-handel gjengis i det følgende.

Har du fått opplæring i e-handel?

Navn	*Prosent*
JA	85,4 %
NEI	14,6 %
N = 41	

Merknad: 15 % (seks ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke har fått opplæring i e-handel.

Har din leder uttrykt forventning om at du skal nytte e-handel?

Navn	*Prosent*
JA	80,5 %
NEI	14,6 %
VET IKKE	4,9 %
N 41	

Merknad: 20 % (åtte ansatte med bestillerfunksjon) svarer at leder ikke har forventninger om at e-handel skal nyttes eller at den ansatte ikke vet dette.

Nytter du e-handel når du foretar innkjøp, når det er mulig?

Navn	*Prosent*
JA	80,5 %
NEI	4,9 %
IKKE AKTUELT	14,6 %
N = 41	

Merknad: 5 % (to ansatte med bestillerfunksjon) svarer at de ikke nytter e-handel når dette er mulig.

I hvor stor grad nytter du e-handel i forhold til antall innkjøp du foretar?

Navn	*Prosent*
SVÆRT STOR GRAD	51,5 %

STOR GRAD	36,4 %
LITEN GRAD	9,1 %
SVÆRT LITEN GRAD	3,0 %
N = 33	

Merknad: 88 % (29 ansatte med bestillerfunksjon) av de som nytter e-handel opplyser at de gjør dette i svært stor eller stor grad.

Hvorfor nytter du ikke e-handel?

Navn	*Prosent*
HAR IKKE KUNNSKAP	50,0 %
IKKE TILRETTELAGT	0,0 %
FOR KOMPLISERT	50,0 %
ANNET	0,0 %
N = 2	

Merknad: To ansatte begrunner hvorfor de ikke nytter e-handel der dette er mulig. En opplyser at han/hun ikke har kunnskap, og en opplyser at e-handle er for komplisert.

4.3 Vurdering og anbefaling

Rauma kommunen skal følge de rammeavtalene som til enhver tid gjelder. Kommunen skal ha rutiner som sikrer betryggende kontroll med at rammeavtalene følges.

Oversikt over inngåtte rammeavtaler

Det er en forutsetning for å kunne nytte rammeavtaler at ansatte med bestillerfunksjon har oversikt over disse. Kommunen bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon er kjent med kommunens prosedyrer for e-handel og gjennom dette ha kunnskap om hvor oversikt over rammeavtaler og den enkelte rammeavtale kan hentes.

Bruk av rammeavtaler

Det er mange som har innkjøpsfunksjon. Noen av disse opplyser at de har liten kunnskap om offentlige anskaffelser og e-handel. Basert på dette og gjennomgang av et utvalg anskaffelser med en kostnad på under kr 1,1 mill. kan det legges til grunn at det skjer anskaffelser på siden av rammeavtaler. Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at ansatte nytter inngåtte rammeavtaler.

E-handel

Det er positivt at de fleste ansatte nytter e-handel i stor eller svært stor grad der dette er mulig. Det er viktig at opplæring gjennomføres og at ledere har forventninger om at systemet nyttes.

Rauma kommune bør sikre at ledere har forventninger om bruk av e-handle. Kommunen bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i e-handle. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.

Anbefalinger

- Rauma kommune bør sikre at ansatte med bestillerfunksjon får opplæring i e-handle. Kommunen bør dokumentere den opplæring som gis.
- Rauma kommune bør innføre rutiner som sikrer betryggende kontroll med at ansatte nytter inngåtte rammeavtaler.

5. Litteraturliste

1. Lov om offentlige anskaffelser av 17.6.2016 nr. 73 (trådte i kraft 1.1.2017)
   - forskrift om offentlige anskaffelser av 12.8.2016 (trådte i kraft 1.1.2017)
   - veileder til forskrift om offentlige anskaffelser (2016) (publisert 7.12.2017)

2. Lov om offentlige anskaffelser av 16.7.1999 (opphevet 1.1.2017)
   - forskrift om offentlige anskaffelser av 7.4.2006 (opphevet 1.1.2017)
   - veileder til forskrift om offentlige anskaffelser (2006) (opphevet)

3. Anskaffelser.no. Definisjoner av begrep, anskaffelsesordbok:
   - https://www.anskaffelser.no/gjore-anskaffelser/anskaffelsesfaglige-temaer/anskaffelsesordbok

4. Anskaffelser.no – om e-handel
   - https://www.anskaffelser.no/digitalisering/oppdragsgivere/gevinster-ved-digitalisering

5. Samarbeidsavtale om administrativ vertskommunesamarbeid på innkjøpsområdet (ROR Innkjøp)
   - Kommunestyret i Rauma kommune, vedtak 8.9.2015 (sak 61/2015)

6. Innkjøpsstrategi for Molde kommune for perioden 2015 til 2022
   - Kommunestyret i Rauma kommune, vedtak 8.9.2015 (sak 61/2015)

7. Reglement for innkjøp i Aukra, Molde, Nesset, Rauma, Midsund
   - Kommunestyret i Rauma kommune, vedtak 8.9.2015 (sak 61/2015)

8. Økonomireglementet for Rauma kommune (5.9.2017)

9. Kontoplan for Rauma kommune (januar 2017 og februar 2018)

10. IK-prosedyrer
    - Dokument 07.5 Innkjøper, godkjent 6.1.2017 (revisjon nr. 2).
    - Dokument 07.6 Anskaffelser, godkjent 30.6.2017 (revisjon nr. 3)
    - Prosedyre 07.5.2 E-handel, godkjent 20.3.2017 (revisjon nr. 5)

11. St.meld. nr. 36. (2008-2009) Det gode innkjøp

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe:	2018-1539/01
Arkiv:	216
Saksbehandler:	Jane Anita Aspen
Dato:	22.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 04/18	Kontrollutvalget	5.3.2018

INTERIMRAPPORT REGNSKAPSREVISJON – REVISJONSÅRET 2017

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport fra interimrevisjonen til orientering.

Saksopplysninger

Kommunelovens § 77 nr. 4 og Forskrift for kontrollutvalg §§ 6 og 9 omhandler kontrollutvalgets tilsynsansvar overfor revisjonen.

I henhold til kommunelovens § 77 nr. 4, skal kontrollutvalget påse at kommunens årsregnskap blir revidert på en betryggende måte, herunder holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at det foregår i samsvar med de bestemmelser som følger av lov og forskrift. Dette skjer bl.a. ved at revisor rapporterer om sitt arbeid til kontrollutvalget.

Utvalget har en viktig jobb i å påse at dette arbeidet foregår i samsvar med gjeldene lovregler og avtaler. Rapporteringen fra revisor er viktig for at kontrollutvalget skal kunne holde seg løpende orientert om framdriften i revisjonsarbeidet og for å vurdere om de skal sette i gang andre kontroll- og tilsynsaktiviteter.

VURDERING

I oppdragsavtalen med Møre og Romsdal Revisjon IKS, som kontrollutvalget godkjente i forrige kontrollutvalgsmøte, er det lagt opp til rapportering til kontrollutvalget fra interimrevisjonen. Grunnlaget for rapporteringen er kommunikasjons-/revisjonsplan 2017, som ble behandlet i kontrollutvalgets møte 18. september 2017, sak 24/17. Siden Møre og Romsdal Revisjon IKS først startet opp 1.2.2017, så har de trengt noe tid på å få på plass system og rutiner. Rapporteringen for 2017 kommer derfor først i dette møtet, men for framtiden er det forventet at revisjonen følger årshjulet i oppdragsavtalen.

Ved rapportering fra revisjonen på samme tid i fjor, gav kontrollutvalget uttrykk for at de ønsket en mer detaljert rapportering. Kontrollutvalget bad om at revisjonen for framtiden rapporterte i forhold til de revisjons- og risikoområdene som er utpekt i revisjonsplanen. Det betyr status for avdekte feil og svakheter, om området er tilfredsstillende, en status for hvor langt revisjonen er kommet i arbeidet knyttet til de enkelte revisjonsområdene i planen. Det var også forventet en statusrapport på de prioriteringer som er gjort innenfor regnskapsrevisjon og en vurdering av internkontroll og det som der er avdekt.

Sekretariatet har ikke mottatt noen rapport fra revisjonen på forhånd, denne vil bli presentert for kontrollutvalget i møte. Vi har derfor ikke hatt mulighet til å vurdere om det blir rapportert i forhold til de revisjons- og risikoområdene som er utpekt i revisjonsplanen.

Oppdragsansvarlig revisor, Anne Oterhals vil i kontrollutvalgets møte presentere interimrapport fra regnskapsrevisjonen 2017. Det er da forventet at det blir utdypet hva som er utført av arbeid, revisjonstilnærming og funn.

Dersom det blir rapportert i forhold til revisjonsplanen og det ikke kommer frem spesielle forhold i presentasjonen, vil sekretariatet anbefale at interimrapporten blir tatt til orientering.

Jane Anita Aspen
daglig leder

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/01
Arkiv: 033 & 14
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 05/18	Kontrollutvalget	5.3.2018
	Kommunestyret	

KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2017

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar årsmelding for 2017. Saken legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 tas til orientering.

Saksopplysninger

I henhold til lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) § 76 er det kommunestyret som har det øverste kontroll- og tilsynsansvaret med den kommunale forvaltning.

Kontrollutvalget er kommunestyrets eget kontroll- og tilsynsorgan og skal forestå det løpende tilsynet med kommunen og kommunens virksomhet på vegne av kommunestyret. jfr. kommuneloven § 77.

Det følger av kommuneloven § 77 nr. 6 første punktum:
"Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget."

Utvalget rapporterer sine saker til kommunestyret løpende gjennom året. For å oppsummere foregående års aktivitet og for å gi kommunestyret et innblikk i virksomheten, utarbeider kontrollutvalget også en årsmelding som legges frem for kommunestyret.

Vedlagt følger:
- Årsmelding for 2017 for kontrollutvalget i Rauma
- Oversikt over behandlede saker i 2017

VURDERING

Kommunelovens bestemmelser om tilsyn og kontroll gir kontrollutvalget betydelig ansvar på vegne av kommunestyret, det er derfor viktig med god dialog mellom kontrollutvalget og kommunestyret.
Kontrollutvalget kommer med uttalelse til kommunens årsregnskap.
Forvaltningsrevisjonsrapporter eller selskapskontroller oversendes til kommunestyret fortløpende til behandling. Utvalget finner det også formålstjenlig å gi en oppsummering av kontrollutvalgets virksomhet i løpet av året gjennom en egen årsmelding.

Årsmeldingen kan bidra til å synliggjøre kontrollutvalgets rolle og øke kunnskapen i kommunestyret om kontrollutvalgets arbeid. Kommunestyret inviteres til å komme med innspill og tanker knyttet til kontrollutvalgets virksomhet.

Kontrollutvalgets sekretariat viser til vedlagte årsmelding for kontrollutvalget for 2017.

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

ÅRSMELDING FOR 2017

1. INNLEDNING

Etter lov om kommuner og fylkeskommuner (Kommuneloven) § 77 er Rauma kommune pålagt å ha et kontrollutvalg. Utvalget er kommunestyret sitt kontrollorgan og skal på vegne av kommunestyret, forestå det løpende tilsynet med kommunens forvaltning.
Utvalgets uavhengige stilling i forhold til andre folkevalgte organ og administrasjonen er ivaretatt gjennom strenge krav til valgbarhet.

2. UTVALGETS SAMMENSETNING

Kontrollutvalget i Rauma kommune har i 2017 hatt følgende sammensetning:

Funksjon	Navn	Parti
Leder	Lars Ramstad	H
Nestleder	Eirik Jenssen*	Ap
Medlem	Hilde Mjelva	Uavh.
Medlem	Knut Dagfinn Samset	Krf
Medlem	Torbjørn Ådne Bruaset*	Sp

*medlem av kommunestyret.

Utvalgsmedlem Hilde Mjelva meldte seg i sommer ut av Venstre, og har etter dette møtt i kontrollutvalget som uavhengig medlem.

Varamedlemmer	Nr	Navn	Parti
For fellesliste Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Venstre			
	1	Peder Gjerstad	H
	2	Marit Moltubakk	H
For Senterpartiet			
	1	Svanhild Dahle	Sp
	2	Kjellrun Hunnes	Sp
For fellesliste Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet			
	1	Odd Ivar Røhmesmo	Sv
	2	Irene Kristiansen	Sv
	3	Jane Karin Malmedal Edvardsen	Ap

Kommunestyret gjorde i møte 9.5.2017 sak 33/2017 nyvalg av varamedlem til kontrollutvalget for fellesliste for Høyre, Kristelig Folkeparti, Fremskrittspartiet og Venstre. Tiril Holm (Frp) var valgt til første varamedlem, men var ikke valgbar grunnet at hun er ansatt som lærling i kommunen.

Ordfører og oppdragsansvarlig revisor har møte- og talerett i utvalgets møter.

3. SEKRETARIAT

"Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget.", jf. Kommuneloven § 77. nr. 10

Kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Molde, Nesset, Rauma, Sunndal og Vestnes har fra 2004 hatt samarbeidsavtale om interkommunal sekretærfunksjon for kontrollutvalgene. Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal ble fra 2013 opprettet som et interkommunalt samarbeid (IS) etter kommunelovens § 27 med status som eget rettssubjekt og med eget styre. Styret er samarbeidets øverste organ og ivaretar arbeidsgiveransvaret for sekretariatets ansatte. I styremøte 14. desember 2015 ble Stig Holmstrøm, Vestnes kommune, valgt til styreleder. I styremøte 30.11.2016 ble Lars Ramstad, Rauma kommune, valgt til ny nestleder, etter at Marit Seljeseth Stokke hadde fått innvilget fritak fra sine politiske verv.

I 2017 er sekretærfunksjonen for kontrollutvalget i Rauma ivaretatt av daglig leder i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal, Jane Anita Aspen.

Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt, jf. § 20 2. ledd, forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner.

4. OPPGAVER OG VIRKSOMHET I 2017

4.0 Saksbehandling og møteavvikling

Kontrollutvalget har i 2017 hatt 6 møter og behandlet i alt 39 protokollerte saker. Av disse er 4 saker oversendt kommunestyret for endelig behandling. I tillegg er det i 2017 lagt frem 39 referatsaker og 24 orienteringssaker.

Kontrollutvalgets møteprotokoller legges frem for kommunestyret som referatsak.

Kontrollutvalgets møter holdes for åpne dører, og blir hovedsakelig avholdt på rådhuset.

Kontrollutvalget har på forespørsel fått orienteringer fra administrasjonen og kommunerevisjonen i saker som har vært til behandling i møtene.

Reglement for kontrollutvalget

Reglement for kontrollutvalget i Rauma er vedtatt av kommunestyret i møte 20.09.2011, k-sak 051/11. Senere foretok kommunestyret i Rauma endringer i reglementets § 2 i møte 08.11.2011, sak 090/11. I kommunestyrets møte 8.9.2015 sak 57/2015 ble hele reglementet revidert.

Plan for Kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019

Kontrollutvalget ser det som hensiktsmessig at det for hver valgperiode lages en plan for kontrollutvalgets virksomhet. Det er naturlig at denne lages av det nye kontrollutvalget i løpet av første år etter nytt valg. Det er naturlig at planen sendes til kommunestyret for godkjenning. På denne måten kan kommunestyret også involveres i å sette rammer for kontrollutvalgets virksomhet i gjeldende valgperiode. Siden vi nå er langt ut i valgperioden, valgte kontrollutvalget i møte 18.9.2017 sak 26/17 å godkjenne plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017/2019, uten å sende den til godkjenning til kommunestyret.
Plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019 er en overordnet plan som må konkretiseres i en årlig tiltaksplan. Kontrollutvalget har laget en tiltaksplan som er bygget opp etter samme mal som plan for kontrollutvalgets virksomhet 2017-2019. Tiltaksplanen vil fortløpende bli oppdatert.

Representasjon
Utvalgets leder Lars Ramstad har i 2017 deltatt på de tre styremøtene som er avholdt i Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal.

Lars Ramstad og Hilde Mjelva deltok på **NKRFs[1] Kontrollutvalgskonferanse 2017** på Gardermoen 1.- 2. februar 2017.

Utvalget deltok også på **Opplæringssamling** for kontrollutvalgene som Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal betjener. Samlingen ble avholdt på Træffhuset 24.8.2017. Hovedtemaet var «Hvordan forstå kommunalt regnskap?» Deltakere fra Rauma kommune var: Lars Ramstad og Knut Dagfinn Samset.
Samt at Lars Ramstad deltok på **kurs** i «Hvordan lese og forstå kommunalt regnskap» som kontrollutvalget i fylkeskommunen arrangerte 2. mars 2017.

4.1 Tilsyn med revisjonen
I følge § 4 i forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner, skal kontrollutvalget påse at kommunen eller fylkeskommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

Kommunestyret i Rauma valgte i møte 12.5.2015 k-sak 26/15, å inngå som deltager i Møre og Romsdal Revisjon og valgte selskapet som revisor for kommunen. I vedtaket fikk kontrollutvalget mandat til å inngå og godkjenne engasjementsavtale med Møre og Romsdal Revisjon IKS.

Av ulike årsaker kom Møre og Romsdal Revisjon IKS (MRR) ikke i drift før fra 1.februar 2017. Skifte av daglig leder i MRR, har også medført at arbeidet med oppdragsavtalen har tatt noe tid. Våren 2017 ble det avholdt felles arbeidsmøter mellom sekretariatene på Nordmøre, Romsdal og fylkeskommunen og konstituert daglig leder i MRR.
Daglig leder Veslemøy Ellinggard startet opp i Møre og Romsdal Revisjon IKS 1.5.2017.
Anne Oterhals er Rauma kommunes oppdragsansvarlige revisor.

Kontrollutvalget i Rauma godkjente oppdragsavtalen med MRR i møte 6.12.2017, sak 35/17. I avtalen forutsettes det bl.a. at revisjonen legger til rette for at kontrollutvalget kan oppfylle sitt ansvar for tilsyn med revisjonen. I dette ligger det at revisjonen skal rapportere til kontrollutvalget fra sitt arbeid og ha et kvalitetssystem i samsvar med lov og revisjonsstandarder.

Utvalget har i 2017 fått seg forelagt følgende:

- **Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2016**
- **Kommunikasjons-/revisjonsplan 2017**
- **Revisors vurdering av uavhengighet**
- **Informasjon om NKRF`s forbundsbaserte kvalitetskontroll med Kommunerevisjonsdistrikt 2 i 2016**

Dokumentene er blitt supplert med muntlig orientering fra oppdragsansvarlig revisor.
Videre er revisjonsberetning blitt forelagt utvalget.

4.2 Uttalelse til regnskapene
Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg kap. 4, §§ 6-8.

Utvalget har behandlet og vurdert årsregnskapet for 2016 for **Rauma kommune,** og gitt sin uttalelse til dette.

[1] Norges Kommunerevisorforbund

Kontrollutvalget har i 2017 også fått seg forelagt følgende sluttregnskap til behandling og uttalelse.

- **Myra barnehage**

I tillegg har utvalget fått seg forelagt kommunens tertialvise økonomirapporter.

Kontrollutvalget har fått seg forelagt som orienteringssak det årlige skatteregnskapet fra skatteoppkrever sammen med Skattefutens kontrollrapport med skatteoppkreverfunksjonen.

Kvaliteten og presentasjonsformen av regnskapene har vært tilfredsstillende. Det samme kan sies om rådmannens årsmelding og skatteoppkreverens årsrapport.

4.3 Forvaltningsrevisjonsrapporter
Kontrollutvalgets oppgaver ved forvaltningsrevisjon følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner §§ 10-12.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse - Plan for forvaltningsrevisjon 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 19.9.2016, sak 23/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 15.11.2016 i K-sak 118/2016.

På bakgrunn av **Plan for forvaltningsrevisjon 2016 – 2019** vedtok kontrollutvalget i Rauma i sitt møte 19.6.2017, sak 18/17, å bestille følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt:

- **Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune**

Kontrollutvalget behandlet prosjektplan for forvaltningsrevisjonsprosjektet i møte 18.9.2017 sak 23/17. Etter prosjektplanen skulle rapport vært levert til kontrollutvalget i slutten av november. Forvaltningsrevisor Einar Andersen gav kontrollutvalget en statusrapport i utvalgets møte 6.12.2017. Prosjektet er forventet levert slik at det kan behandles i kontrollutvalgets første møte 5.3.2018.

Kontrollutvalget behandlet i møte 23.5.2017 sak 12/17 oppfølging av følgende forvaltningsrevisjonsrapport:

- **Barnevernstjenesten i Rauma kommune.**

Møre og Romsdal Revisjon IKS har i sitt brev til kontrollutvalget i Rauma vurdert at kommunen sliter med å oppfylle krav til tilsyn i fosterhjem og utarbeidelse av tiltaksplan til alle barn med hjelpetiltak, men revisjonen viser til at fylkesmannen fører tilsyn med barnevernområdet. Revisjonen er derfor av den oppfatning at dette sikrer nødvendig oppfølging.

Sekretariatet synes det er bekymringsfullt at antall barn uten tiltaksplan er økende, og at årsaken til dette opplyses fra kommunen å være mangelfull saksbehandling pga. stort arbeidspress/kapasitetsvansker og sykemeldinger.
Kontrollutvalget fattet følgende vedtak:

> *Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjons-prosjektet **«Barneverntjenesten i Rauma kommune»**, herunder revisjonens vurdering av kommunens oppfølging, datert 28. april 2017, til orientering.*
>
> *Kontrollutvalget ønsker en statusrapport fra administrasjonen i først utvalgsmøte 2018.*

4.4 Selskapskontroll
Kontrollutvalgets oppgaver ved selskapskontroll følger av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner kap. 6, §§14-15.

Det er utarbeidet **Overordnet analyse - Plan for selskapskontroll 2016-2019** som ble behandlet av kontrollutvalget i møte 19.9.2016, sak 24/16 og senere vedtatt av kommunestyret i møte 15.11.2016 i K-sak 119/2016.

Gjennomføring av eierskapskontroll forutsetter at kommunen har utarbeidet eierskapsmelding (retningslinjer for forvaltning av kommunens interesser i selskap samt eierstrategier for hvert enkelt selskap). *Eierskapsmelding 2011* ble vedtatt av Rauma kommunestyre 8.3.2011 i sak 008/11.
Kommunestyret vedtok i forbindelse med behandling av eierskapsmeldingen at revidert eierskapsmelding skulle framlegges tidlig på høsten hvert år. I 2013 ble det vedtatt en eierskapsstrategi for Rauma Energi AS. Utover dette, har rådmannen valgt å presentere eierskapsmelding for de selskapene der kommunen har 100 % eierandel som en del av kommunens årsrapport. Eierskapsmelding for kommunens øvrige eierskap kan ikke kontrollutvalget se er revidert. Eierskapsmelding er et viktig styringsverktøy for kommunen og kommunens representanter i alle selskaper kommunen har eierinteresser i, ikke bare de største selskapene. Eierskapsmeldingen er også et viktig redskap i kontrollutvalgets arbeid.

Kontrollutvalget har i 2017 ikke behandlet noen selskapskontroll eller oppfølging av selskapskontroller.

Kontrollutvalget har i 2017 på forespørsel fått orientering fra to av kommunes heleide selskaper:

- **Rauma Boliger AS**. Daglig leder Anders Hagen orienterte kontrollutvalget knyttet til følgende stikkord: Forholdet mellom Rauma Boliger AS og Rauma kommunale boligstiftelse, Økonomisk situasjon, Hvor reelt er behovet for boliger til flyktninger i dag? Vedlikeholdsbehov
- **Rauma Energi AS**. Adm. direktør Alf Vee Midtun orienterte utvalget om status for Herje kraftverk.

Kontrollutvalget er i 2017 varslet om generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ i Nordmøre Interkommunale Renovasjonsselskap (NIR) og i Rauma Energi AS, men er ikke varslet om avholdte representantskapsmøter i andre interkommunale selskap (IKS) eller generalforsamlinger i kommunalt heleide aksjeselskap (AS).
Etter kommuneloven § 80 skal kontrollutvalget og kommunens revisor varsles og har rett til å være tilstede på selskapenes generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.

4.5 Særlige oppgaver for kontrollutvalget
Kontrollutvalgets særlige oppgaver følger av forskriftens kap7, §§16-17.

<u>Valg av revisjonsordning og valg av revisor</u>
På bakgrunn av kontrollutvalgets anbefaling vedtok kommunestyret i møte 12.5.2015 å inngå som deltaker i Møre og Romsdal Revisjon IKS og at selskapet blir valgt som revisor for Rauma kommune. I samme møte ble det også tatt stilling til om Rauma kommune skulle konkurranseutsette revisjonstjenestene. Kommunestyret valgte på daværende tidspunkt ikke å konkurranseutsette revisjonstjenestene i Rauma kommune. På grunn av forsinkelser var ikke selskapet i drift før 1.2.2017.

<u>Budsjettbehandling</u>
Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen.

4.6 Oppfølging av politiske vedtak

Status for politiske vedtak rapporteres i kommunens økonomiske tertialrapporter.
Denne oversikten inneholder oppfølging av kommunestyrevedtak eldre enn 3 mnd.
I følge oversikt i tertialrapport 2. tertial 2017, er følgende vedtak ikke oppfulgt:

- Hverdagsrehabilitering er ikke igangsatt som vedtatt, men planlagt oppstart i høst
- Ø-hjelpsplass er ikke igangsatt

Kontrollutvalget vil bemerke at disse vedtakene også stod i oversikten fra 2016.

4.7 Oppfølging av kontrollutvalgets saker

Saker fra kontrollutvalget som ikke er endelig avsluttet pr 31.12.2017 er følgende:

Sak nr / dato	Sakstittel	Vedtak	Merknad
KU sak 03/16 1.2.2016, **K-sak 29/16** 8.3.2016 **KU sak 12/17** 23.5.2017	Forvaltningsrevisjonsrapporten «Barnevernstjenesten i Rauma kommune»	Kontrollutvalget tar administrasjonens redegjørelse om oppfølging av forvaltningsrevisjons-prosjektet **«Barneverntjenesten i Rauma kommune»**, herunder revisjonens vurdering av kommunens oppfølging, datert 28. april 2017, til orientering. Kontrollutvalget ønsker en statusrapport fra administrasjonen i først utvalgsmøte 2018.	Første utvalgsmøte er 5.3.2018
KU sak 18/17 19.6.2017 **KU sak 23/17** 18.9.2017	Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt	1. Kontrollutvalget bestiller følgende forvaltningsrevisjonsprosjekt: **Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune**. 2. Undersøkelsen skal ta utgangspunkt i problemstillinger som er skissert i saksfremlegget. 3. Prosjektet bestilles utført hos Møre og Romsdal Revisjon IKS. 4. Prosjektplan utarbeides og legges fram for kontrollutvalget	Prosjektplan ble lagt frem i møte 18.9.2017. Rapporten er forventet behandlet i kontrollutvalgets første møte i 2018.
KU sak 37/17 6.12.2017	Oppfølgingsliste	I oppfølgingslisten er følgende saker ikke avsluttet ▪ Helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune ▪ Barnevernstjenesten i Rauma kommune ▪ Rauma Energi AS ▪ Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole ▪ Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune	Gjenstående saker fra oppfølgings-listen for 2017 blir ført over til oppfølgingsliste for 2018.

4.8 Spesielle undersøkelsesoppgaver

Kontrollutvalget hadde i 2017 ingen saker som refererte seg til misligheter. Det ble gjort en undersøkelse for å avdekke eventuelle uregelmessigheter:

<u>Sak 03/17 Kommunens håndtering av kjøkkenløsning. Helsehuset- revisjonens undersøkelse.</u>
Ut fra den tilbakemelding som kontrollutvalget fikk fra revisjonens undersøkelse og kommunes svar, ble det vurdert slik at det var en mangel ved vedtaksoppfølgingen at den første intensjonsavtalen med Wenaasgruppen ikke ble erstattet med en ny avtale om en gave på 35 mill. kroner senest når kommunestyret godkjente forprosjektet og kostnads- og finansieringsplan i desembermøte 2015. Videre burde det vært ført referat og protokoller fra møtene med Wenaasgruppen.

Utvalget gir utrykk for at de håper at det etter denne erfaringen blir trukket opp retningslinjer for fremtiden som er tydelige når det gjelder hvordan en forholder seg til gaver til kommunen.

På bakgrunn av dette gjorde kontrollutvalget følgende vedtak:

Kontrollutvalget tar revisjonens undersøkelse til orientering.

4.9 Virksomhetsbesøk

For å bli kjent med den kommunale forvaltningen og for at ansatte i kommunen skal bli bedre kjent med kontrollutvalget, kan kontrollutvalget gjennomføre besøk i en kommunal virksomhet eller få orientering fra en enhetsleder. Gjennomføring av virksomhetsbesøk/orienteringer gir kontrollutvalget et godt innblikk i den kommunale forvaltningen og gir virksomheten mulighet til å bli kjent med kontrollutvalget.
Kontrollutvalget har i 2017 fått en orientering fra **Rauma Boliger AS.** Det vises her til årsmeldingen pkt 4.4. Selskapskontroll.
Kontrollutvalget fikk også en orientering om **Innkjøp og offentlige anskaffelser**, i forkant at bestillinga av forvaltningsrevisjonsprosjekt. I denne orienteringen var det bedt om orientering knyttet til følgende stikkord: Hvordan er innkjøpsarbeidet organisert? Hva er overlatt til ROR innkjøp og hva tar rådmannen hånd om selv? Hvordan fungerer anvendelsen av lovverket? Hvilke innkjøpsrutiner finnes og hvordan håndteres disse.

4.10 Sentrale kommunale styringsverktøy

En av kontrollutvalgets oppgaver er å undersøke om kommunen har etablert en betryggende og hensiktsmessig internkontroll.

Rådmannen har et ansvar for å etablere og følge opp at kommunen har et tilfredsstillende internkontrollsystem; dvs. systemer og rutiner for å sikre tilstrekkelig styring, måloppnåelse og regeletterlevelse. Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer, og hvilken intern kontroll som ligger inne i systemene.

Rauma kommune har følgende sentrale styringsverktøy:

- **Økonomireglement** (vedtatt 5.9.2017 i K sak 55/2017)
- **Reglement for gjelds- og finansforvaltning Rauma kommune** (vedtatt 5.9.2017 K sak 56/2017)
- **Delegasjonsreglement for 2016-2020** (vedtatt 27.9.2016 i k-sak 98/2016)
- **Styringsdokument for beredskap** (vedtatt 17.11.2015 K sak 90/2015)
- **Eierskapsmelding 2011 Rauma kommune** (vedtatt 8.3.2011 i K sak 08/2011)
- **Web-basert internkontrollsystem**

Reglementene dekker bl.a. områdene budsjettdelegasjon, attestasjon og anvising, rapporteringsrutiner og delegert beslutningsmyndighet. Finansreglementet regulerer plassering av ledig likviditet, langsiktige finansielle aktiva og forvaltning av kommunens gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler.

Alle vesentlige rutiner bør være skriftlig dokumentert med hensyn til hvordan de fungerer og hvilken internkontroll som ligger inne i systemene.

4.11. Tilsyn fra andre

I tillegg til kontrollutvalget, utfører eksterne forvaltningsorgan tilsyn med Rauma kommune. For eksempel fylkesmannen, helsetilsynet, arbeidstilsynet og arkivverket.
Disse tilsynene kan avdekke avvik eller svakheter i den kommunale organisering og utøving av tjenesteproduksjonen.
En ser det formålstjenlig at kontrollutvalget blir orientert om slikt tilsyn for å kunne løpende følge opp at den samlede tjenesteproduksjonen i Rauma kommune kvalitetssikres og forbedres. Noen tilsynsrapporter ligger tilgjengelig på tilsynsetatens hjemmesider, men andre gjør ikke det..

I sak 23/15 fattet kontrollutvalget følgende vedtak:

1. **Utvalget ber om at rådmannen alltid sender kopi av tilsynsrapporter til kontrollutvalget.**

Kontrollutvalget har i 2017 fått seg framlagt følgende tilsynsrapporter:

- **Endelig tilsynsrapport – Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen** – Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole (11 pålegg), Fylkesmannen i Møre og Romsdal, datert 22.8.2017.
- **Foreløpig tilsynsrapport - Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune** – (9 pålegg), Arkivverket, datert 1.8.2017.
- **Tilsyn - Rauma kommune. Barnevernet** – (4 pålegg), Arbeidstilsynet, datert 23.5.2017.
- **Tilsyn - Rauma kommune. Hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste** – (3 pålegg), Arbeidstilsynet, datert 24.5.2017.

Kontrollutvalget fikk i møte 6.12.2017 orientering fra skolesjef Kåre Straume om oppfølging av tilsynet «**Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen**». Stikkord for orienteringen var: Hvordan det sikres at brudd på regelverket ikke skjer i de andre skolene i kommunen. Hvor samkjørte skolene er på rutiner og retningslinjer?
Kontrollutvalget stiller spørsmål ved om ikke resultatet fra tilsynet kunne vært unngått, dersom skoleeier hadde et forsvarlig system på plass tidligere, og da avdekket utfordringene selv. Utvalget vurderer at skoleeier har et vesentlig ansvar for det som er avdekket, og at det er viktig at alle lærer av dette. Det blir forventet at skoleeier følge tettere opp fremover.

5. SAMMENDRAG

Kontrollutvalget legger vekt på å være en nyttig medspiller i å forbedre kommunens tjenesteproduksjon og myndighetsutøvelse, ved å legge opp til en konstruktiv tilnærming. Kontrollutvalget har derfor også hatt et dialogmøte med den nye rådmannen.

Kommunen er avhengig av tillit fra innbyggerne. En aktiv og troverdig tilsyns- og kontrollfunksjon kan medvirke til å bygge opp om denne tilliten. Utvalget har også i 2017 hatt fokus på å styrke kontrollutvalgets stilling i den kommunale forvaltning og overfor innbyggerne i kommunen.

Utvalgets arbeid krever at medlemmene er aktive og setter seg inn i til dels kompliserte saker som gjelder hele virksomhetsområdet til Rauma kommune. Skolering av utvalgsmedlemmer vil derfor fortsatt ha prioritet.

Som kommunestyrets hjelpeorgan i tilsyns- og kontrollspørsmål er kontrollutvalgets virke avhengig av å ha legitimitet i kommunestyret, bl.a. for å få gjennomslagskraft for forbedringsforslag og anbefalinger og dermed kunne bistå i arbeidet for at kommunestyrets målsetninger blir realisert.

Åndalsnes, 5.3.2018
Kontrollutvalget i Rauma kommune

Lars Ramstad leder	Eirik Jenssen nestleder	Hilde Mjelva
Knut Dagfinn Samset		Torbjørn Ådne Bruaset

KONTROLLUTVALGET I
RAUMA KOMMUNE

BEHANDLEDE SAKER I 2017

Saks nr	Sakstittel	Statuskode
PS 01/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 28. NOVEMBER 2016	A
PS 02/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 03/17	KOMMUNENS HÅNDTERING AV KJØKKENLØSNING. HELSEHUSET – REVISJONENS UNDERSØKELSE.	A
PS 04/17	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2016	A
PS 05/17	**KONTROLLUTVALGET. ÅRSMELDING FOR 2016**	A
PS 06/17	MØTEPLAN FOR 2017	A
PS 07/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 08/17	EVENTUELT	A
PS 09/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 20. FEBRUAR 2017	A
PS 10/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 11/17	**RAUMA KOMMUNE. ÅRSREGNSKAP FOR 2016**	A
PS 12/17	OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT «BARNEVERNTJENESTEN I RAUMA KOMMUNE»	O
PS 13/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 14/17	EVENTUELT	A
PS 15/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 23. MAI 2017	A
PS 16/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 17/17	RAUMA KOMMUNE. TERTIALRAPPORT 1. TERTIAL 2017	A
PS 18/17	BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT	A
PS 19/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 20/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 19. JUNI 2017	A
PS 21/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 22/17	**MYRA BARNEHAGE. SLUTTREGNSKAP**	A
PS 23/17	PROSJEKTPLAN FOR FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT «INNKJØP OG OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I RAUMA KOMMUNE»	O
PS 24/17	KOMMUNIKASJONS-/REVISJONSPLAN FOR REVISJONSÅRET 2017	O
PS 25/17	**BUDSJETTFORSLAG FOR 2018 FOR KONTROLL OG TILSYN**	A
PS 26/17	PLAN FOR KONTROLLUTVALGETS VIRKSOMHET 2017-2019	A
PS 27/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 28/17	EVENTUELT	A
PS 29/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 18. SEPTEMBER 2017	A
PS 30/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 31/17	RAUMA KOMMUNE. ØKONOMIRAPPORT 2. TERTIAL 2017	A
PS 32/17	OPPFØLGINGSLISTE	A
PS 33/17	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 6. NOVEMBER 2017	A
PS 34/17	REFERAT OG ORIENTERINGER	A
PS 35/17	OPPDRAGSAVTALE MED MØRE OG ROMSDAL REVISJON IKS	O
PS 36/17	TILTAKSPLAN 2018 – KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE	O
PS 37/17	OPPFØLGINGSLISTE	O
PS 38/17	NKRF`S KONTOLLUTVALGSKONFERANSE 2018	A
PS 39/17	EVENTUELT	A

Kode	Forklaring
A	Saken er avsluttet
B	Under behandling
O	Til videre oppfølging
U	Saken går ut

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 06/18	Kontrollutvalget	5.3.2018

MØTEPLAN FOR 2018

Sekretariatets innstilling

Følgende møteplan for 2018 godkjennes:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
10	05.03	1/18	▪ Forvaltningsrevisjonsprosjekt ▪ Kontrollutvalgets årsmelding for 2017 ▪ Interimrapport fra regnskapsrevisjon – revisjonsåret 2017 ▪ Møteplan for 2018
16	19.04	2/18	▪ Virksomhetsbesøk/orientering fra enhetsleder
21	24.05	3/18	▪ Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap 2017 for Rauma kommune ▪ Oppsummering av årsoppgjørsrevisjonen ▪ Økonomirapport 1. tertial 2018
36	06.09	4/18	▪ Kommunikasjons-/Revisjonsplan for revisjonsåret 2018 ▪ Budsjett for kontroll og tilsyn for 2019 ▪ Bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt
42	18.10	5/18	▪ Økonomirapport 2. tertial 2018 ▪ Prosjektplan forvaltningsrevisjonsprosjekt
48	29.11	6/18	▪ Interimrapport regnskapsrevisjon 2018? ▪ Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalget i Rauma

Kontrollutvalgets leder i samråd med sekretariatet gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Saksopplysninger

Ut fra forventet saksmengde ser sekretariatet det som formålstjenlig at kontrollutvalget i Rauma gjennomfører 6 ordinære møter i året. Dette er også i samsvar med utvalgets budsjett. Dersom det skulle oppstå situasjoner som tilsier behov for flere møter i løpet av året, vil det bli vurdert.

Oversikt over saker til behandling er veiledende, for detaljer så vises det til Tiltaksplan 2018

Vedlagt følger:
- Tiltaksplan 2018 – Kontrollutvalget i Rauma kommune

VURDERING

Forslag til møteplan er koordinert med de øvrige kontrollutvalgene for å unngå møtekollisjoner, samt Rauma kommunes møteplan for formannskap og kommunestyre.

Kontrollutvalget har vanligvis hatt møter på mandager. Sekretariatet har mottatt informasjon fra rådmannen om at mandager er dag for interne møter for administrasjonen. Siden kontrollutvalget i nesten hvert møte har behov for orienteringer fra administrasjonen, så synes dette å være en dårlig møtedag for kontrollutvalget. Rådmannen har gitt tilbakemelding om at torsdager ser ut til å være de dagene da administrasjonen er minst opptatt i andre møter.

Sekretariatet har derfor i forslaget til møteplan foreslått kontrollutvalgsmøter på torsdager.

Jane Anita Aspen
daglig leder

TILTAKSPLAN 2018

KONTROLLUTVALGET I RAUMA KOMMUNE

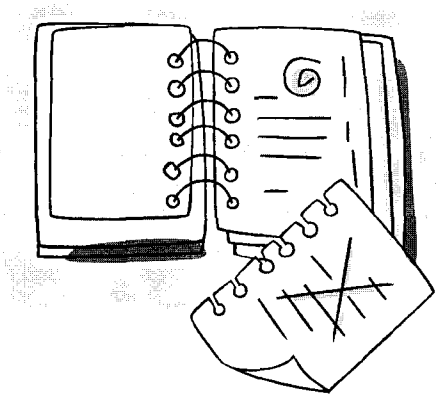

Oppdatert 05.03.18

Tilsyn med forvaltningen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med forvaltningen
Fortløpende rapportering	• Kontrollutvalgsmedlemmene skal ha tilgang til dokumenter fra alle politiske utvalg. • Torbjørn Bruaset og Eirik Jenssen er kommunestyrets representanter i kontrollutvalget. • Når det gjelder å følge med på saker i andre utvalg som er av interesse for kontrollutvalget, har utvalget fordelt ansvar slik: - Saker i formannskapet – Lars Ramstad - Saker knyttet til plan forvaltning- Eirik Jenssen • Rapporter fra andre tilsynsorganer og kommunens svar/oppfølging • Sykefravær (i tertialrapporteringen) • Oppfølging av politiske vedtak (i tertialrapporteringen) • Sluttregnskap (i terialrapporteringen) • Anmeldelser og varslinger
Aktuell informasjon/orienteringer	I den grad temaer/områder ikke blir undersøkt gjennom bestilling av forvaltningsrevisjon, kan det være aktuelt å be om tilbakemeldinger fra administrasjonen på ulike områder, bl.a. ut fra overordnet analyse for forvaltningsrevisjon. Slik informasjon blir spesifisert under hvert enkelt møte. Saker til oppfølging vil også fremgå av kontrollutvalgets oppfølgingsliste
05.03.18	• Skatteoppkreverens årsrapport for 2017 og kontrollrapport fra Skatteetaten til orientering
19.04.18	• Virksomhetsbesøk/orientering fra enhetsleder • Orientering om oppfølging av tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune.
24.05.18	• Økonomirapport 1. tertial
06.09.18	•
18.10.18	• Økonomirapport 2. tertial
29.11.18	• Tiltaksplan 2019 – Kontrollutvalget i Rauma

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med regnskapsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til regnskapsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er i all hovedsak relatert til bestemmelsene i kap. 4 i forskrift om kontrollutvalg..
05.03.18	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2017.
19.04.18	•
24.05.18	• Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2017, Rauma kommune, • Årsavslutningsbrev for revisjonsåret 2017.
06.09.18	• Orientering om revisjonsstrategien for revisjonsåret 2018. • Avstemming av risikovurdering og vesentlighet.
18.10.18	•
29.11.18	• Interimrapport regnskapsrevisjon, regnskapsår 2018 (ev. i det første møte i 2019). • Orientering om oppfølging av årsavslutningsbrev for 2017

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med forvaltningsrevisjon.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for forvaltningsrevisjon og bestemmelsene i kap. 5 i forskrift om kontrollutvalg.
05.03.18	• Forvaltningsrevisjonsrapport «Innkjøp og offentlige anskaffelser i Rauma kommune» • Statusrapport Barnevernstjenesten i Rauma kommune.

Møte	Oppgaver knyttet til forvaltningsrevisjon
19.04.18	•
24.05.18	•
06.09.18	• Bestilling av forvaltningsrevisjon i tråd med plan for 2016-2019.
18.10.18	• Prosjektplan forvaltningsrevisjonsprosjekt «XX»
29.11.18	•

Kontrollutvalgets oppgaver i forbindelse med selskapskontroll.

Møte	Oppgaver knyttet til selskapskontroll
	Utgangspunktet for oppgavene er plan for selskapskontroll og bestemmelsene i kap. 6 i forskrift om kontrollutvalg
05.03.18	
19.04.18	•
24.05.18	• Orientering fra Molde og Romsdal Havn IKS?
06.09.18	•
18.10.18	•
29.11.18	•

Tilsyn med revisjonen

Møte	Oppgaver knyttet til tilsyn med revisjonen
	Revisjonen rapporterer om sin virksomhet ved behov. Revisjonens plan for Rauma kommune og er til enhver tid tilgjengelig for kontrollutvalget. Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsene i koml. § 77 nr. 4.
05.03.18	
19.04.18	•
24.04.18	• Vedlegg til oppdragsavtalen «Honorar for gjeldende år» (2018) gjennomgås.
06.09.18	• Oppdragsansvarlig regskapsrevisors habilitetserklæring for Rauma kommune for revisjonsåret 2018. • Egenevaluering fra revisjonen
18.10.18	
29.11.18	• Vurdering av kontrollutvalgets tilsynsansvar for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, jf. NKRFs veiledere.

Budsjettbehandlingen

Møte	Oppgaver knyttet til budsjettbehandlingen
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg § 18.
05.03.18	
19.04.18	•
24.05.18	•
06.09.18	• Forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet for 2019 behandles kontrollutvalget.
18.10.18	•
29.11.18	• Kontrollutvalget følger opp at kontrollutvalgets forslag følger med til kommunestyrets behandling av budsjettet (jf. forskrift for kontrollutvalg § 18)

Kontrollutvalgets rapportering

Møte	Oppgaver knyttet til kontrollutvalgets rapportering
	Utgangspunktet for oppgavene er bl.a. relatert til bestemmelsen i koml. § 77 nr. 6.
05.03.18	• Kontrollutvalgets årsrapport for 2017 behandles og oversendes deretter kommunestyret til behandling. • Oppfølging av anbefalinger i forvaltningsrevisjonsrapporter/selskapskontroller skal gå fram av kontrollutvalgets årsrapport
19.04.18	•
24.05.18	•
06.09.18	•
18.10.18	•
29.11.18	•

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 07/18	Kontrollutvalget	5.3.2018

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:.....

Saksopplysninger

Oppfølgingslisten er et redskap for kontrollutvalget for å holde rede på status for saker man ønsker å følge opp eller å ha til observasjon.
Listen kan også fungere som et planleggingsredskap for aktiviteter som kontrollutvalget ønsker å gjennomføre når forholdene ligger til rette, eksempelvis befaringer eller orientringer.

Kontrollutvalget vedtar selv endringer i listen. Dette innebærer endring i status for den enkelte sak:

- Som nytt punkt
- Endringer i punkt (grunnet orienteringer eller saken behandlet som sak i møte)
- Punktet går ut (saken anses for avsluttet fra kontrollutvalgets side)

I dette møtet er det lag opp til orientering knyttet til følgende sak på oppfølgingslisten:

- **Barneverntjenesten i Rauma kommune**

Vedlagt følger:

- Ajourført oppfølgingsliste pr. 6.12.2017.
- Avslutning av tilsyn med skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, brev datert 20.2.2018 fra fylkesmannen i Møre og Romsdal til Rauma kommune.

VURDERING

Av saker som kontrollutvalget har hatt oppe og som det er formålstjenlig blir videreført til 2018 er følgende saker:

Helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune
I KU-møte 01.02.16 OS 02/16 hadde rådmannen en orientering og gjennomgang av underveisevaluering av hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste i Rauma kommune. Rådmannen sa at det nå var hovedprioritet å få på plass systemer, rutiner og praksis som sikrer forsvarlige helsetjenester, samt jobbe med felles holdninger og retning på tjenesten. Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre.

Barneverntjenesten i Rauma kommune
Kommunestyret behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten «Barnevernstjenesten i Rauma kommune» og vedtok enstemmig kontrollutvalgets innstilling i møte 8.3.2016, k-sak 29/16. I

tillegg ble det gjort en tilføying om at «Kommunestyret er bekymret over bemanning og budsjettering i barnevernstjenesten, og ber om at saka tas opp på nytt i forkant av neste budsjettbehandling.»
I samme kommunestyremøte ble det lagt frem «Tjenesteanalyse av barneverntjenesten i Rauma kommune». Analysen er laget i forbindelse med at kommunen har deltatt i effektiviseringsnettverk for barneverntjenester gjennom Kommunenes Sentralforbund.
I kommunestyremøte 15.12.16 sak 134/2016 ble det lagt frem en statusrapport fra barnevernet pr. november 2016. Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble gjennomført våren 2017. Kontrollutvalget ønsker å følge utviklingen i tjenestene.

Rauma Energi AS
Rauma Energi AS står overfor store utfordringer i tiden fremover. Det gjelder både utfall av Herje kraftverk saken, Verma utbyggingen og fiberutbygging. Kontrollutvalget ønsker derfor å følge med på utviklingen.

Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole
Tilsynet fra fylkesmannen førte til 11 pålegg om utbedringer. Fristen for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket er satt til 1.12.2017.

Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune
Tilsynet fra Arkivverket førte til 9 pålegg om utbedringer. Det fremkommer ikke noen frist for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket i den foreløpige tilsynsrapporten

Jane Anita Aspen
daglig leder

KONTROLLUTVALGET I
RAUMA KOMMUNE

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 05.03.18)

Saker som er tatt opp:	Dato:	Ansvar:	Merknad:	Status:

KONTROLLUTVALGET I
RAUMA KOMMUNE

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr 6.12.2017)

Saker som er tatt opp:	Merknad:	Status:
18.04.16 **Helse- og omsorgstjenester i Rauma kommune** Ansvar: Adm./sekr	I KU-møte 01.02.16 OS 02/16 hadde rådmannen en orientering og gjennomgang av underveisevaluering av hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste i Rauma kommune. Rådmannen sa at det nå var hovedprioritet å få på plass systemer, rutiner og praksis som sikrer forsvarlige helsetjenester, samt jobbe med felles holdninger og retning på tjenesten. Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre.	**24.10.16:** Kontrollutvalget ønsker også å ta med seg videre at det må følges opp at det er gode tilbud på alle trinn i «omsorgstrappen». **28.11.16:** Kontrollutvalget ønsker orientering om status i første møte i 2017. **20.02.17:** Helse og omsorgssjef Greta Hanset orienterte i dagens møte jf. OS 09/17.
20.02.17 **Barneverntjenesten i Rauma kommune** Ansvar: Adm./rev./sekr.	Kommunestyret behandlet forvaltningsrevisjonsrapporten «Barnevernstjenesten i Rauma kommune» og vedtok enstemmig kontrollutvalgets innstilling i møte 8.3.2016, k-sak 29/16. I tillegg ble det gjort en tilføying om at «Kommunestyret er bekymret over bemanning og budsjettering i barnevernstjenesten, og ber om at saka tas opp på nytt i forkant av neste budsjettbehandling.» I samme kommunestyremøte ble det lagt frem «Tjenesteanalyse av barneverntjenesten i Rauma kommune». Analysen er laget i forbindelse med at kommunen har deltatt i effektiviseringsnettverk for barneverntjenester gjennom Kommunenes Sentralforbund. I kommunestyremøte 15.12.16 sak 134/2016 ble det lagt frem en statusrapport fra barnevernet pr. november 2016. Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten ble gjennomført vår 2017. Kontrollutvalget ønsker å følge utviklingen i tjenestene.	**23.05.17**: Kontrollutvalget behandlet oppfølging av rapporten i dagens møte jf. sak 12/17. Utvalget ønsker å få en status rapport i første møte i 2018. Til neste møte gis det tilbakemelding om tilgang på fosterhjem. Sekretær følger opp dette. **19.06.17**: Utvalget fikk i dagens møte, sak 19/17, fremlagt e-post fra barnevernsleder Sylvia Vik Mittet med svar på spørsmål om tilgang på fosterhjem i kommunen.
23.05.17 **Rauma Energi AS**	Rauma Energi AS står overfor store utfordringer i tiden fremover. Det gjelder både	**19.06.17:** Kontrollutvalget ønsker i neste møte å få en oppdatering fra Rauma Energi AS om situasjonen knyttet til Herje kraftverk.

Ansvar: sekr.	utfall av Herje kraftverk saken, Verma utbyggingen og fiberutbygging. Kontrollutvalget ønsker derfor å følge med på utviklingen.	**18.09.17**: Kontrollutvalget fikk i dagens møte en oppdatering fra Adm. direktør Alf Vee Midtun, Rauma Energi AS om situasjonen knyttet til Herje kraftverk, jf. OS 22/17.
18.09.17 **Tilsyn med Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen- Rauma kommune – Åndalsnes ungdomsskole** Ansvar: adm./sekr	Tilsynet fra fylkesmannen førte til 11 pålegg om utbedringer. Fristen for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket er satt til 1.12.2017.	**18.09.17:** Kontrollutvalget diskuterte rapporten i dagens møte. Utvalget ser alvorlig på at det er så mange brudd på regelverket. Utvalget ønsker når fristen går ut, få tilsendt kommunens svar til fylkesmannen og fylkesmannens vurdering av de tiltak som kommunen har iverksatt. **06.11.17**: Kontrollutvalget ønsker i neste møte en orientering fra skolesjefen om hvordan det sikres at brudd på regelverket ikke skjer i de andre skolene i kommunen. Utvalget ønsker også å orienteres om hvor samkjørte skolene er på rutiner og retningslinjer. **06.12.17**: Kontrollutvalget fikk orientering fra skolesjefen i dagens møte jf. OS 24/17. Utvalget ønsker å følge saken videre og ber også om å få tilsendt fylkesmannens svar på kommunens plan for lukking av avvik.
18.09.17 **Tilsyn med arkivholdet i Rauma kommune** Ansvar: adm./sekr.	Tilsynet fra Arkivverket førte til 9 pålegg om utbedringer. Det fremkommer ikke noen frist for Rauma kommune til å rette brudd på regelverket i den foreløpige tilsynsrapporten.	**18.09.17**: Utvalget ønsker når fristen går ut, få tilsendt kommunens svar til Arkivverket og Arkivverkets vurdering av de tiltak som kommunen har iverksatt. **06.12.17**: Utvalget ønsker en orientering om oppfølging av tilsynet i første møte i 2018.
18.09.17 **Arbeidstilsynet – Rauma kommune - Hjemmebasert helse- og omsorgstjeneste og Barnevernet** Ansvar: adm./sekr.	Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn ved to av tjenesteområdene i Rauma kommune. Tilsynet er knyttet til vold og trusler om vold. Tilsynet fra Arbeidstilsynet førte til 3 pålegg om utbedringer knyttet til Hjemmebasert helse- og omsorg og 4 pålegg om utbedringer knyttet til Barnevernet. Frist for gjennomføring av pålegg er 31.10.2017	**18.09.17**: Utvalget ønsker når fristen går ut, få tilsendt kommunens svar til Arbeidstilsynet og Arbeidstilsynets vurdering av de tiltak som kommunen har iverksatt. **06.11.17**: Utvalget fikk i dagens møte, RS 31/17, fremlagt rådmannens saksfremlegg til formannskap og kommunestyre der det blir orientert om administrasjonens oppfølging av tilsynet. Utvalget ønsker å følge saken til Arbeidstilsynet har godkjent de tiltak kommunen har iverksatt. **06.12.17:** Utvalget fikk i dagens møte, RS 36/17 og 37/17, fremlagt Arbeidstilsynets godkjenning av de tiltak kommunen har iverksatt. Rådmannen har i e-post informert om at det nå vil utarbeides tilsvarende retningslinjer for hele kommunens virksomhet for å sikre ensartet håndtering av slike hendelser på tvers av tjenesteområde. **Kontrollutvalget avslutter oppfølging av denne saken.**

FYLKESMANNEN
I MØRE OG ROMSDAL

Saksbehandler, innvalgstelefon
seniorrådgivar Kristin Øksenvåg, 71 25 85 61

Vår dato
20.02.2018
Deres dato

Vår ref.
2017/320/FMMRKROK/632.0
Deres ref.

2 3 FEB. 2018

Rauma kommune
v/ rådmann Toril Hovdenak
Vollan 8 A
6300 ÅNDALSNES

Avslutning av tilsyn med skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen

Vi gjennomførte tilsyn med kommunen i perioden fra 11.01.2017 og frem til i dag. Temaet for tilsynet var skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen. I vår tilsynsrapport 23.08.2017 fikk dere en frist for å rette brudd på regelverket.

Kommunen har sendt inn redegjørelse og erklæring om at bruddene er rettet. Tilbakemelding er levert innen fristen 01.12.2017

Basert på kommunens redegjørelse og erklæring, legger vi til grunn at dere har rettet regelverksbruddene. Vi avslutter derfor tilsynet.

Med hilsen

Alv Walgermo (e.f.)
utdanningsdirektør

Kristin Øksenvåg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Vedlegg:

Kopi:
Åndalsnes ungdomsskole Vollan 8 A 6300 ÅNDALSNES

RAUMA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2018-1539/01
Arkiv: 033
Saksbehandler: Jane Anita Aspen
Dato: 22.2.2018

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 08/18	Kontrollutvalget	5.3.2018

EVENTUELT

Referat fra NKRF`s kontrollutvalgskonferanse
Deltaker gir utvalget et kort resyme fra konferansen.

Fagkonferanse og årsmøte Forum for kontroll og tilsyn (FKT)
FKT, der Rauma kommune når er medlem, arrangerer fagkonferanse og årsmøte på Gardermoen 29.-30.5.2018.
I kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontroll og tilsyn er det budsjettert med 22 000,- til opplæring og kursavgifter. Siden det bare var en deltaker på NKRF`s kontrollutvalgskonferanse, så er det midler til at noen kan delta på konferansen.

Virksomhetsbesøk – ev. orientering fra enhetsleder
I kontrollutvalgets møteplan er det satt av tid til besøk i en kommunal virksomhet. Alternativt kan en enhetsleder inviteres til å gi informasjon om sin enhet. Utvalgets medlemmer kan komme med forslag til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke eller få informasjon om. Dersom dette skal skje i utvalgets møte nr. 2/18, så må dette avklares i dagens møte.

FAGKONFERANSE | KONTROLL OG TILSYN

Gardermoen | 29 – 30. mai 2018

Årsmøte i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) | 29. mai 2018

#fkt2018

Dag 1	Tirsdag 29. mai 2018
09.00 – 10.00	Registrering med mat
10.00 – 10.05	**Velkommen til fagkonferansen** Styreleder Benedikte Muruvik Vonen, FKT
10:05 – 10.25	**Åpning** Stortingsrepresentant Svein Harberg (H), første nestleder Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomite
10.25 – 10.50 10.50 – 11.20 11.20 -11.30	**Arbeidslivskriminalitet** • NHOs hovedtiltak mot arbeidslivskriminalitet Direktør Arbeidsliv Nina Melsom Næringslivets Hovedorganisasjon • Hvordan kan vi unngå arbeidslivskriminalitet i offentlige kontrakter? Seniorrådgiver og prosjektleder Anne Cathrine Jacobsen, DIFI Direktoratet for forvaltning og ikt Spørsmål og kommentarer fra salen
11.30 -11.50	**Pause**
11.50 – 12.20	**Hvordan står det til med barnevernet i kommunene?** • Behovet for et kompetanseløft Foredragsholder ikke avklart
12.20 – 12.50	• Land Barnevern - tjenesten som sviktet på alle områder Revisor Jorunn Ødegårdstuen, Fylkesmannen i Opland
13.00 – 14.00	**Lunsj**
14.00 – 14.25 14.25 – 14.35	• Hvorfor sviktet det i Land? Oppdragsansvarlig revisor, Reidun Grefsrud, Innlandet revisjon Spørsmål og kommentarer fra salen

	ÅRSMØTE 2017 I FKT
14.45/15.00 – 15.15/15.30	Registrering til årsmøte 2018
15.15/15.30 – 16.15/16.30	Årsmøte 2018
18.30 – 19.30	**«Født til omstilling» med Anders M Tangen**
20:00	**Felles middag på hotellet**
Dag 2	**Onsdag 30. mai 2018**
09.00 – 09.45 09.45 – 10.00	**Veileder – kontrollutvalgets sekretariat** Seniorrådgiver Roald Breistein, sekretariat for kontrollutvalget Hordaland fylkeskommune Spørsmål og kommentarer fra salen, evt. kort pause
10.00 – 11.00 11.00 – 11.10	**Rådmannen og kontrollutvalget – samarbeid eller konflikt?** Rådmann Rune Haugsdal, Hordaland fylkeskommune Rådmann Unni Skaar, Sarpsborg kommune Spørsmål og kommentarer fra salen
11.10 – 11.30	Pause og utsjekking
11.30 – 12.00 12.00 – 12.10	**Lovproposisjonen om ny kommunelov** Seniorrådgiver Erland Aamot, Kommunal og Moderniseringsdepartementet Spørsmål og kommentarer fra salen
12.10 – 12.50	**Etikk** Henrik Syse
12.50 – 13.00	**Avslutning** Styreleder Benedikte Muruvik Vonen, FKT
13.00 – 14.00	**Lunsj**

Forelesere I 29.-30. mai 2018	
Stortingsrepresentant Svein Harberg (H) første nestleder Stortingets Kontroll- og konstitusjonskomite	**Svein Harberg** har også er faring fra fylkesting (Aust-Agder), kommunestyre og kontrollutvalg (Grimstad). Han er nå inne i sin tredje stortingsperiode
Direktør Arbeidsliv Nina Melsom Næringslivets Hovedorganisasjon	**Nina Melsom** er jurist. Hun har blant annet vært medlem i Personvernnemnda og medforfatter av Arbeidstvistloven for å nevne noe. Hun har ellers omfattende foredragserfaring
Seniorrådgiver og prosjektleder Anne Cathrine Jacobsen, DIFI Direktoratet for forvaltning og ikt	**Anne Cathrine Jacobsen** er prosjektleder for arbeidet mot arbeidslivskriminalitet i offentlige kontrakter i Difi. Arbeider nå med samarbeidsprosjekt mellom departementet, KS og Arbeidstilsynet
Seniorrådgiver Jorunn Ødegårdstuen, Fylkesmannen i Opland	**Jorunn Ødegårdstuen** har gjennomført undersøkelsen av Land barnevernstjeneste på vegne av fylkesmannen. Rapporten omhandler avvik knyttet til meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak
Oppdragsansvarlig revisor, Reidun Grefsrud, Innlandet revisjon	**Reidun Grefsrud** har gjennomført undersøkelsene av Land barnevernstjeneste på vegne av kontrollutvalget i Nordre Land kommune. Rapporten har fokus på rådmannens oppfølging og interkontroll
Seniorrådgiver Roald Breistein, sekretariat for kontrollutvalget Hordaland fylkeskommune	**Roald Breistein** har ledet FKTs arbeidsgruppe for utarbeidelse av veileder for kontrollutvalgets sekretariat
Rådmann Rune Haugsdal, Hordaland fylkeskommune	**Rune Haugsdal** går for å ha et «korrekt» og positivt syn på kontrollutvalget.
Rådmann Unni Skaar, Sarpsborg kommune	**Unni Skaar** er en rådmann som gjerne kan ha et mer «utfordrende» syn på utvalget
Seniorrådgiver Erland Aamot, Kommunal og Moderniseringsdepartementet	**Erland Aamot**
Filosof Henrik Syse	**Henrik Syse** jobber ved Institutt for fredsforskning Faglig har Syse arbeidet med politisk filosofi, rettsfilosofi og moralfilosofi. Medlem av den norske Nobelkomite siden 2015

PRAKTISK INFORMASJON

INFORMASJON OM ÅRSMØTET

Årsmøtet er åpent for alle, men det er kun medlemmer i Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) som har tale-, forslags- og stemmerett.

Medlemmer som har saker til årsmøtet, eller forslag om vedtektsendringer, må sende disse til sekretariatet innen seks uker før årsmøtet, altså innen 26. april 2017.

Styret sender ut sakspapirene senest to uker før årsmøtet, innen 24. mai 2017.

Dersom din kommune/ditt sekretariat ikke er medlem i FKT, men ønsker å møte på årsmøtet med stemmerett, må innmelding skje innen 24. mai 2017.

Leder i valgkomiteen: Frank Willy Djuvik, kontrollutvalgsleder i Sogn og Fjordane fylkeskommune | frank.willy.djuvik@*sfj.no* | *Mobil: 926 26 976*

Ønsker du mer informasjon eller medlemskap i FKT? Se nettsiden www.fkt.no eller kontakt sekretariatet.

FØR MIDDAG

I år inviterer vi til en aperitiff før middag med et morsomt og tankevekkende foredrag om det litt skremmende «omstillings»-begrepet

Marius Tangen: «Født til omstilling». Gjennom merkelige assosiasjoner, gjenkjennelige typer og betraktninger gir han deg nye perspektiver. Lokale: Mulitarena 1, Clarion

KONTAKTINFORMASJON TIL SEKRETARIAT

Anne-Karin Femanger Pettersen: Tlf. 414 71 166

E- postadresse: fkt@fkt.no

INFORMASJON OM HOTELLET

Clarion Hotel & Congress Oslo Airport

Med bil til Clarion Hotel & Congress Oslo Airport: Fra E6 – ta av mot flyplassen, deretter tar du av E16 mot Hønefoss/Nannestad. Ta til høyre i tredje rundkjøring

Med buss fra Oslo Lufthavn Gardermoen: egen direkte shuttlebuss mellom hotellet og Oslo Airport (buss S44). Holdeplass for bussen finner du rett utenfor ankomst på flyplassen, kr 70,- pr. pers. pr. vei. Rutetabell finner du her

Fri parkering (særskilt parkeringsbevis ikke påkrevet) på hotellets oppmerkede parkeringsplasser

PÅMELDING

Påmelding via særskilt skjema på FKTs nettside: www.fkt.no

Bindende påmelding **innen onsdag 28. mars** 2018. Det tas forbehold om endringer i programmet.

Ved avbud etter at påmeldingsfristen har gått ut, blir det belastet et administrasjonsgebyr på kr 500 i tillegg til eventuelle kostnader FKT får til hotellet. Avbud siste 14 dager før konferansen gir full deltakeravgift.

DELTAKERAVGIFT

- Deltakelse med overnatting (helpensjon): Kr 6 500 (Ikke medlem kr 7 000)
- Deltakelse uten overnatting og uten middag (dagpakke): Kr 5 000 (Ikke medlem kr 5 500)
- FKT har reservert rom på konferansehotellet. Tildeling ut fra mottatt påmelding (først til mølla).
- Ekstra overnatting fra 28–29. mai 2018: Kr 1 195,-